

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี
กรณีศึกษา : ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

ปริญญานิพนธ์
ของ
ประทิว ทองเหลือ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา
พฤษภาคม 2552

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี
กรณีศึกษา : ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

ปริญญานิพนธ์
ของ
ประทีพ ทองเหลือ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา
พฤษภาคม 2552
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี
กรณีศึกษา : ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

บทคัดย่อ
ของ
ประวิทย์ ทองเหลือ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา
พฤษภาคม 2552

ประทีพ ทองเหลือ. (2552). การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ

จังหวัดเพชรบุรีกรณีศึกษา : ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร. ปริญญาโท กศม.(อุตสาหกรรมศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร. อุปวิทย์ สุวคันทรกุล, อาจารย์โอภาส สุขหวาน

งานวิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี
กรณีศึกษา : ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนาชุดผ้าบนโต๊ะอาหารจากผ้า
ทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี และเพื่อศึกษาความเหมาะสมต่อชุดผ้าบนโต๊ะอาหารจากผ้า
ทอพื้นเมืองไทยทรงดำจังหวัดเพชรบุรี การศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของสิ่งทอไทยทรงดำและศึกษา
และลวดลายจากการศึกษาลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และเป็นลายที่สื่อถึงขนบธรรมเนียม
ประเพณี และความเชื่อต่างๆ ของชาวไทยทรงดำลายโดยมีทั้งหมด 5 ประเภท ได้แก่ ลายพันธุ์
พฤกษา ลายสัตว์ ลายสถานที่และสิ่งของ ลายเครื่องมือเครื่องใช้ และลายเบ็ดเตล็ด โดยจะรวม
ลายทั้ง 5 ประเภทมีทั้งหมด 33 ลายโดยมีชื่อเรียกแตกต่างกันและผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเลือก
ลายที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้ทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ ลายพันธุ์พฤกษา ลายสัตว์ ลาย
สถานที่และสิ่งของ รวมลายทั้งหมด 9 ลาย ได้แก่ ดอกแก้ว ดอกมะลิ ดอกพิกุล ผีเสื้อ ปู กบ
โบสถ์ เสนา และหอปราสาท รวมทั้งการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ ชุดผ้าบน
โต๊ะอาหารและเลือกแบบและปรับปรุงแก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขจาก
ลายที่ผู้วิจัยเลือกและนำมาออกแบบจะได้รูปแบบดังนี้คือรูปแบบ A ลายพันธุ์พฤกษา
รูปแบบ B ลายลายสัตว์ รูปแบบ C ลายสถานที่และสิ่งของ รูปแบบ D ลายรวม ซึ่งความ
เหมาะสมของผลิตภัณฑ์จะทำการประเมินหาความเหมาะสมทั้ง 4 รูปแบบ โดยแบ่งได้ รูปแบบของ
ผลิตภัณฑ์ สีและลวดลาย ความสวยงาม ประโยชน์ใช้สอย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี
รูปแบบของชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร มี 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบ A ลายพันธุ์พฤกษา(ลายดอกพิกุล)
รูปแบบ B ลายลายสัตว์ (ลายปู) รูปแบบ C ลายสถานที่และสิ่งของ(ลายโบสถ์) รูปแบบ D ลาย
รวม ขนาดของผ้าปูโต๊ะแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า 1.20 x 1.70 เมตร ขนาดของผ้ารองจานแบบสี่เหลี่ยม
ผืนผ้า 40 x 50 เซนติเมตรขนาดของผ้ารองแก้วแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า 8 x 10 เซนติเมตร ขนาด
ของผ้าเช็ดปากแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า 40 x 50 เซนติเมตร หลังจากการนั้นทำการประเมินโดย
ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านและผู้ประกอบการร้านอาหารไทย 3 ท่านและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติใน
การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

จากการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ ชุด
ผ้าบนโต๊ะอาหารผลการประเมินโดยรวมของผลิตภัณฑ์รูปแบบ B ลายสัตว์ (ลายปู) มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด 4.12 คะแนน t เท่ากับ 3.43 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05
รูปแบบ A ลายพันธุ์พฤกษา (ลายดอกพิกุล) มีค่าเฉลี่ยรองลงมา 4.08 คะแนน t เท่ากับ 2.44
อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 รูปแบบ C ลายสถานที่และสิ่งของ

(ลายโบสถ์) มีค่าเฉลี่ย 4.07 คะแนน t เท่ากับ 1.99 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 รูปแบบ D ลายรวม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.99 คะแนน t เท่ากับ -0.23 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05

DESIGN AND DEVELOPMENT OF THAI SONG DAM TEXTILE
CASE STUDY : SET FABRIC ON THE DINING – TABLE TYPE

AN ABSTRACT

BY

PARTIEW TONGLUA

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Master of Education degree in Industrial Education
at Sinakharinwirot University

May 2009

Partiew Tonglua. (2009). *A Design and Development of Thai Song Dam Textile*

Case Study : Set Fabric on The Dining – Table Type. Master thesis, M.Ed.

(Industrial Education). Bangkok : Graduate school, Srinakhariowrot University.

Advisor Committee : Dr. Upawit Suwakantagul. Ophat Sukwan

This research is covered three objectives :To design and Develop of Thai Song Dam textile case study : set fabric on the dining – table type. To study the appropriateness towards to set fabric on the dinning – table and to study local characteristics and design that conveys, Thai Song Dam's traditions and beliefs having all five types. They are various plants, animals, location and materials, tools and miscellaneous. This will include five types having thirty three sub - types in different names. The researcher chooses 3 types marking to be used in this research having all three types such as various plants, animals, location and materials and sub – types such as striped and streaked glass flowers, Jasmine flowers, bullet wood flowers, butterflies, crabs, frogs, ordination hall , boundary markers of a temple and a castle tower including the design and develop of Thai Song Dam textile case study : set fabric on the dinning – table type, selected and amended by experts. Give instructions to update the marking of selected research and the design will look like the model A : striped plant varieties model B : animal, model C : location and stuff, model D : total types. The suitability of the product will bloom assessment scale for all four forms. The division has the form of products, color, beauty, and functionality.

Samples for this research are a Thai Song Dam textile form of set fabric on the dining – table type with four various models : model A - plant variety (bullet wood flowers), model B - animal (crabs), model C - location and stuff (ordination hall), model D - total types. The size of a tablecloth is rectangle 120 x 170 cm. The size of napery is rectangle 40 x 50 cm. The size of a glass cloth saucer is rectangle 8 x 10 cm. The size of a napkin is 40 x 50 cm. After that the evaluation is collected by three experts and three shopkeepers analyzing the average value, standard deviations, and t-test.

The Analysis of the suitability of the design and development of Thai Song Dam textile set fabric on the dining – table type gets the evaluation of the overall product model B - animal (crab) having the high mean at 4.12 and t-test at 3.43 which are in the good level and are relevant to the hypothesis having significant level at .05. The evaluation of the overall product model A - plants Variety (bullet wood flowers) has the mean 4.08 and t-test at 2.44 which are in the good level and are relevant to the hypothesis having significant level at .0. The evaluation of the overall product, model C - location and stuff (ordination hall) has the

mean 4.07 and t-test at 1.99 which are in the good level and relevant to the hypothesis having significant level at .05. The evaluation of the overall product model D - total types has the minimal mean 3.99 and t-test at -0.23 which are in the good level and relevant to the hypothesis having significant level at .05.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบูรณ์ศึกษา : ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

ของ

ประทีพ ทองเหลือ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน พฤษภาคม 2552

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.อุปวิทย์ สุวคันทรกุล)

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.ไพรัช วงศ์ยุทธไกร)

.....กรรมการ

(อาจารย์ โอภาส สุขหวาน)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อุปวิทย์ สุวคันทรกุล)

.....กรรมการ

(อาจารย์ โอภาส สุขหวาน)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. จันทนา กุญชรรัตน์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้โดยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. อุปวิทย์ สุวคันทรกุล ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร. ไพรัช วงศ์ยุทธไกร และอาจารย์โอภาส สุขหวาน กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องอันเป็นประโยชน์ในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี นับตั้งแต่เริ่มต้นดำเนินการจนเสร็จสิ้นเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้คำแนะนำและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ถนอม คงยิ้มละมัยและชาวบ้านตำบลหนองปลงผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการหาข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฬาลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยาและอาจารย์สุธีรพจน์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบประเมินและให้ความรู้ในการแปลผลการประเมิน

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชนิวรรณ เพ็งปรีชา ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนลักษณ์ ปัญจุติพัฒน์ และอาจารย์ณภัทร ยศยิ่งยง ที่อนุเคราะห์ในทุกสิ่งทุกอย่างและคอยให้คำปรึกษา

ขอขอบคุณอาจารย์ในคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ทุกท่านที่คอยสอบถามและให้กำลังใจ

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกท่านที่ให้กำลังใจและคำแนะนำต่าง ๆ เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา บุรพคณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ชี้แนะแนวทางที่ดีและมีคุณค่าตลอดจนประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยโดยตลอด

ประทีพ ทองเหลือ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมุติฐาน.....	6
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี.....	7
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไทดำ.....	7
ความเป็นมาของไททรงดำ จังหวัดเพชรบุรี	10
การอพยพของชาวไททรงดำ.....	11
ไททรงดำตำบลหนองปลง อำเภอยะโฮย จังหวัดเพชรบุรี	13
วัฒนธรรมและวิถีชีวิต.....	15
การประกอบอาชีพ.....	16
ผ้าพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี	16
ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร.....	43
ข้อมูลเกี่ยวกับห้องรับประทานอาหาร.....	43
ผลิตภัณฑ์บนโต๊ะอาหาร.....	44
การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์	47
การออกแบบ.....	48
ความหมายของการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์.....	48
ความสำคัญของการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์.....	49
ลักษณะที่ดีของผลิตภัณฑ์ที่ประสบความสำเร็จทางการค้า.....	49
กระบวนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์.....	50
การออกแบบลวดลายผ้า.....	51
การใช้สีในการออกแบบ.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
พฤติกรรมการณ์ซื้อ.....	56
พฤติกรรมการณ์อื่นทั่วไป.....	57
ข้อมูลการเรียนรู้ผู้บริโภค	57
การกำหนดแนวความคิด.....	57
การประเมินผล.....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
งานวิจัยภายในประเทศ.....	63
งานวิจัยต่างประเทศ.....	64
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าและลงลาย.....	66
ศึกษาเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น.....	66
การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์.....	66
การกำหนดประชากร	66
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	67
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	68
การประเมินผลิตภัณฑ์.....	69
การสร้างแบบประเมินผลิตภัณฑ์.....	69
การประเมินผลิตภัณฑ์.....	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
5 สรุปผลอภิปรายผล.....	95
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	99

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก. แบบประเมินผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการออกแบบ และพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร.....	105
ภาคผนวก ข. หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดสอบแบบประเมินผลความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร.....	116
ภาคผนวก ค. อาร์ตเวิร์ค การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร.....	126
ภาคผนวก ง. รูปผลิตภัณฑ์ การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร.....	147
ประวัติย่อผู้ทำปริญญานิพนธ์.....	157

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	การวิเคราะห์ผลความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ A ลายดอกพิกุล.....	74
2	การวิเคราะห์ผลความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ B ลายปู.....	79
3	การวิเคราะห์ผลความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ C ลายสถานที่และสิ่งของ.....	84
4	การวิเคราะห์ผลความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ D ลายปู.....	90

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนที่จังหวัดเพชรบุรี	12
2 ลักษณะบ้านเรือนของชาวไทยทรงดำ.....	13
3 ลายดอกเต้า.....	20
4 ลายดอกแก้ว.....	21
5 ลายขอกูด.....	21
6 ลายดอกจัน.....	21
7 ลายแดงโม.....	22
8 ลายผักแว่น.....	22
9 ลายดอกพรม.....	23
10 ลายขาบัว (ดอกบัว)	23
11 ลายดอกแปด.....	24
12 ลายดอกมะลิ.....	24
13 ลายงา.....	25
14 ลายดอกพิกุล.....	25
15 ลายตานกแก้ว.....	26
16 ลายหมาย่ำ.....	26
17 ลายนาค.....	27
18 ลายแมงมุม.....	27
19 ลายผีเสื้อ.....	27
20 ลายลิง.....	28
21 ลายม้า.....	28
22 ลายแมงป่อง.....	29
23 ลายปลา.....	29
24 ลายช้าง.....	30
25 ลายสิงโต.....	30
26 ลายงูเหลือม.....	31

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
27 ลายกบ.....	31
28 ลายหน้าเสือ	32
29 ลายปู.....	32
30 ลายข้าวหลามตัด.....	33
31 ลายหอปราสาท.....	33
32 ลายโบสถ์.....	34
33 ลายธรรมาสัน.....	34
34 ลายเสมา.....	35
35 ลายดาวลอย.....	35
36 ลายสายรุ้ง.....	36
37 แสดงลักษณะผ้าปูโต๊ะแบบสี่เหลี่ยม.....	44
38 แสดงลักษณะผ้าปูโต๊ะแบบวงกลม.....	44
39 แสดงภาพตัวอย่างผ้ารองจาน.....	45
40 แสดงภาพตัวอย่างผ้ารองแก้ว.....	46
41 แสดงภาพตัวอย่างผ้าเช็ดปาก.....	46

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันกระบวนการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลทำให้เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงและยังส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิตหัตถกรรมพื้นบ้านโดยเฉพาะการทอผ้าพื้นเมือง มีการทอเฉพาะในครัวเรือนและอุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นส่วนใหญ่ และมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงความเสื่อมสลายของเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นค่อนข้างสูง ผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจในคุณค่าของผ้าพื้นเมืองน้อย นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้การทอผ้าประสบปัญหาในการผลิต เนื่องจากต้องใช้ความประณีต ใช้เวลานาน การผลิตซับซ้อน การผลิตเพื่อจำหน่ายได้ผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่าเท่ากับเวลาที่เสียไป ทำให้ช่างทอผ้ารุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพอย่างอื่นที่ได้ผลตอบแทนที่ดีกว่า การทอผ้าพื้นเมืองจึงขาดการสืบทอดซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของการเสื่อมสูญของผ้าทอพื้นเมือง โดยเฉพาะการทอผ้าของชาวไทยทรงดำที่มีเอกลักษณ์ ซึ่งทอด้วยผ้าฝ้ายสอดด้วยไหมสีแดง ย้อมสีครามเข้ม มีลายสีฟ้าขาวสลับเป็นทางเล็กๆ คล้ายลายบนผลแตงโม มีหลักในการวางลายในชุดหนึ่งๆ จะประกอบไปด้วย ลายเส้นหนา 2 เส้น อยู่แนบชิดกัน หมายถึงความเป็นพี่น้องของไทยกับลาว เวียดนาม ลายเส้นเดี่ยวมีขนาดเล็ก หมายถึง ความเดียวดายที่ต้องจากบ้านเกิดเมืองนอน และลายเส้นหนา 2 เส้น มีระยะห่างกัน ผ้าทอพื้นเมืองไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เป็นแหล่งที่มีผ้าการทอผ้าชิ้น ชาวไทยทรงดำเรียกผ้านี้ว่า ชิ้นลายแตงโม สีและลวดลายยังคงอนุรักษ์ความเก่าแก่แห่งต้นฉบับไว้อย่างครบถ้วน ปัจจุบันนับจะหาได้ยาก เพราะเป็นผ้าทอมือซึ่งเป็นงานหัตถกรรมในครัวเรือนมากกว่าจะถูกผลิตในระบบอุตสาหกรรม

เนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากผ้ามีจำนวนมากมายหลายรูปแบบและเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายจะเน้นสีสันและการออกแบบที่สวยงามทันสมัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางจึงเป็นที่นิยมของชาวไทยและต่างชาติดังนั้นจึงควรหันมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ของไทยและเป็นการอนุรักษ์ส่งเสริมภูมิปัญญาของไทยให้พัฒนาเป็นสินค้าที่มีมูลค่ามากขึ้นโดยเฉพาะเรื่องของการทอผ้าพื้นเมืองไทยทรงดำจังหวัดเพชรบุรีมิให้สูญหายควรมีการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ นอกเหนือจากรูปแบบดั้งเดิม เช่น ผ้าชิ้น หมอน ซองใส่โทรศัพท์ เข็มขัด กระเป๋า เป็นต้น โดยรูปแบบดั้งเดิมเป็นรูปแบบที่ไม่ทันสมัย การใช้สีและลวดลายน้อย ไม่เป็นที่ต้องการของตลาดผู้บริโภคหากมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบจากเดิมจะทำให้สินค้ามีผู้สนใจมากยิ่งขึ้นและถือเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมการทอผ้าพื้นเมืองไทยทรงดำพร้อมกับการนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนให้มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

ไทยทรงดำ หรือลาวทรงดำ หรือลาวโซ่ง คือคนไทยโบราณเผ่าหนึ่ง ที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดเพชรบุรีถิ่นฐานเดิมสันนิฐานว่าอยู่บริเวณเมืองแก่ง (เดียนเบียนฟู) ประเทศเวียดนามและแคว้นสิบสองจุไทย ทางตอนเหนือของประเทศลาว ชื่อเดิมเรียกว่า ไทยดำหรือผู้ไทยดำ เพราะนิยมสวมใส่เสื้อผ้าสีดำ คนไทยภาคกลางเรียกว่า ลาวทรงดำ มีรูปร่างเล็ก ใบหน้ารูปกลม ตาชั้น

เดียว จมูกไม่โด่ง ปากเล็ก ผิวพรรณหน้าตาหมดจด ลาวโซ่งอพยพเข้าสู่ประเทศไทย 3 ครั้ง ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2322 เมื่อพระเจ้ากรุงธนบุรี โปรดให้สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกยกทัพไปตีล้านช้างและเมืองทัน ริมเขตแดนญวน แล้วพาครอบครัวลาวเวียงและลาวทรงดำลงมากรุงเทพฯ ครั้งที่สองในปีพ.ศ. 2335 รัชกาลที่ 1 กรุงรัตนโกสินทร์ โปรดให้ยกทัพไปปราบเมืองแกลง เมืองพวน และได้กวาดต้อนลาวโซ่ง ลาวพวน ลาวเวียง ลงมาถวายที่กรุงเทพฯ โปรดให้ลาวเวียงไปอยู่ที่เมืองสระบุรี ลาวพวนอยู่ที่เมืองสุพรรณบุรีและลาวโซ่งไปอยู่ที่เมืองเพชรบุรี ครั้งที่สามในปีพ.ศ. 2371 สมัยรัชกาลที่ 3 ทรงโปรดให้ยกทัพไปปราบเมืองแกลง ได้กวาดต้อนครอบครัวลาวโซ่งลงมา ตั้งถิ่นฐานที่ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรีอยู่ติดกับทะเล เป็นที่ราบต่ำ น้ำท่วมถึง คนไทยทรงดำไม่ชอบภูมิประเทศเช่นนี้จึงอพยพมาอยู่ที่อำเภอยาย้อยซึ่งเป็นพื้นที่ราบสูง มีหนองน้ำและตั้งอยู่เชิงเขาเหมาะแก่การปลูกฝ้าย ปลูกหม่อน เลี้ยงไหม พื้นที่คล้ายถิ่นเดิมที่เมืองแกลง สิบสองจุไทยปัจจุบัน (มานิส ปิยะสิงห์. 2541: 75)

ดังนั้นผู้วิจัยได้ทำการศึกษาลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำซึ่งการดำรงชีวิตของชาวไทยทรงดำเป็นแบบเรียบง่ายมีการทำเกษตรเป็นหลักจึงทำให้ลวดลายของผ้าทอไทยทรงดำจึงเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่จะนำมาออกแบบจากสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี เป็น ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร เพราะปัจจุบันผู้บริโภคส่วนใหญ่หันมาสนใจและให้ความสำคัญกับการตกแต่งบ้าน มีการซื้อสินค้าประเภทนี้เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในต่างประเทศ เช่นในแถบยุโรป เอเชีย (สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ. 2549:8) และในต่างประเทศซึ่งมีนักท่องเที่ยวที่ต้องการเอกลักษณ์ความเป็นไทยโดยเฉพาะร้านอาหารที่มีการจัดร้านอย่างสวยงามจึงได้ออกแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดในปัจจุบัน อีกทั้งยังสืบสานงานทอผ้าพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี รวมทั้งเป็นการส่งเสริมรายได้ให้กับชุมชนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบและพัฒนาชุดผ้าบนโต๊ะอาหารจากผ้าทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมต่อชุดผ้าบนโต๊ะอาหารจากผ้า ทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการอนุรักษ์และสืบทอดการทอผ้าพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี และได้ผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่น่าสนใจเป็นที่ต้องการของตลาดผู้บริโภคโดยปรับปรุงรูปแบบและวัสดุที่ใช้ อย่างเหมาะสมนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนให้มั่นคงและมีรายได้มากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาและ เป็นการนำสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี มาเป็นผลิตภัณฑ์ ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร โดยศึกษารูปแบบ สี ลวดลาย ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนให้มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

1. ศึกษาลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ลายผ้าของชาวไทยทรงดำมีจำนวน 5 กลุ่ม คือ ลายพันธุ์พฤษภา ลายสัตว์ ลายเครื่องมือเครื่องใช้ ลายสถานที่และสิ่งของ และลายเบ็ดเตล็ด โดยมีชื่อเรียกแตกต่างกันทั้งหมด 33 ลายและมีการสื่อความหมายที่เป็นคติความเชื่อเกี่ยวกับลายผ้า

1.2 สีของผ้าทอของชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี แม้ว่าชาวไทยทรงดำจะมีเอกลักษณ์ในการใช้ผ้าสีดำ แต่ก็ยังมีผ้าที่ทอเป็นสีที่เกี่ยวกับความเชื่อของชาวไทยทรงดำ รวม 6 สี ได้แก่ สีครามเข้ม สีขาว สีเหลือง สีส้ม สีเขียว สีแดง

2. ออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ลวดลายที่นำมาออกแบบลายผ้าจะเป็นลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ลายพันธุ์พฤษภา ลายสัตว์ ลายสถานที่และสิ่งของ ที่นำมาออกแบบเพื่อให้เกิดความสวยงาม

2.2 สีที่นำมาออกแบบได้แก่ สีครามเข้ม สีขาว สีเหลือง สีส้ม สีเขียว สีแดง

2.3 รูปแบบของชุดบนโต๊ะอาหาร มี 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบ A ลายพันธุ์พฤษภา รูปแบบ B ลายสัตว์ รูปแบบ C ลายสถานที่และสิ่งของ รูปแบบ D การรวมทั้ง 3 ลาย

2.4 ขนาดของโต๊ะอาหารความสูง 75 – 80 ซม. ขนาดโต๊ะ 1.00 x 1.50 เมตร สำหรับ 4 คน

2.5 ชุดบนโต๊ะอาหารประกอบไปด้วย ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน ผ้าเช็ดปาก ผ้ารองแก้ว

2.6 ขนาดของผ้าปูโต๊ะแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า 1.20 x 1.70 เมตร

ขนาดของผ้ารองจานแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า 40 x 50 เซนติเมตร

ขนาดของผ้าเช็ดปากแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า 40 x 50 เซนติเมตร

ขนาดของผ้ารองแก้วแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า 8 x 10 เซนติเมตร

3. การประเมินผลจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

3.1 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

3.2 ผู้ประกอบการร้านอาหารไทยจำนวน 3 ร้านๆ ละ 1 คน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี

ตัวแปรที่ศึกษา

โดยผู้วิจัยจะทำการประเมินหาความเหมาะสมทั้ง 4 รูปแบบ ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้ โดยแบ่งได้ดังนี้

1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์
2. สีและลวดลาย
3. ความสวยงาม
4. ประโยชน์ใช้สอย

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

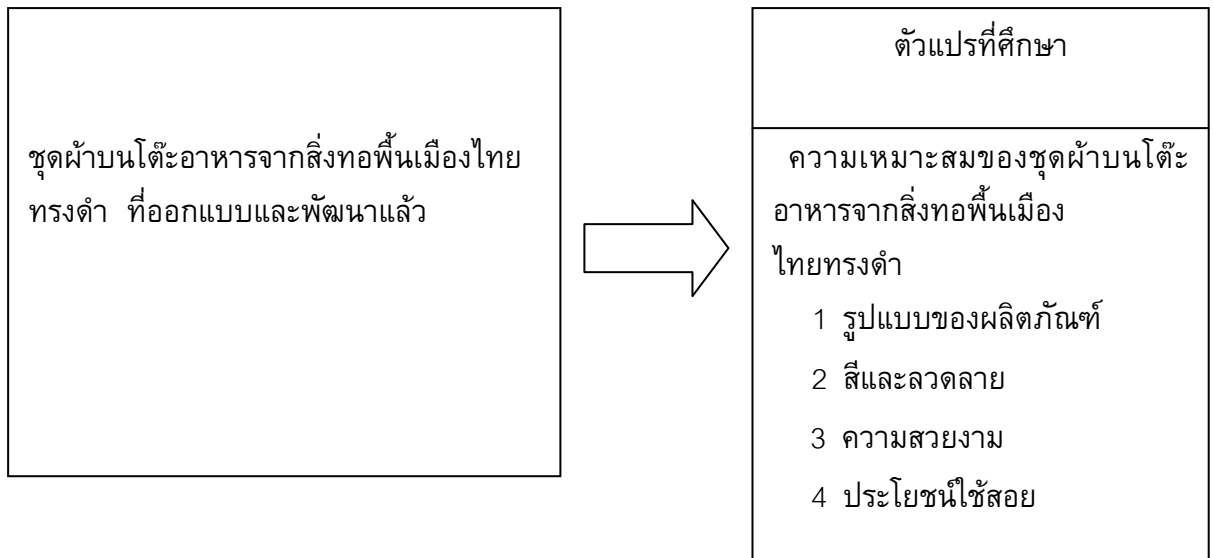
1. ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร หมายถึง ผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้บนโต๊ะอาหาร ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน ผ้ารองแก้ว ผ้าเช็ดปาก
2. สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ หมายถึง ทอด้วยผ้าฝ้ายสอดด้วยไหมสีแดง ย้อมสีครามเข้ม และสีต่างๆ
3. สินค้า หมายถึง ผลงานด้านศิลปหัตถกรรมที่ผลิตในท้องถิ่นนั้นๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายทำมาจากผ้าทอ เป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทผ้าบนโต๊ะอาหาร
4. ผู้ประกอบการร้านอาหารไทย หมายถึง ผู้ที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับร้านอาหารไทยซึ่งใช้ผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในการจัดและตกแต่งร้าน
5. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางด้านการทอผ้าและการออกแบบลวดลายผ้าทอ
6. รูปแบบ หมายถึง รูปทรงโครงสร้างและลวดลายต่างๆ ของผลิตภัณฑ์
7. ลักษณะเฉพาะถิ่น หมายถึง รูปแบบของงานศิลปหัตถกรรมที่สร้างขึ้นจากภูมิปัญญาของผู้สร้างโดยมีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยมของท้องถิ่นหรือชุมชนเป็นตัวกำหนด
8. ผลิตภัณฑ์รูปแบบ A หมายถึง ผลิตภัณฑ์สิ่งทอไทยทรงดำ ชุดบนโต๊ะอาหาร ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน ผ้ารองแก้ว ผ้าเช็ดปาก ซึ่งผู้วิจัยได้นำลายพันธุ์พฤษามาออกแบบเพื่อนำไปเป็นผลิตภัณฑ์ประกอบกับแบบสอบถาม
9. ผลิตภัณฑ์รูปแบบ B หมายถึง ผลิตภัณฑ์สิ่งทอไทยทรงดำ ชุดบนโต๊ะอาหาร ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน ผ้ารองแก้ว ผ้าเช็ดปาก ซึ่งผู้วิจัยได้นำลายสัตว์มาออกแบบเพื่อนำไปเป็นผลิตภัณฑ์ประกอบกับแบบสอบถาม

10. ผลិតภักตร์รูปแบบ C หมายถึง ผลิตภักตร์สิ่งทอไทยทรงดำ ชุดบนโต๊ะอาหาร ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน ผ้ารองแก้ว ผ้าเช็ดปาก ซึ่งผู้วิจัยได้นำลายสถานที่และสิ่งของมา ออกแบบเพื่อนำไปเป็นผลิตภักตร์ประกอบกับแบบสอบถาม

11. ผลิตภักตร์รูปแบบ D หมายถึง ผลิตภักตร์สิ่งทอไทยทรงดำ ชุดบนโต๊ะอาหาร ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน ผ้ารองแก้ว ผ้าเช็ดปาก ซึ่งผู้วิจัยได้นำการรวมทั้ง 3 ลาย มาออกแบบ เพื่อนำไปเป็นผลิตภักตร์ประกอบกับแบบสอบถาม

12. ความเหมาะสม หมายถึง ได้รูปแบบของผลิตภักตร์ สี ลวดลาย มีความสวยงามสมควรแก่การนำไปใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับดี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐาน

ชุดผ้าบนโต๊ะอาหารจากสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี ที่ออกแบบและพัฒนา
แล้วแต่ละลายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุมผ้าบนโตะอาหาร ได้มีการศึกษารายละเอียดต่างๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมานำเสนอเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี
2. ชุมผ้าบนโตะอาหาร
3. การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์
4. การประเมินผล
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี

1.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไทดำ

ไทดำไทยทรงดำ หรือลาวโซ่ง เป็นชนชาติใดสาขาหนึ่ง ถิ่นฐานเดิมอยู่ในดินแดนที่เป็นเวียดนามเหนือปัจจุบัน ซึ่งนักค้นคว้าประวัติศาสตร์ไทยมักรู้จักดินแดนนี้ในชื่อ สิบสองเจ้าไท อันประกอบด้วยเมืองสำคัญของชาวไทดำมาแต่โบราณ เช่น เมืองแก่ง หรือเดียนเบียนฟู เป็นต้น

การที่เรียกไทกลุ่มนี้ว่า ไทดำ ไทยทรงดำ หรือลาวโซ่งนั้น มีผู้ให้ความเห็นไว้ต่างๆ กันพอสมควร จิตร ภูมิศักดิ์ สรุปไว้ว่า การที่เรียกว่าไทดำนั้น เป็นการเรียกตามสีของเครื่องแต่งกาย กล่าวคือ คนไทยกลุ่มนี้นิยมแต่งกายด้วยผ้าสีดำๆ จึงเรียกว่าไทดำทำนองเดียวกับที่เรียกคนไทที่อยู่เหนือขึ้นไปแถบเมืองไล ซึ่งนิยมนุ่งห่มด้วยผ้าสีขาวว่าไทขาว

“คำว่า “ซ่ง” นั้น เคยมีผู้เรียกกันเหมือนกันที่พออ้างอิงได้ก็มีในหนังสือ “จอมพลเจ้าพระยาสุรศักดิ์” เขียนโดยไทยน้อย มีความว่า เรียกกันว่า “ลาวซ่ง” จนกระทั่งบัดนี้ ที่เรียกดังนี้ไม่ทราบว่าเป็นเพราะเหตุใด หรือคำว่า “ลาวทรงดำ” นั้นจะกร่อนไป นิยมเรียกกันว่า “ลาวทรง” โดยเป็นที่เข้าใจกันว่าเป็น “ทรงดำ” และคำว่า “ลาวทรง” จึงกลายมาเป็น “ลาวซ่ง” ก็อาจเป็นไปได้

และคำว่า “โซ่ง” ที่เห็นนิยมเรียกกันอยู่ทุกวันนี้ก็คงจะเลื่อนมาจากคำว่า “ซ่ง” และ “ทรง” นั้นก็ได้ แต่อีกทางหนึ่งข้าพเจ้าทราบมาว่า ไทยเวียง (หรือลาวเวียง) นั้นเคยเรียกไทยทรงดำ (โซ่ง) นี้ว่า “ลาวกุงเกง” หรือ “ลาวกางเกง” ก็มีคำว่า “กางเกง” นี้ในภาษาไทยทรงดำเรียกว่า

“ซวง” หรือ “ล้วง” จึงน่าจะนิยามฐานว่าที่ลาวเวียง (หรือไทยเวียง) เรียกไทยทรงดำว่า “ลาวกางเกง” คงจะเป็นด้วยไทยเผ่านี้นิยมนุ่งกางเกงอย่างหนึ่ง และอีกอย่างหนึ่ง กางเกงมีสีดำติดเพื่อนเผ่าอื่น เมื่อต่อมาทราบว่า “กางเกง” แปลว่า “ซวง” เลยเปลี่ยนเรียกว่า “ลาวซวง” ต่อมาจึงกลายเป็น “ลาวโซ่ง” ก็อาจเป็นไปได้ และไทยเผ่านี้ก็เรียกตนเองปัจจุบันนี้ว่า “โซ่ง” เช่นกัน คงจะเป็นการคล้อยตามชื่อที่ไทยเผ่าอื่นตั้งให้เป็นแน่ อย่างไรก็ตาม ขณะนี้อาจเชื่อได้ว่าคำว่า “ลาวโซ่ง หรือ

โชนัง” อาจมีที่มาอย่างสมพันธ์ สุวงศ์สันนิษฐานนี้ แต่คำว่า “ไทดำ” นั้น ศาสตราจารย์คำจอง ชาวไทดำที่ฮานอย กลับยืนยันว่าเป็นคำที่ได้มีความหมายอะไรมาหากแต่มุ่งหมายเพื่อให้แตกต่างจากชาวไทยขาวเท่านั้นเหมือนเช่นเดินคู่กับฟ้าดำก็จะได้คู่กับขาว ซึ่งเรื่องนี้ก็ควรเชื่ออยู่มากเพราะผู้พูดเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ไทดำโดยตรงอีกทั้งขนบธรรมเนียมบางอย่างของชาวไทยดำและชาวไทยขาวที่มีถิ่นที่อยู่ใกล้เคียงกันในแถบเวียดนาม

1.1.1 ยุคตำนาน

ปัจจุบันคนไทยในเวียดนามมี 6 เผ่ารวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 2,600,000 คน และสำหรับ “คนไต” หรือ “คนไท” ในแถบตะวันตกเฉียงเหนือของเวียดนามนั้นส่วนใหญ่เป็นไทดำและไทขาว ถิ่นที่อยู่แถบนี้ของ คนไทเป็นภูเขาสลับซับซ้อนจำนวนมาก ที่มาของคนไทแถบนี้ก็มีกล่าวถึงไว้ในตำนาน ซึ่งเขียนและบอกเล่าสืบต่อกันมาช้านานภาคเหนือ ก็เป็นขนบธรรมเนียมที่คู่กันอยู่ในหลายๆ เรื่อง คำกล่าวในตำนานของไทยดำที่ว่า “ยังมีจอมคำอยู่กวาน ยังมีหัวนลูกตัวคำหลายต่อเมือง” แสดงให้เห็นถึงความเชื่อ และความสำคัญของตำนานที่กล่าวถึงบรรพบุรุษซึ่งสืบเชื้อสายปกครองชาวไทยมาหลายชั่วคนบุคคลสำคัญที่จะขอกกล่าวถึงในที่นี้ด้วยเกี่ยวข้องกับชาวไทดำโดยตรงคือตัวสาม หรือท้าวดำ เป็นผู้นำไทดำอยู่แถบลุ่มแม่น้ำแดงขณะที่ไทขาวอาศัยอยู่แถบลุ่มแม่น้ำแท้วดำมีน้องสาวชื่อตัวเงิน หรือท้าวเงิน ท้าวดำนั้นอยู่ที่เมืองลอ อันปัจจุบันเรียกว่าเมืองเจียโล และมีลูกชื่อท้าวลอ ต่อมาท้าวลอก็มีลูกชื่อ ลางเซิงหรือลำนเจือง ส่วนท้าวเงินนั้นไปอยู่เมืองอ้าย

กล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ก็คือ ในดินแดนเวียดนามขณะนั้นไทดำจะอยู่มากบริเวณลุ่มแม่น้ำแดง และไทขาวจะอยู่มากบริเวณลุ่มแม่น้ำแท้ว

1.1.2 ยุคสิบหกเจ้าไท

ในคริสต์ศตวรรษที่ 16 หลานเข้าฟ้าจุ่มหรือพระยายอดจอมดำ ได้นำชาวไทยขาวจากเมืองลาวมาเมืองสาง จากนั้นเจ้าฟ้าตาเงินก็รวมกลุ่มคนไทเมืองต่างๆ ในแถบเวียดนามเหนือปัจจุบัน ซึ่งมี 16 เมือง เข้าเป็นกลุ่มเดียวกัน เมืองทั้ง 16 เมืองนี้ ควรเรียกว่าสิบหกเจ้าไท มิใช่สิบสองจุไท หรือสิบสองเจ้าไท ดังที่ฝรั่งเศสเรียกการที่ฝรั่งเศสเริ่มเรียกคำนี้ขึ้นนั้น ด้วยความเข้าใจผิดเมืองทั้ง 16 เมืองของคนไทยได้แก่ เมืองลอ เมืองเตียง เมืองเติ๊ก เมืองสาง เมืองวัด เมืองมวก เมืองลา เมืองม่วย เมืองแกง เมืองไล เมืองตุล เมืองฮวา เมืองเตียง เมืองเจียงแซม เมืองจุก และเมืองมิเมืองสาง ทวีความสำคัญขึ้นเนื่องจากเมืองสางรบชนะฮ่อที่มารุกราน จึงมีการยกย่องให้เมืองสางเป็นเมืองหลวงของกลุ่มสิบหกเจ้าฟ้าต่อมา เมื่อมีการแบ่งอาณาเขตระหว่างจีนและเวียดนาม เมืองตุล เมืองฮวา เมืองเตียง เมืองเจียงแซม เมืองจุก และเมืองมิ 6 เมือง ถูกแบ่งไปอยู่ในจีน ทำให้คนไทที่อยู่ในเวียดนามเหลือเพียง 10 เมือง คนไทในเวียดนามทั่วไปก็ยังเรียกกลุ่มเจ้าเมืองเหล่านี้ว่าสิบหกเจ้าฟ้า ทั้งๆ ที่เหลืออยู่เพียง 10 เจ้าฟ้าไทในเวียดนาม มีส่วนช่วยวีรบุรุษเวียดนามรบกับจีนในยุคที่จีนรุกรานเวียดนาม ผู้นำไทในการช่วยเหลือเวียดนามครั้งนั้นคือคำสาม หลังยุคคำสามแล้วเมืองไทต่างๆ เกิดรบพุ่งกันขึ้นจนกระทั่งถึงคริสต์ศตวรรษที่ 18 เจ้าบุญแห่งเมืองลา สามารถควบคุมเมืองต่างๆ ได้หมด และขับไล่ฮ่อออกไปได้อีกด้วย ระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 18 ถึง 19 นี้

เกิดเหตุยุ่งยากในเวียดนามขึ้นอีก กล่าวคือ ฮว่าง กงจ๊ก ผู้นำชาวนาได้ปฏิวัติขึ้นและขับไล่เข้าฟ้า เวียดนามออกจากตำแหน่ง แต่เข้าฟ้าบุญแผงชาวไทดำได้ไปช่วยเจ้าฟ้าเวียดนาม จึงถูกฮว่าง กงจ๊กจับขังในคุกมีเจอนตาย ต่อมาลูกเข้าฟ้าบุญแผงได้ไปช่วยเจ้าเวียดนามรบอีก ปรากฏว่าผู้นำ ชาวนาดังกล่าวถึงแก่ความตายที่เมืองแกลง คนไทจึงได้เป็นอิสระอีกครั้งหนึ่ง

1.1.3 ความสัมพันธ์กับฝรั่งเศส

ระยะที่ฝรั่งเศสเข้ามาขยายอิทธิพลในเวียดนาม ชาวเวียดนามแบ่งออกเป็นสอง พวก พวกหนึ่งยอมขึ้นต่อฝรั่งเศสอีกพวกหนึ่งไม่ยอมคนไทยในเวียดนามได้เข้าข้างพวกที่ไม่ยอมขึ้นต่อ ฝรั่งเศส ทหารชาวไทได้ปราบถึงฮานอย โดยเดินเท้าไป ทหารชาวไทได้ฆ่าอั้งรี รีแอร์ ถึงแก่ความ ตาย บุคคลนี้เป็นผู้นำคนสำคัญของฝรั่งเศสในเวียดนาม ค.ศ. 1858 บุญฮวาน ผู้นำคนสำคัญของไท ดำพ่ายแพ้แก่ฝรั่งเศสคำแกลงผู้นำอีกคนหนึ่งของไทยดำถูกฝรั่งเศสรุกรานหนักสู้ไม่ได้จึงหนีเข้าป่า ขณะเดียวกันทางด้านเมืองไลเดียววันจีเจ้าฟ้าเมืองไล ซึ่งเป็นไทเขายังรบกับฝรั่งเศสอยู่ได้ แต่ชาวน ्हวนผู้นำอีกคนหนึ่งถูกฝรั่งเศสจับไปขังจนอดอาหารตาย ต่อมา มองซิเออร์ เดอ ปาวิ จากฝรั่งเศส ได้เจรจากับเดียววันแซ ซึ่งเป็นบิดาของเดียววันจี โดยเสนอว่าหากเดียววันจียอมเป็นมิตร จะให้เป็น เจ้าครองเมืองไปอีก 3 ชั่วคนเดียววันแซจึงให้เดียววันจียอมเป็นมิตรกับฝรั่งเศส ด้วยเหตุนี้เดียว วันจึงยุติการต่อสู้กับฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1894 ในยุคที่ฝรั่งเศสเข้ามาปกครองเมืองไทในแถบเวียดนาม เหนือนี้ ฝรั่งเศสได้ตั้งเมืองควายและเมืองมุนขึ้นแล้วฝรั่งเศสก็นับรวมเมืองไททั้งหมดในเวียดนามเป็น สิบสองเจ้าไท และเรียกเอาเองว่าเป็นเขตสิบสองเจ้าไท ซึ่งแท้จริงแล้วคำนี้ในเอกสารไทไม่มีคำนี้ชื่อ เรียกว่าสิบสองเจ้าไท หรือสิบสองจุไทมีแต่ในเอกสารฝรั่งเศส

1.1.4 ไทดำปัจจุบัน

1.1.4.1 ไทดำในจีน

ปัจจุบันในจีนตอนใต้ส่วนที่ติดต่อกับเวียดนาม ยังมีชาวไทดำอยู่อีกเป็นจำนวน มาก ซึ่งเป็นไทดำที่สืบเชื้อสายจากบรรพบุรุษที่อยู่ในดินแดนที่ตกเป็นของจีน ในระยะที่จีนและ เวียดนามแบ่งอาณาเขตกัน นั้นเอง กล่าวคือไทดำในจีนก็คือไทดำเมืองตุง เมืองฮวา เมืองเตียง เมืองเจียงแซม เมืองจุก และเมืองมิ ซึ่งเดิมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาเขตสิบหกเจ้าไท

1.1.4.2 ไทดำในเวียดนาม

ในสมัยปฏิวัติโฮจิมินห์ การสู้รบระหว่างฝรั่งเศสกับชาวเวียดนาม ซึ่งนำโดย โฮจิมินห์ เป็นไปอย่างรุนแรง เมืองไทต่าง ๆ ในเวียดนามแบ่งออกเป็นสองพวก พวกหนึ่งช่วย โฮจิมินห์ อีกพวกหนึ่งช่วยฝรั่งเศส ในค.ศ. 1946 ฝรั่งเศสเริ่มรุกรานมาจากจีน โฮจิมินห์ยังนำการต่อสู้ ต่อต้านฝรั่งเศสตลอดมา ครั้นถึงค.ศ. 1953 ทหารฝรั่งเศสได้โคตรมลงที่เมืองแกลง ครั้งนั้นนายพล เดอกัสตริ เป็นผู้นำฝรั่งเศสในเมืองแกลง คำว่า “ไทแดง” ฝรั่งเศสเป็นผู้เรียกขึ้นก่อน โดยหมายถึงคน ไทที่เมืองแกลงมิใช่หมายความว่าคนไทยที่สวมชุดแดงหรือคนไทยที่แม่น้ำแดง คน “ไทแดง” ที่ ฝรั่งเศสเรียกนั้น แท้จริงเป็นชาวไทขาว และสำหรับชื่อแม่น้ำแดงอันเป็นถิ่นที่อยู่ของชาวไทดำนั้น ภาษาเวียดนามเรียก “ซงฮอง หรือ “ซงทาว” ปัจจุบันถิ่นที่อยู่ของชาวไทดำส่วนใหญ่จะอยู่ตั้งแต่ แถบเมืองลอไปจนถึงเมืองแกลง ส่วนไทขาวจะอยู่ตอนเหนือและใต้ของบริเวณนี้

1.1.4.3 ไทยดำในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

ไทดำหรือไทยทรงดำ ที่สืบเชื้อสายอยู่ในประเทศไทยปัจจุบันส่วนใหญ่มีบรรพบุรุษอยู่ในแถบเมืองทันต์ในประเทศลาวประมาณปี พ.ศ. 2322 อันเป็นสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี โปรดเกล้าฯให้สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก และเจ้าพระยาสุรสีห์ ยกทัพไปตีลาวก็ได้เมืองทันต์ และได้กวาดต้อนครอบครัวของไทกลุ่มนี้ลงมากรุงเทพฯ เป็นอันมาก ทรงให้ไปตั้งบ้านเรือนอยู่ตามหัวเมืองต่างๆ ในภาคกลาง ต่อมาใน พ.ศ. 2335 อันเป็นสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เจ้าเมืองเวียงจันทน์ได้ยกทัพไปตีเมืองพวนและเมืองแกง ได้กวาดต้อนครอบครัวไทยทรงดำนี้ลงมาถวายที่กรุงเทพฯ อีกทรงให้ไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่หมู่บ้านหนองปรัง หรืออีกชื่อหนึ่งว่าหนองเลาเพชรบุรี ต่อมา พ.ศ. 2381 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯให้ตีลาวอีกและได้อพยพไทยทรงดำ หรือลาวโซ่งที่ได้มาใหม่ให้ไปอยู่ที่ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลมเพชรบุรีแต่ต่อมาไทยทรงดำกลุ่มนี้ได้อพยพไปอยู่ที่อำเภอเขาย้อย เพราะชอบอยู่ที่ดอน และได้กระจายไปอยู่ตามอำเภอต่างๆ ของเพชรบุรีโดยทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย. 2537)

1.2 ความเป็นมาของไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี

ไทยทรงดำเป็นชาวไทยสาขาหนึ่ง ซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไปหลายชื่อ เช่น ลาวโซ่ง ลาวซวง ลาวทรงดำ ลาวซวงดำ ไทยโซ่ง ไทยดำ ไทยซ่งดำ ไตดำ ไตซงดำ ผู้ไทยดำ ผู้ไทยทรงดำแต่มีผู้ให้ความคิดเห็นถึงการเรียกชื่อชนกลุ่มนี้ที่อาศัยนอกประเทศไทยว่า ไทดำ หรือ ผู้ไทยดำ (Black tai) เพราะนิยมสวมใส่เสื้อสีดำล้วน เมื่อชาวไทยกลุ่มนี้อพยพเข้ามาในประเทศไทยก็เรียกว่า ลาวโซ่ง หรือไทยทรงดำ ซึ่งเห็นได้ชัดเจนในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้เรียกว่า ไทย นำหน้าชื่อกลุ่มชนหรือกลุ่มภาษาเพื่อการเน้นถึงความเป็นชาติและความเป็นไทย จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และข้อมูลทางภาษาศาสตร์ มีความเห็นพ้องกันว่าควรพิจารณาคำนำหน้าชื่อภาษาไทยถิ่นต่างๆ เหล่านี้ใหม่ตามกลุ่มภาษาที่แท้จริง คือ กลุ่มภาษาลาวก็ควรใช้คำนำหน้าชื่อว่า ลาว ได้แก่ ลาวใต้ ลาวเวียง และลาวครั้ง กลุ่มภาษาไทยก็ควรใช้คำนำหน้าว่า ไทย ได้แก่ ภาษาไทดำ และไทยวน

ไทยทรงดำเดิมตั้งบ้านเมืองอยู่ตั้งแต่บริเวณมณฑลทลวงสี ยูนนาน ดังเกีย ลุ่มแม่น้ำดำและแม่น้ำแดง จนถึงแคว้นสิบสองจุไทยเมืองที่ตั้งอยู่ในบริเวณดังกล่าวนี้ได้แก่เมืองแกง (แก่นหรือทันต์) เมืองกวยหรือเมืองกาย เมืองเติก เมืองม่วนหรือเมืองจียน เมืองลา เมืองมูล เมืองลอ และเมืองซาง โดยมีเมืองแกงเป็นศูนย์กลางการปกครองตนเองอย่างอิสระ เมืองของไทยทรงดำเหล่านี้เคยตกอยู่ใต้อำนาจของ ลาว จีน และเวียดนาม จึงทำให้เจ้าเมืองต้องส่งเครื่องบรรณาการไปผูกไมตรีกับสามประเทศนี้ เพื่อป้องกันกรรุกรานและรับความคุ้มครอง ดินแดนแคว้นสิบสองจุไทยนี้จึงเรียกกันว่า เมืองสามส่วยฟ้า หรือ เมืองสามฝ่ายฟ้าในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้นแคว้นสิบสองจุไทยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่ติดกับพม่าและจีน เรียกว่า แคว้นสิบสองพันนา คือ พวกไทยลื้อ และส่วนที่ติดกับจีนและญวนเรียกว่า แคว้นสิบสองจุไทย และแคว้นสิบสองจุไทยทางใต้ กษัตริย์เมืองหลวงพระบางได้แต่งตั้งท้าวพระยาขึ้นครองเมืองในตำแหน่งหัวพันปกครอง เดิมมีอยู่ 5 เมือง

ภายหลังเพิ่มขึ้นอีก 1 เมือง จึงเรียกว่า หัวพันทั้งห้าทั้งหก ซึ่งต่อมาเป็นชื่อจังหวัดหนึ่งของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีชื่อเรียกเป็นทางการว่า เวียงไชย หรือ ซำเหือน พลเมือง ของเมืองเวียงไชย (ซำเหือน หรือหัวพันทั้งห้าทั้งหก) ส่วนมากเป็นชาวไทยดำ ซึ่งลาวเรียกว่า ไทย เหนือ เพราะตั้งบ้านเรือนอยู่ติดกับเมืองแกง แห่งสิบสองจุไทย มีสำเนียงพูดคล้ายกับภาษาเชียงใหม่

1.3 การอพยพของไทยทรงดำ

อันเนื่องมาจากสาเหตุที่บ้านเมืองของชาวไทยทรงดำในสิบสองจุไทยมีขนาดเล็กและตั้งใน บริเวณกึ่งกลางระหว่างเวียดนามกับลาวซึ่งต่างทำสงครามกันอยู่เสมอชาวไทยทรงดำจึงไม่อาจ หลีกเลี้ยงภัยที่เกิดจากสงครามได้ ด้วยสาเหตุนี้จึงทำให้มีการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานไปมาระหว่างสอง ประเทศนี้ ในลักษณะสมัครใจ และถูกกวาดต้อน แม้การอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยก็มี สาเหตุและลักษณะการโยกย้ายที่ไม่แตกต่างกัน โดยเฉพาะการโยกย้ายด้วยสาเหตุผลทางสงครามมี จำนวนมากที่สุด ซึ่งตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบว่าไทยทรงดำได้โยกย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ใน ประเทศไทยหลายครั้งที่สำคัญๆ คือ สมัยกรุงธนบุรี ขณะนั้นลาวแบ่งออกเป็นอาณาจักรหลวงพระบาง เวียงจันทน์ และจำปาศักดิ์ แต่ละอาณาจักรมีเจ้าเมืองปกครองอย่างอิสระไม่ขึ้นต่อกัน มีอาณาเขตแผ่ ขยายออกไปครอบคลุมเมืองเล็ก เมืองน้อย สภาพของเมืองลาวหาความสงบมิได้มักแย่งชิง อำนาจกันและกันจึงมักถูกแทรกแซงจากอาณาจักรใกล้เคียง เช่น พม่าและไทย อยู่เป็นประจำ อาณาจักรดังกล่าวนี้มุ่งหวังจะครอบครองหัวเมืองลาวในที่ราบ พ.ศ.2322 พระเจ้ากรุงธนบุรี โปรดฯ ให้สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกและเจ้าพระยาสุรสีห์ยกทัพไปตีเมืองลาวและหัวเมืองขึ้นทั้งปวงไว้ใน อำนาจทั้งหมดและได้กวาดต้อนครอบครัวชาวลาวกลุ่มต่างๆ รวมทั้งชาวลาวทรงดำ (ไทยทรงดำ) บริเวณที่ราบสูงพรวนพินท์ ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของชาวลาวทรงดำเอง เพราะถิ่นฐานของชาวลาว ทรงดำอยู่ติดกับญวนจึงเกิดสงครามขึ้นบ่อยครั้ง พระเจ้ากรุงธนบุรีทรงต้องการกำลังคนเพื่อมาทดแทน พลเมืองที่เสียชีวิตเนื่องจากสงครามเพราะใน พ.ศ. 2310 เกิดสงครามขึ้นจึงทำให้เสียพลไปจำนวน มาก พลเมืองบางส่วนต้องตายเพราะขาดแคลนอาหาร เมืองต่างๆ จึงมีพลเมืองเหลืออยู่น้อยมาก สงครามชิงหัวเมืองลาวในสมัยกรุงธนบุรีก็เป็นเหตุให้ทหารที่ไปรบเสียชีวิตอีกมาก ดังนั้นพระเจ้ากรุง ธนบุรีจึงต้องรวบรวมผู้คนมาเพิ่มเติมทดแทนเพื่อให้มีอำนาจมากพอ แม้จะเป็นกำลังป้องกันเมืองแล้ว ยังใช้เกณฑ์ไปราชการสงครามอีกด้วยสำหรับลาวทรงดำ โปรดให้ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่จังหวัดเพชรบุรี วัตถุประสงค์หลักในการกวาดต้อนลาวทรงดำเข้ามา เป็นเหตุผลเดียวกับสมัยกรุงธนบุรี คือ เพื่อมิให้ เป็นกำลังของญวน ต้องการหาที่อยู่ใหม่เพื่อความปลอดภัย และเพื่อเพิ่มพูนกำลังคน โดยโปรดให้ลาว ทรงดำไปอยู่เมืองเพชรบุรี กับพวกที่ไปอยู่ก่อนแล้วจำนวนลาวทรงดำและลาวพวนที่ถูกกวาดต้อนมา คราวนี้ มีมากถึง 4,000 คนเศษ ไทยทรงดำที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่ง เกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น มีชาวไทยทรงดำตระกูลหนึ่งมีศักดิ์เป็นท้าวเพี้ย (ตำแหน่งข้าราชการหัวเมืองสมัย โบราณ) ซึ่งเป็นบุตรหลานของพระยาเถิน เป็นหัวหน้าควบคุมชาวไทยทรงดำลงมา เมื่อมาถึงจังหวัด เพชรบุรีก็พาพวกตนมาอยู่ที่ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรีอีกครั้งหนึ่ง แต่บรรดา เพี้ยและผู้ใหญ่ที่ติดตามมาด้วยไม่ชอบใจ เพราะที่ตำบลท่าแร่เป็นที่โล่งแจ้งเกินไป แต่กลับพอใจ ภูมิประเทศทางด้านตะวันตกของตัวเมืองมากกว่า เพราะมีความเห็นว่าลักษณะคล้ายคลึงกับถิ่นฐาน

เดิมซึ่งมี ป้าเขา ลำเนาไพร จึงขอตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ตำบลสะพานยายหน (ปัจจุบันขึ้นอยู่กับตำบลไร่ส้ม) ทางการอนุญาตต่อมาทำวเพียได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น “หลวงไชยภักดี” จนเมื่ออายุประมาณ 70 ปี ก็ถึงแก่กรรมบุตรชายของท่านชื่อว่า “นุด” ได้ตำแหน่งหลวงไชยภักดีแทนบิดา จนกระทั่งบุตรของหลวงไชยภักดี รุ่นหลานเป็นผู้สืบทอดตำแหน่งหลวงภักดีรุ่นสุดท้ายของชาวไทยทรงดำ เมื่อบ้านเมืองได้เปลี่ยนระบบการปกครองตำแหน่งนี้ จึงสิ้นสุดลงแต่นั้นมา ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระเมตตาแก่พวกไทยทรงดำที่เป็นเด็กชายเป็นอันมาก เด็กชายเหล่านี้แต่งกายตามความนิยมของเผ่าตนคือสวมกางเกงขายาวสีดำ ขาแคบถึงข้อเท้า สวมเสื้อดำแขนยาวถึงข้อมือ ลำตัวเสื้อยาวปิดถึงสะโพก ติดกระดุมเงินมียอดดตุ้มแหลมๆ กลมๆ และคาดกระเป๋ที่ทำจากผ้ามีสายกระเป๋าสองข้างเพื่อคาดเอวไว้แต่ถ้าเป็นการรับเสด็จจะสวมเสื้อยาวซึ่งเรียกกันว่า “เสื้ออี”

จากหลักฐานดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ชาวไทยทรงดำในจังหวัดเพชรบุรี ได้รับความไว้วางใจให้ปฏิบัติราชการเทียบเท่าชาวไทยโดยทั่วไป ทำให้ชาวไทยทรงดำสืบลูกหลานมาอย่างต่อเนื่อง จึงเกิดการขยายกลุ่มชนไทยทรงดำออกไปยังอำเภอต่างๆ ของจังหวัดเพชรบุรี ในช่วงระยะเวลากว่า 200 กว่าปีที่ผ่านมามีชาวไทยทรงดำอพยพออกจากพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ไปตั้งหลักแหล่งในจังหวัดใกล้เคียงและขยายพื้นที่ออกไปไกลถึงจังหวัดเลย โดยมีข้อสันนิษฐานว่าพวกเขาอพยพกลับเมืองแฉ่งแต่ก็ไปไม่ถึง นอกจากนี้ยังพบชาวไทยทรงดำที่อพยพจากจังหวัดเพชรบุรีไปอยู่ในจังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี สระบุรี ลพบุรี พิจิตร สุโขทัย ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และสราญร์ธานี

1.4 ไทยทรงดำตำบลลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ภาพประกอบ 1 แผนที่จังหวัดเพชรบุรี

ที่มา : <http://www.sac.or.th>

1.4.1 ที่ตั้ง

เพชรบุรีเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตภาคตะวันตกตามการแบ่งภาคทางภูมิศาสตร์มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี กับอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอห้วยสัตว์ใหญ่ และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทิศตะวันออก ติดทะเลด้านอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดกับพรมแดนด้านประเทศพม่า

ตามประวัติราษฎรตำบลหนองปรัง สืบเชื้อสายมาจากไทยลาวโซ่ง ซึ่งเป็นชนชาติไทยสาขาหนึ่งที่ยังคงมีการรักษาเอกลักษณ์และขนบธรรมเนียมประเพณีเอาไว้หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ลาวโซ่ง หรือไทยทรงดำลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชาวไทยทรงดำตำบลหนองปรัง ในอดีตไม่มีการวางผังหมู่บ้านทั้งนี้เนื่องจากการตั้งหมู่บ้านในระยะแรกมีประชากรน้อย หมู่บ้านจึงมีขนาดเล็ก ต่อมาชาวไทยทรงดำอพยพมาจากอำเภอเมืองเพชรบุรีเพิ่มมากขึ้น หมู่บ้านจึงขยายตัวทำให้ที่ดินทำกินไม่เพียงพอ ชาวไทยทรงดำจึงอพยพไปตามตำบลต่าง ๆ ของอำเภอเขาย้อย และจังหวัดใกล้เคียง

ภาพประกอบ 2 ลักษณะบ้านเรือนของชาวไทยทรงดำ

ที่มา : <http://www.sac.or.th>

1.4.2 ลักษณะบ้านเรือนของชาวไทยทรงดำ

การสร้างบ้านเรือนของชาวไทยทรงดำ มีลักษณะรวมกันเป็นกลุ่ม แต่ละหมู่บ้านจะอยู่ไม่ไกลกันหรือมีเขตติดต่อกัน ทั้งนี้เพราะชาวไทยทรงดำมีภาษาพูด การแต่งกาย และขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นของตนเองซึ่งแตกต่างจากคนไทยทั่วไป ดังนั้นเมื่อมีการอพยพไปตั้งถิ่นฐานในท้องที่ใดก็สร้างบ้านเรือนอยู่รวมกันเป็นกลุ่มในท้องที่นั้น

การเลือกสถานที่ตั้งหมู่บ้าน ชาวไทยทรงดำจะให้ความสำคัญต่อแหล่งน้ำเป็นอันดับแรก โดยสังเกตได้จากการตั้งชื่อหมู่บ้านที่แสดงถึงความสัมพันธ์กับแหล่งน้ำ เช่น หนองจิก หนองปรัง และหนองเข้ ซึ่งใช้คำว่า หนอง นำหน้า ส่วนคำขยายแสดงถึงพืชพันธุ์และสัตว์ที่พบเห็นโดยเมื่อพบ

เห็นสิ่งใดเด่นชัดก็ตั้งชื่อหมู่บ้านตามนั้น เช่น เมื่อพบต้นปรัง และต้นจิกขึ้นอยู่ในหนองน้ำ ก็ตั้งชื่อว่า หนองปรังและหนองจิก หรือพบจระเข้ก็ตั้งชื่อว่า หนองเข้ ปัจจุบันตำบลหนองปรัง มี 6 หมู่บ้าน หมู่ที่ 1-2 เรียกว่า “บ้านหนองจิก” หมู่ที่ 3-4 เรียกว่า “บ้านหนองปรัง” และหมู่ที่ 5-6 เรียกว่า “บ้านหนองเข้” มีประชากรทั้งสิ้น 4,027 คน แยกเป็นชาย 1,925 คน หญิง 2,102 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 146 คนต่อตารางกิโลเมตร พื้นที่ทั้งหมดประมาณ 27.5 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 24,656 ไร่ ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสูงทางตะวันตก มีภูเขาติดต่อกับแนวเขตป่าสงวน เมื่อฝนตกมากน้ำจะไหลลงสู่ทิศตะวันออก ซึ่งเป็นที่ราบลุ่ม และทุ่งกว้างโดยมีอาณาเขตบริเวณหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 ตั้งอยู่ทิศตะวันออก มีพื้นที่ติดต่อกับตำบลหนองปลาไหล อำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบุรี หมู่ที่ 3 ตั้งอยู่ทิศใต้ มีพื้นที่ติดต่อกับตำบลต้นมะพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี หมู่ที่ 4 ตั้งอยู่ทิศเหนือ มีพื้นที่ติดต่อกับตำบลทับคาง อำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบุรี หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 ตั้งอยู่ทิศตะวันตก มีพื้นที่ติดต่อกับตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

1.5 วัฒนธรรมและวิถีชีวิต

วัฒนธรรม คือ ความดีความงาม ความเจริญก้าวหน้า ความประเพณีและกริยาอาการ หรือการกระทำใดๆ ของมนุษย์ในส่วนรวมลงรูปเป็นพิมพ์เดียวกันและสำแดงออกมาให้ปรากฏเป็นภาษา ศิลปะความเชื่อ ระเบียบประเพณีไทยโชนหรือไทยทรงดำ มีวิถีชีวิตเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เช่น การแต่งกาย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เสื้อผ้าสำหรับใช้ใน ชีวิตประจำวันกับอีกชนิดหนึ่งคือ สำหรับใส่ในงานประเพณี หรืองานรื่นเริงต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงมักนิยมใช้ผ้าฝ้ายทอมือย้อมคราม สำหรับเสื้อผ้าที่ใส่ในพิธีกรรมจะจัดทำขึ้นเป็นพิเศษและ ประณีตสัปดาห์ด้วยผ้าไหมชิ้นเล็กๆ ส่วนใหญ่มีเครื่องประดับเป็นเงิน ผู้หญิงมี 'ผ้าเปี้ยว' คล้องคอส่วนเด็กๆ จะมีหมวกคล้ายถุงผ้าปักไหมหรือด้ายสวยงาม เรียกว่า “มู”

ทรงผม เป็นเอกลักษณ์อีกอย่างหนึ่งของชาวไทยทรงดำที่น่าสนใจ โดยเฉพาะทรงผม ผู้หญิงมีถึง 8 แบบ แต่ละแบบจะบ่งบอกถึงสถานภาพของสตรีผู้นั้น

ภาษา เป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์ในการออกเสียง รวมมีภาษาเขียนเป็นของตนเอง แต่ปัจจุบันมีคนอ่านได้น้อยมาก

การประกอบอาชีพ ทำนา ทั้งนาข้าวเหนียวและข้าวเจ้า นิยมทอผ้าและย้อมผ้าไว้ใช้เอง มีฝีมือในด้านงานช่างไม้และจักสาน

ประเพณีสำคัญ ชาวไทยทรงดำมีความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ อำนาจลี้ลับ นับถือผีฟ้า เป็นเทพเจ้าสูงสุดนับถือผีบรรพบุรุษ หรือผีประจำเรือน โดยเชื่อว่าจะเป็นผู้คุ้มครองบ้านเรือนและสมาชิกภายในบ้าน ดังนั้นทุกปีจะต้องมีการทำพิธีเช่นผีเรือน หรือเสนเรือน

ประเพณีเกี่ยวกับผี

- พิธีเสนเรือน (เช่นผีเรือน) เป็นพิธีเซ่นไหว้วิญญาณบรรพบุรุษ
- พิธีปาดตงข้าวใหม่ เป็นการเซ่นไหว้ปีละครั้งตอนที่เพิ่งจะได้ข้าวจากนา
- พิธีปาดตง เป็นการเซ่นไหว้ทุก ๆ 10 วัน สำหรับคนธรรมดาทั่วไป

ประเพณีเกี่ยวกับความรัก

- ประเพณีการลงช่วง เป็นประเพณีการหาคู่ เพื่อเปิดโอกาสให้ชายหนุ่มได้มาพบปะสนทนาและเรียนรู้นิสัยใจคอหญิงสาว โดยฝ่ายหญิง 3-4 คน ทำงานบ้านงานฝีมืออยู่กับบ้าน ส่วนฝ่ายชาย จะมาเยี่ยมชม และพูดคุยกันหากถูกใจกันก็จะนัดหมายกันในภายหลัง
- ประเพณีการเล่นคอน (หรืออินก๊อน) เป็นประเพณีที่ช่วยรักษาเชื้อสายเผ่าพันธุ์ไทยทรงดำเอาไว้ เพราะเป็นงานที่เปิดโอกาสให้ ชาย-หญิง ได้พ้องรำ ร้องเกี่ยวกับ รวมทั้งมีการเล่นโยนลูกช่วงระหว่างหญิง-ชาย ซึ่งจะนำไปสู่การแต่งงานตามประเพณีในที่สุด

1.6 การประกอบอาชีพ

อาชีพหลักของชาวไทยทรงดำ คือการทำนาข้าวเจ้า และนาข้าวเหนียว ในอดีตทำนาปีละ 1 ครั้ง โดยใช้ที่ลุ่มปลูกข้าวเจ้าและที่ดอนปลูกข้าวเหนียว เมื่อเสร็จจากการปักดำ ในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน ผู้ชายเข้าป่าเพื่อล่าสัตว์ ผู้หญิงทำไร่ปลูกถั่ว ปลูกเผือก ปลูกมัน ปลูกฝ้าย และปลูกหม่อน เพื่อบริการเก็บเกี่ยวในเดือนธันวาคม-มกราคม เมื่อว่างจากการทำไร่ผู้หญิงจะลงมือทำการทอผ้าเพื่อเก็บไว้ใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มในชีวิตประจำวันของสมาชิกในครอบครัว และอีกส่วนหนึ่งจะต้องเตรียมผ้าฝ้าย ผ้าไหม เพื่อไว้ใช้ในงานพิธีต่างๆ แต่ในปัจจุบันชาวไทยทรงดำมีวิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไปมาก ตั้งแต่มีโครงการชลประทานราชบุรีฝั่งขวาของเขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี มีการขุดคลองชลประทานผ่านพื้นที่ตำบลหนองปร่งทำให้มีน้ำชลตลอดปี การทำนาจึงเพิ่มขึ้นปีละ 2 ครั้ง อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำนาในอดีต เช่น เคียว จอบ ไถ คราด และควาย ก็ปรับเปลี่ยนเป็นควายเหล็ก เครื่องนวดข้าว เครื่องฝัดข้าว และเครื่องสีข้าวแทน เมื่อพิจารณาถึงการรับเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในวิถีชีวิตประจำวันเพื่อทดแทนเครื่องมือรุ่นเก่าที่ล้าหลัง แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวบ้านตำบลหนองปร่งว่าได้ก้าวทันเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันการเพาะปลูกพืชทั่วไปนั้น ชาวไทยทรงดำจะปลูกผักพื้นบ้านไว้บริโภคภายในครัวเรือน ส่วนพืชที่ปลูกไว้เพื่อผลิตผ้าและเครื่องนุ่งห่ม คือ ฝ้าย ต้นหม่อน เพื่อใช้เลี้ยงตัวไหมให้ผลิตเส้นไหม ตันคราม เพื่อใช้ย้อมผ้าฝ้ายและไหมให้เป็นสีครามเข้ม การประกอบอาชีพในภาคการเกษตรอีกอาชีพหนึ่งคือการเลี้ยงสัตว์ ชาวบ้านนิยมเลี้ยงเป็ด ไก่ ไข่เพื่อบริโภค สุกร โค และกระบือ เลี้ยงไว้เพื่อใช้เป็นเครื่องเช่นไถไถเรือ นอกจากนี้ในหมู่ที่ 3 ยังมีการเลี้ยงชะมด โดยการนำเอาไขมันไปสกัดเป็นน้ำหอม อาชีพนอกภาคเกษตรกรรมที่กำลังเข้ามาแทนที่การทำนา ทำไร่ และการเลี้ยงสัตว์ คือการทอผ้า กลึงไม้ตาล ไม้มะพร้าว และจักรสาน กำลังได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากชาวบ้านมีเวลาว่างจากการทำนา ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์ เป็นเวลาถึง 5 เดือน ประกอบกับวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเป็นของท้องถิ่น และได้รับการอบรมจากพัฒนาการอำเภอ ทำให้การผลิตเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป (สมทรง บุรุษพัฒน์. 2540 : 12 -14)

1.7 ผ้าพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับผ้าไทยทรงดำในจังหวัดเพชรบุรีนั้น โดยทั่วไปนั้น จะแบ่งออกเป็นเรื่องย่อย ๆ ตามลำดับดังต่อไปนี้คือ

1. วัตถุดิบและเส้นใย
2. การทอ
3. สีและลวดลาย
4. ความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ผ้า
5. ผ้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

1. วัตถุดิบและเส้นใย การสร้างงานศิลปะแบบพื้นเมืองของชาวไทยที่อยู่ตามท้องถิ่นต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะต้องสร้างเครื่องมือและจัดเตรียมหาวัตถุดิบในท้องถิ่นใช้เอง และการผลิตผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำแล้วส่วนใหญ่ก็เช่นกันมีการปลูกฝ้ายและไหมเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการทอผ้าและรู้จักการเพาะเพื่อขยายพันธุ์ดังนี้

1.1 ฝ้าย

1.1.1 การเพาะปลูก ช่วงฤดูฝนและเก็บเกี่ยวช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเมษายน โดยใช้สถานที่รอบ ๆ บ้านและตามไร่บนเขา หลังเก็บเกี่ยวเผือก มัน แดงกวา ในการบำรุงรักษา ไม่ต้องรดน้ำ ที่ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เป็นดินทรายก็ปลูกได้ดีการปลูกและเตรียมดินไม่ซับซ้อน เพียงแค่ขุด แล้วหยอดเมล็ดพันธุ์หลุมละ 3 – 4 เมล็ด ส่วนใหญ่ขึ้นทั้งหมดอุปกรณ์ที่ใช้แต่จอบเสียมที่ใช้ในการปลูกพืชไร่อื่นๆ หลังจากปลูกแล้วจะเก็บฝ้ายได้ในเดือนอ้ายถึงเดือนยี่ กล่าวคือจากเกี่ยวข้าวเสร็จก็เก็บฝ้ายโดยเก็บใส่กะหล่ำปลากฟาน (กะหล่ำใบใหญ่) แล้วนำมาใส่กระสอบที่บ้านการเก็บ ใช้มือเก็บ เลือกที่เป็นปุยขาว ดอกบานดีแล้วเก็บได้หลายครั้งในแต่ละเดือน ทอยเก็บไปเรื่อย ๆ บางทีก็สะพายถุงผ้าไปใส่แทนกะหล่ำปลากฟานพันธุ์ที่ใช้ เป็นพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งเอามาจากกระเหรี่ยงมีสองชนิด คือ พันธุ์เม็ดเล็กหรือพันธุ์แก่นน้อย และพันธุ์เม็ดใหญ่หรือพันธุ์แก่นใหญ่ สองพันธุ์นี้เป็นพันธุ์พื้นเมืองมีอีกพันธุ์หนึ่ง คือ ฝ้ายเทศซึ่งไม่ต้องอ้ว นำมาปั่นฝ้ายเป็นเส้นได้เลย แต่มักนิยมปลูกไว้ใช้ทำเป็นสาลี่จีบหมากพลู ถ้าใช้ทอผ้าจะเนื้อหยาบ เมล็ดยาวมาก ปัจจุบันการปลูกฝ้ายเพื่อใช้เป็นการประจำไม่มี ตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. 2500 มาแล้วที่ไม่ได้ปลูกฝ้ายใช้แต่ซื้อจากร้านค้าเพราะสะดวกกว่าแล้วนำไปย้อมเอง

1.1.2. การเตรียมเส้นใย

- การอ้วฝ้าย ใช้เครื่องอ้วฝ้ายเพื่อเอาเมล็ดออกแล้ว จึงเอาไปตีหรือ “ถาบฝ้าย”
 - ถาบฝ้าย (ตีฝ้าย) เครื่องถาบฝ้าย จะทำให้ฝ้ายฟุ้งฟู แล้วนำไปเข้าเครื่องม้วนฝ้าย
 - ม้วนฝ้าย ม้วนเข้าเครื่องม้วนฝ้าย หรือภาษาไทยดำเรียก “ล้อฝ้าย” ก่อนจะนำไปปั่น
 - ปั่นฝ้าย เป็นการปั่นให้เป็นเส้น บางทีเรียกว่าในฝ้าย

- เปียฝ้าย เป็นการทำให้เป็นเช็ด เป็นใจ ก่อนนำไปย้อมหรือทอ
- สีและการย้อม ใช้สีธรรมชาติ ใช้ต้นคราม ภาษาไทยดำเรียก “กอจ้าม”

ซึ่งปลูกเอง ปลูกก่อนฝนหรือช่วงฝนตก โดยปลูกอยู่รอบบ้าน ตามเขาตามป่าก็มีขึ้นเอง บางทีก็ไปเก็บที่อำเภอชะอำ ที่ปลูกเองใช้เมล็ดพันธุ์ปลูก และใช้ต้นสดในการย้อม

- วิธีการทำสีย้อม ใช้ต้นครามทั้งต้นทั้งรากแช่น้ำให้ท่วมใบ 1 คืน เช่นแช่ตอนบ่าย เช้าก็อาจเอาออกได้โดยรอให้ใบเน่าเสียก่อน พรุ่งนี้จะเอาต้นครามออกเวลาเดียวกับที่แช่พอดี หรืออาจดูว่าใบครามยุบแล้วหรือยัง จากนั้นจึงเอาปูนแดงละลายในน้ำครามก่อนใส่ปูน น้ำครามจะเป็นสีตองอ่อน แต่เมื่อนำปูนใส่จะทำให้เกิด “น้ำอ้อม” ซึ่งเป็นสีคราม ขณะเอาปูนใส่ต้องกระแทก (ภาษาไทยดำเรียกกะชัวะ) ด้วยไม้กะชัวะ จนกระทั่งน้ำอ้อมเป็นฟองแล้วจึงกวาดต่อไปจนฟองยุบ จากนั้นจึงปล่อยทิ้งไว้ น้ำจะใสและตกตะกอน รินน้ำใสๆ ทิ้งเหลือไว้แต่ น้ำชั้นๆ ที่เป็นสีครามเก็บน้ำสีครามนี้ไว้ย้อมได้นานเป็นปี แต่ต้องคอยเติมน้ำบ่อยๆ และปิดฝา ไม่ให้แห้งเรียกว่า “แจจ้ามในอุ” (แช่ครามในอุ) สัตส่วนที่ใช้ ใช้คราม 1 ปืบ น้ำท่วมคราม ปูนแดงเท่าลูกมะขวิดการแช่ หากแช่ไม่พอดีเวลาจะแช่ หรือน้อม คือ เสียใช้ไม่ได้ น้ำครามที่ใช้ได้ดี ฟองที่เกิดจะเป็นสีม่วงน้ำเงินเรืองแสง ปูน ถ้าใส่น้อยน้ำครามจะเน่า ใช้ไม่ได้ ใส่มากไม่เป็นไร

- การย้อม เตรียมน้ำหลัง โดยใช้ไข่ไก่หมักใส่ครุที่ร้าว เหยียบให้แน่น เอาน้ำใส่ให้หยด เอากาละมังรองไว้เรียกว่า น้ำหลังเอาน้ำครามที่หมักได้ (สับน้ำอ้อม) 1 ปืบ ใส่ น้ำหลัง 1 แก้ว (ที่ชั้นอยู่ข้างล่าง) 1 แก้วมาผสมกวนให้เข้ากัน ทิ้งไว้ 5 – 6 วัน ดูว่าสีที่ได้ออกเขียวเหลืองหรือสีเรืองแสง ทดสอบสีโดยดูที่มือ ถ้าติดสีทั้งหน้าและหลังมือ แสดงว่าน้ำย้อมนั้นใช้ได้ ถ้าติดแต่หลังมือแสดงว่าเค็มเกินไป ถ้าเค็มไปต้องแก้โดยดูว่ามันชอบกินอะไร เช่น ใส่น้ำตาลทรายหรือน้ำตาลโตนด หรือข้าวหมากหรืออ้อย จะเป็นตัวทำให้ย้อมครามติดทน ในบางกรณีอาจทดสอบโดยเติมน้ำหลังหรือปูนก็ได้ แต่ถ้าเค็มแล้วไม่ติดแสดงว่าน้ำครามหรือน้ำนิลนั้นต้องกินน้ำตาล หรือข้าวหมากหรืออ้อย สำหรับอ้อยจะใช้วิธีปอกเปลือกทุบให้นุ่ม แล้วนำไปแช่ในน้ำนิลเอาผ้าหรือปอย หรือด้าย ขยาลงไปด้วยมือครั้งแรกนาน 30 นาที แล้วเอาด้วยหรือผ้าที่ย้อมออกมาบีบน้ำ หรือกระตุกๆ ตากพอหมาด แล้วนำไปซักแล้วตากให้แห้ง ถ้ายังไม่ได้ที่ก็ย้อมอีกจนกระทั่งเป็นสีนิล สีผ้าที่ย้อมออกมาเรียกว่า สีนิล วิธีย้อมแบบนี้เรียกว่า ย้อมเย็น เสื้อจะทอเป็นผืนก่อนแล้วจึงนำไปย้อม ส่วนชิ้นจะย้อมเป็นเส้นเป็นปอยก่อนแล้วจึงนำไปทอน้ำอ้อม และน้ำนิล คือคำเรียกน้ำอย่างเดียวกันน้ำนิล ถ้าทำไม่ดีผสมไม่ดี นิลปาย คือนิลเสีย จะไม่มีชีวิตไม่มีฟองไม่มีปฏิกิริยาต้องเททิ้งทั้งหมด

- อุปกรณ์ในการย้อมใช้ อุ ชันหรือกระบวยสำหรับตวงน้ำนิล ปืบ ไม้กะชัวะ
- สภาพปัจจุบันครามมักไม่ค่อยมีผู้ปลูก ที่ปลูกไว้ก็ไม่พอ จึงนิยมซื้อโดยไปซื้อที่หาดเจ้าสำราญ ชะอำ หัวหิน ที่ ชาวบ้านไปหาไว้โดยซื้อเป็นตัน ๆ กิโลละ 2 บาท น้ำคราม 1 ปืบ (20 ลิตร) ต้องใช้คราม 80 – 100 กิโลกรัม ผลดีของการใช้สีธรรมชาติ คือสมัยก่อนที่ทำอยู่นั้นเป็นวัสดุหาง่าย และไม่ต้องลงทุนสูง ใช้ย้อมผ้าถุงหม่ม ที่นอน หมอน มุ้ง สีนิลของไทยดำไม่นิยมย้อมด้วยสีสังเคราะห์

1.2 ไหม มีพันธุ์พื้นบ้าน ซึ่งมีมาแต่ดั้งเดิม เลี้ยงง่าย ทนโรค ให้เส้นใยละเอียด เส้นยาว ไทดำจะนิยมพันธุ์นี้พันธุ์ญี่ปุ่นเพิ่งจะมีเข้ามา ไม่เป็นที่นิยม

- อุปกรณ์การเลี้ยง กระดังหรือกะโละ (ภาษาไทยดำเรียก “ตกม่อน”) หม้อต้ม เป็นหม้ออะลูมิเนียมจวงลาว ทำด้วยไม้ไผ่เอามาขัด ใช้ตั้งเส้นไหมออกจากหม้อเตาอังโละกระดังรอง เส้นไหม

- วิธีการเลี้ยง ตัวไหมมี 5 วัย วัยแรกเรียก “นอนกาย” วัยที่ 2 เรียก “นอนสอง” วัยที่ 3 เรียก “นอนสาม” วัยที่ 4 เรียก “นอนหลวง” เมื่อถึงวัยที่ 4 ประมาณ 6 – 7 วันจะสุก และเข้าอยู่ในรัง ถ้าเป็นตัวผู้รังจะยาว ตัวเมียรังสั้น รังไหมภาษาไทยดำเรียก “เลาะม่อน” อาหารของไหมใช้ “กอม่อน” หรือหม่อนไหมตัวเล็กต้องหั่นใบหม่อนเป็นฝอยๆ ตัวใหญ่ให้ทั้งใบให้อาหารเป็นเวลากลางวันให้ 5 – 6 ครั้ง กลางคืนให้ 2 ครั้ง แต่จะกินอยู่ตลอดทั้งกลางวันกลางคืนต้นหม่อน มีตามธรรมชาติ แต่ดั้งเดิมตัดปักชำก็ขึ้น ใช้วิธีปลิดใบให้ตัวหม่อนกิน

- สีย้อม ย้อมสีครั้ง ให้สีแดง ใช้ขี้ครั้งตำหมักน้ำ เกรอะในผ้าเหมือนเกรอะ น้ำปลาผสมกับน้ำใบมะขามหรือน้ำมะขามเปียกต้มสีเหลืองใช้คำฝอย ลาวเรียกมะข่มพู่ เหมือนเงาะ เมล็ดข้างในคล้ายหอยแครงสีเขียวใช้สมอเข้ลาวเรียก ก่อแค้ โดยตากเอายางมาใช้ทั้งนี้เป็นสีย้อม เย็นทั้งหมดเมื่อได้น้ำสีออกมาก็เอาผ้าหรือด้ายไปแช่สีที่ได้จะเป็นสีอ่อนปัจจุบันใช้สีเคมี (สีสังเคราะห์) ก่อนย้อมจะทอเป็นผืนก่อน แล้วจึงนำมาฟอกย้อมก็มี ย้อมด้ายก่อนทอก็มี การทอทั้งผ้าไหมและฝ้าย แต่เดิมมีการทอด้วยมือและทอที่กระตุก ส่วนทอโดยวิธีอื่นไม่มี มีแต่ปักอุปกรณ์ประกอบในการทอมีดังต่อไปนี้

2. การทอ ผ้าไหมและฝ้าย แต่เดิมมีการทอด้วยมือและทอที่กระตุก ส่วนทอโดยวิธีอื่นไม่มี มีแต่ปัก อุปกรณ์ประกอบในการทอมีดังต่อไปนี้

- ฟืมหรือพินหวี สำหรับกระทบเส้นด้ายให้แน่นตามความกว้างของผ้าที่จะ
- ตะโกสำหรับตั้งลาย ทำลายผ้า เป็นเครื่องยกเส้นด้าย เป็นไม้ไผ่หรือไม้จริง เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 เซนติเมตร ตะโก 1 ตับ ใช้ไม้ประมาณ 4 อัน ด้ายที่ใช้ทำตะโกใช้ด้ายหลอดตราสมอเบอร์ 8 ส่วนจะมากหรือน้อยเส้นนั้นขึ้นอยู่กับฟืม

- กระสวยสำหรับใส่หลอดด้ายพุ่งความยาวราว 12.5 นิ้ว ทำด้วยไม้
- ไม้สะปัน ใช้มัดเวลาทอตำบลหนองปรัง ซึ่งมี 6 หมู่บ้านประชากร 3,000 คนเศษ ยังมีการทอผ้าใช้อยู่ประมาณร้อยละ 70 เป็นการทอเพื่อใช้ในครัวเรือนและในพิธีกรรม ส่วนที่ทอเป็นอาชีพมีไม่มาก และมีการทอผ้าประยุกต์ซึ่งเป็นแบบสมัยใหม่ผ้าทอแบบมัดหมี่เคยมีราว 100 ปีมาแล้วเห็นแต่ผืนผ้าที่ตกทอดมา ปัจจุบันไม่มีใครทำได้

3. สีและลวดลาย ลายผ้าไทดำ ที่ตำบลหนองปรัง จังหวัดเพชรบุรี อาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

ลายปะผ้า

ลายปัก

ลายทอ

ลายปะผ้า เป็นลายที่ใช้มาก โดยใช้ทำเป็นลายหน้าหมอน ลายเสืออี ลายกระเป๋าคาดเอวผู้ชาย และลายตกแต่งมุ้งสำหรับคู่บ่าวสาว ลายปะผ้าทำด้วยวิธีพับผ้าเป็นมุม แล้วปะตรึงซ้อนกันเป็นลายที่ต้องการ ในระยะหลังนี้มีการใช้กระจก หรือเลื่อม ติดกลางลายให้ดูแวววาวขึ้นด้วย ลวดลายที่ทำขึ้นด้วยวิธีนี้เป็นลายที่ดัดแปลงมาจากดอกไม้ต่างๆ เช่น ลายดอกจัน ลายดอกบัว ลายดอกพรม ลายดอกเต้า (ดอกน้ำเต้า) ลายดอกแปด (ลายแปดกลีบ) สีที่ใช้มาแต่ดั้งเดิม เป็นสีที่ย้อมด้วยวัสดุธรรมชาติ เช่น เปลือกไม้ผล และดอกไม้ต่างๆ มีหลักอยู่ 4 สี คือ เขียว ขาว แดง และเหลืองหรือส้ม

ลายปัก ลายปักหรือลายแส่ว เป็นการปักโดยยึดการนับเส้นด้ายเป็นหลัก ใช้ในการทำลวดลายหน้าหมอนผ้าเปียว และปักประกอบลายปะผ้าในเสื้ออี ชื่อลายที่ปรากฏมีทั้งลายที่มาจากเครื่องมือ เครื่องใช้บางอย่างและลายดอกไม้คล้ายๆ กับลายปะผ้า ได้แก่ ลายขอกุด ลายดอกเต้า ลายดอกผักแว่น ลายหยักแบบเรขาคณิตคล้ายลายทอผ้าของอีสานสีที่ใช้ก็เช่นเดียวกับลายปะผ้า คือ เขียว ขาว แดง และเหลืองหรือส้ม

ลายทอ การทอผ้าของชาวไทดำในเพชรบุรีแต่เดิมมักจะทอเป็นลายขั้ดธรรมดาหรือทอลายสอง ลวดลายที่ได้จากการทอมักจะเกิดการสลับสีเส้นด้ายเป็นลวดลายเส้นตรง ไม่เป็นลายสลับซับซ้อนเหมือนลายขิดของผ้าอีสาน

ลายทอผ้าขึ้น ประกอบด้วยหลายลาย เช่น ลายตาหมู ลายตากีบหรือตากู ลายก้านทางหรือตาฮั่ว ลายปะ และเมื่อประกอบรวมแล้วเรียกว่าลายแดงโมหรือแดงไทย

สีที่ใช้มักจะเป็นสีที่ย้อมจากธรรมชาติการทอผ้านุ่งจะใช้สีนิล คือสีน้ำเงินแก่สลับขาวหรือฟ้า ส่วนการทอยามักนิยมทอลายเส้นสีแดงสลับขาว

3.1 สี สีของผ้าทุกผืนของชาวไทยทรงดำมิใช่เป็นเพียงสัญลักษณ์เท่านั้นแต่ยังเกี่ยวข้องกับความเชื่อชาวไทยทรงดำมี 6 สี คือ สีครามเข้ม สีเหลือง สีส้ม สีเขียว สีแดงหรือสีแดงเลือดหมู และสีขาว มีความเชื่อดังนี้

3.1.2 สีครามเข้ม เป็นสีที่ชาวไทยทรงดำใช้เป็นสีหลักของผืนผ้า หมายถึง ความเดียวดายของกลุ่มชนชาวไทยทรงดำที่ต้องพลัดพรากจากบ้านเกิด

3.1.3 สีเหลือง เป็นสีที่สว่างไสวนิยมนำมาแทรกไว้ในส่วนของผ้า หมายถึง ความเจริญเติบโต สติปัญญา ความก้าวหน้า และเป็นสีที่แสดงถึงความศักดิ์สิทธิ์ที่มีความสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนา

3.1.4 สีส้ม เป็นสีที่ให้ความรู้สึกอบอุ่น หมายถึงความรักที่มั่นคงของแม่สู่ลูก หมอนลายปักหรือปะเพื่อถวายแด่พระภิกษุ หรือนำไปมอบให้ญาติผู้ใหญ่ที่นับถือ ทำให้เชื่อว่าจะนำความเจริญรุ่งเรืองให้พวกตนมีพลังในการดำรงชีวิตต่อไป

3.1.5 สีเขียว เป็นสีที่สื่อถึงพันธุ์พฤษา เช่น ต้นไม้ ใบไม้ และผลไม้ให้ความรู้สึกสดชื่นร่มรื่นเยือกเย็นให้ความรู้สึกที่ผ่อนคลาย

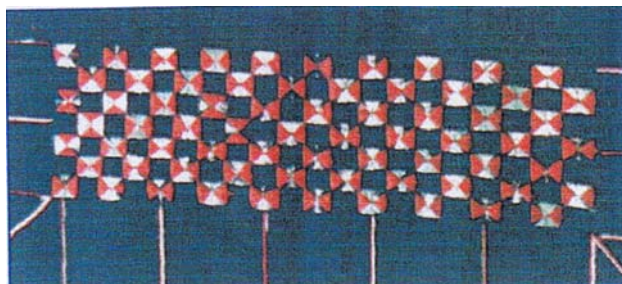
3.1.6 สีแดงหรือสีแดงเลือดหมู เป็นสีที่โดดเด่นสามารถดึงดูดสายตาได้มากที่สุด หมายถึง เลือดเนื้อหรือสิ่งมีชีวิต นอกจากนี้ยังเป็นสีที่แสดงถึง การหยุดการสิ้นสุดและการหลุดพ้น

3.1.7 สีขาว เป็นสีที่แสดงถึงความสงบเยือกเย็น ความบริสุทธิ์ผุดผ่อง ความสุภาพ และความเบิกบาน ชาวไทยทรงดำนิยมนำผ้าสีขาวมาประกอบพิธีกรรมในการไหว้ผี เพราะมีความเชื่อว่า สีขาวหมายถึง วิญญาณนอกจากนี้สีขาวของลวดลายต่างๆ ที่ประดิษฐ์เป็นพันธุ์พฤษภา ยังสื่อถึงความผูกพันกับธรรมชาติ

3.2 ลวดลาย ลายผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชุมชนไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีจำนวน 5 ลาย คือลายพันธุ์พฤษภา ลายสัตว์ ลายเครื่องมือเครื่องใช้ ลายของสถานที่และสิ่งของ และลายเบ็ดเตล็ด โดยมีชื่อเรียกแตกต่างกัน 33 ลาย การสื่อความหมายที่เป็นคติความเชื่อเกี่ยวกับลายผ้าดังนี้

3.2.1 ลายพันธุ์พฤษภา ลวดลายที่เกิดจากการทอผ้าในทุกกลุ่มชนจะมีลายที่สื่อความหมายถึง ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ หรือผลไม้ หรือเรียกโดยรวมว่า “ลายพันธุ์พฤษภา” สำหรับผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำมีลายพันธุ์พฤษภาทั้งหมด 12 ลาย ดังนี้

3.2.1.1 ลายดอกเต้า (ดอกน้ำเต้า) ชาวไทยทรงดำจึงเปรียบเทียบความไม่รู้จักจบสิ้นของน้ำเต้ากับต้นตระกูลของพวกเขาที่ไม่มีความสูญสิ้นลงได้ เพราะน้ำเต้ามีลักษณะคล้ายอวัยวะเพศหญิง ลายดอกเต้าจึงนิยมนำมาประดิษฐ์ผ้าที่ใช้ในวันแต่งงาน เพราะเชื่อว่าการแต่งงานเป็นจุดเริ่มต้นของการให้กำเนิดเพื่อขยายเผ่าพันธุ์

ภาพประกอบ 3 ลายดอกเต้า

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 48.

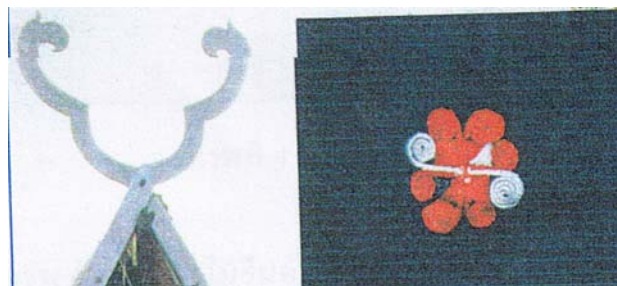
3.2.1.1 ลายดอกแก้ว ต้นแก้วเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ดอกมีกลิ่นหอม เนื่องจากมีความเชื่อว่าดอกแก้วเป็นดอกไม้ที่มีกลิ่นหอมเยือกเย็นในยามค่ำคืน ผู้ใดจะขีดหรือปักจะต้องมีความอดทน

ภาพประกอบ 4 ลายดอกแก้ว

ที่มา : บุญเสริม. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 49.

3.2.1.3 ลายขอกูด ผักกูดมีลักษณะเป็นเกล็ดห้อยคล้ายซี่ฟัน ขอกูดมีสองความหมาย คือ เป็นลายผ้าของคนไทยดำในเวียดนาม โดยมีทั้งขอกูดหลวงหรือขอกูดใหญ่ และขอกูดน้อย ความหมายที่สอง คือ ลายที่อยู่หน้าจั่วเรือนที่มีลักษณะคล้ายกาแลของเรือนทางล้านนา

ภาพประกอบ 5 ลายขอกูด

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 49.

3.2.1.4 ลายดอกจัน ชาวไทยทรงดำเชื่อว่า ดอกจัน เป็นตำนานรักอมตะของชาวไทยดำในเวียดนาม จึงนิยมประดิษฐ์ลายนี้เพื่อบอกให้แก่เจ้าบ่าวและเจ้าสาว หรือผู้อาวุโสในหมู่บ้าน

ภาพประกอบ 6 ลายดอกจัน

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 50.

3.2.1.5 ลายแดงโม แดงโมเป็นพันธุ์ไม้เลื้อย ชาวไทยทรงดำ นำลายของผลแดงโมมาทอเป็นลายผ้าตามแนวตั้ง สลับระหว่างผ้าฝ่ายสีครามเข้มกับสีขาว ทำให้คนทั่วไปเรียกกลาย

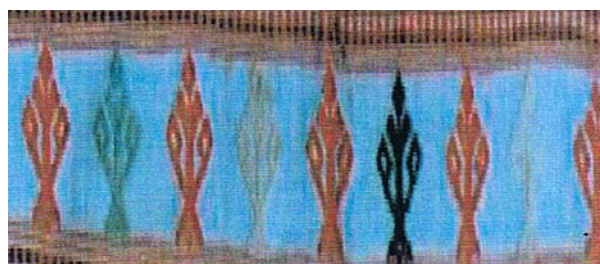
ผ้านี้ว่า “ลายแดงโม ชาวไทยทรงดำจึงยอมรับชื่อนี้จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชนสืบมาจนถึงปัจจุบัน

ภาพประกอบ 7 ลายแดงโม

ที่มา : บุญเสริม ตินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 51.

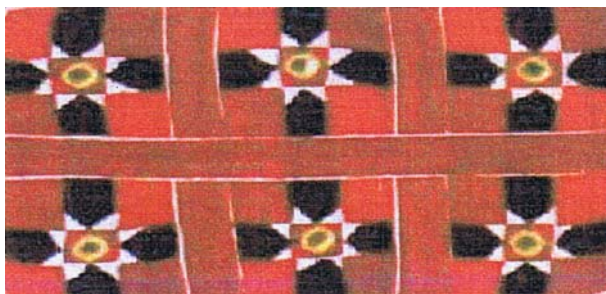
3.2.1.6 ลายดอกผักแว่น ชาวไทยทรงดำมีความเชื่อว่า รูปร่างของดอกที่มีขนาดเล็กเกิดเป็นกลุ่มและโตเร็วขึ้น ถ้าใครสามารถปักลายผักแว่นได้ก็จะแสงถึง ความอดทน ความเอื้อเฟื้อ ประณีตละเอียดอ่อน เจริญงอกงาม และสร้างความกลมเกลียวให้ครอบครัวเป็นปึกแผ่น

ภาพประกอบ 8 ลายผักแว่น

ที่มา : บุญเสริม ตินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 52.

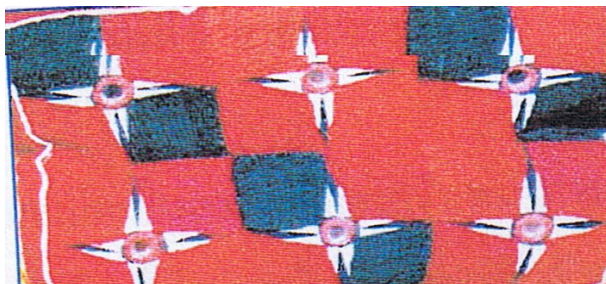
3.2.1.7 ลายดอกพรม ต้นพรมเป็นไม้พุ่มมีหนามมีกิ่งก้านดอกช่อออกที่ปลายกิ่งกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอดสีขาว มีกลิ่นหอม โดยมีความเชื่อเกี่ยวกับดอกพรมว่า ถึงแม้จะมีกลิ่นหอมแต่ก็หนามแหลมคมรอบตัว คนสมัยก่อนจึงสอนหญิงสาวโดยเปรียบเทียบกับดอกพรมไว้ว่า ความสวยงามงามนั้นไม่คงทนแต่การเป็นแม่บ้านแม่เรือนจะทำให้ชีวิตการครองคู่มีความสุขและยั่งยืนได้

ภาพประกอบ 9 ลายดอกพรม

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 52.

3.2.1.8 ลายขาบัว (ดอกบัว) บัวเป็นพันธุ์ไม้น้ำชนิดหนึ่ง มีเหง้าหรือหัวอยู่ในเลนตม ใบดอกบางชนิดลอยอยู่เสมอน้ำ ชาวไทยทรงดำจึงนำลายขาบัวหรือดอกบัวตามจินตนาการนี้มาเป็นการขอขมา หรือถวายพระ เพื่อเป็นการแสดงถึงความสำนึกในความผิดเพื่อเริ่มต้นกลับเป็นคนดี

ภาพประกอบ 10 ลายขาบัว (ดอกบัว)

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 53.

3.2.1.9 ลายดอกแปด ดอกแปดเป็นลายที่เกิดจากจินตนาการของชาวไทยทรงดำ โดยอัญเชิญแกนทั้ง 8 องค์ มาประดิษฐ์เป็นลายผ้า ซึ่งประกอบด้วย แกนหลวง เป็นหัวหน้าทั้งแกนทั้งปวง มีหน้าที่ตัดสินข้อพิพาทต่าง ๆ ให้เกิดความยุติธรรม แกนสิง เป็นแกนประจำตระกูล มีหน้าที่รักษาสมาชิกทุกคนที่อยู่ในวงศ์วานให้อยู่เย็นเป็นสุข แกนแนน มีหน้าที่ควบคุมไม่ให้ขวัญของคนหลุดหายไป แกนชาติ มีหน้าที่กำหนดชะตาชีวิตและส่งมนุษย์มาเกิดในโลก แกนแม่นาง มีหน้าที่บันดาลให้แม่มีน้ำนมไวเลี้ยงทารก แกนบัวกำลาวิ มีหน้าที่ดูแลทุกข์สุข ความอุดมสมบูรณ์ของมนุษย์ และควบคุมดินฟ้าอากาศทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล แกนงูขาวมีหน้าที่บันดาลให้คนมีความสวยงามและแกนบุญ มีหน้าที่บันดาลความมั่งคั่งและความอุดมสมบูรณ์ให้เกิดแก่มนุษย์ แกนทั้งแปดองค์นี้ ชาวไทยทรงดำเชื่อว่า ถ้าผู้ใดใช้เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มลายนี้ จะได้รับการดูแลจากแกน เมื่อเสียชีวิต

ภาพประกอบ 11 ลายดอกแปด

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 54.

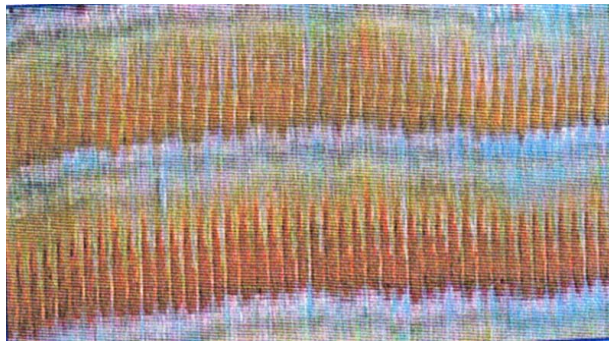
3.2.1.10 ลายดอกมะลิ มะลิมีลักษณะต้นเป็นไม้พุ่ม ไม้เลื้อย และไม้เลื้อย ดอกมีสีขาว ชาวไทยทรงดำเชื่อว่า ด้วยลักษณะของดอกมะลิ เปรียบเสมือน ผู้หญิง 4 วัย คือ วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา ดอกตูมของมะลิเปรียบเหมือนวัยเด็กที่ยังอยู่ในกรอบของครอบครัว ดอกแรกแย้ม เปรียบเหมือนวัยรุ่น เมื่อดอกมะลิบานเต็มที่จะเริ่มส่งกลิ่นหอมเปรียบได้กลับวัยชรา ดอกมะลิจึงเป็นเครื่องเตือนใจชาวไทยทรงดำ ให้ตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นลูกผู้หญิง ที่จะไม่ประพฤติปฏิบัติตนออกนอกนอกลู่นอกทาง เพราะเมื่อวัยร่วงเลยไป ทุกสิ่งก็ย่อมโรยลาตามกาลเวลาด้วย

ภาพประกอบ 12 ลายดอกมะลิ

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 55.

3.2.1.11 ลายงา งาเป็นพืชล้มลุก ชาวบ้านปลูกไว้รับประทานเมล็ดและมีความเชื่อตามรูปร่างว่า เมล็ดงามีขนาดเล็ก เกิดความงอกงามได้รวดเร็วถ้านำเอามาทำเป็นลายบนผืนผ้าจะแสดงถึงความสามัคคี และมีความก้าวหน้า

ภาพประกอบ 13 ลายงา

ที่มา :บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 55.

3.2.1.12 ลายดอกพิกุล ดอกพิกุลเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ดอกเล็กมี 8 กลีบ กลีบดอกสีขาวนวล กลีบรองดอกสีน้ำตาล มีขนนุ่ม กลิ่นหอม ลายดอกพิกุลนิยมปักไว้บนหน้าหมอน ผ้าเช็ดมือ และเชิงเช็ดมือ เนื่องจากมีความเชื่อว่า ผู้ใดสามารถปักลายดอกพิกุลได้ จะแสดงถึง ความอดทน และการหลุดพ้น เพราะว่าเป็นลายที่มีความละเอียด หญิงสาวผู้ใดสามารถปักลายพิกุลได้ จะบ่งบอกให้ทราบถึงคุณสมบัติพร้อมที่จะออกเรือนได้

ภาพประกอบ 14 ลายดอกพิกุล

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 56.

3.2.2 ลายสัตว์ ในบรรดาลวดลายที่สื่อความหมายเกี่ยวกับสัตว์บนผ้าทอของชาวไทยทรงดำนั้น ประกอบด้วยลายสัตว์บก เช่น ลายหมาป่า ลายตัวลิง ลายม้า ลายช้าง ลายสิงโต และลายหน้าเสือลายสัตว์น้ำ เช่น ลายปลา ลายสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ เช่น ลายกบ ลายปู ลายสัตว์ปีก เช่น ลายผีเสื้อ ลายตานกแก้ว ลายสัตว์ประเภทแมลง เช่น ลายแมงมุม ลายแมงป่อง ลายสัตว์เลื้อยคลาน เช่น ลายงูเหลือม และลายสัตว์ในจินตนาการ เช่น ลายนาค ลายสัตว์ประหลาดต่าง ๆ เกิดจินตนาการลวดลายด้วยวิธีการทอ ปัก ปะ และขีด มี 15 ลายดังนี้

3.2.2.2 ลายตานนกแก้ว ชาวไทยทรงดำเชื่อว่า นกแก้วเป็นสัตว์ที่มีความซื่อสัตย์ และมีความสามัคคีควรนำมาเป็นแบบอย่าง

ภาพประกอบ 15 ลายตานนกแก้ว

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 57.

3.2.2.3 ลายหมาย่ำ หมายถึง ความผูกพันและความจงรักภักดีระหว่างหมา กับคน

ภาพประกอบ 16 ลายหมาย่ำ

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 57.

3.2.2.4 ลายนาค นาคเป็นผู้กำหนดฝนให้ตกต้องตามฤดูกาลถ้าใครสามารถ ทำลวดลายเป็นพญานาคได้คนนั้นจะได้ยกย่องว่าเป็นตัวแทนของความอุดมสมบูรณ์

ภาพประกอบ 17 ลายนาค

ที่มา :บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 58.

3.2.2.5 ลายแมงมุม เกิดจากเรื่องเล่าแมงมุมได้ช่วยชีวิตชายหนุ่มผู้หนึ่งไว้ เพื่อระลึกถึงคุณงามความดีของแมงมุมผู้ที่มีน้ำใจช่วยชีวิตคนไว้

ภาพประกอบ 18 ลายแมงมุม

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 59.

3.2.2.6 ลายผีเสื้อ เป็นสัตว์ที่อยู่คู่กับดอกไม้ หมายถึง ความรักและชีวิตที่มีความสุข และยังเป็นสัญลักษณ์โบราณที่หมายถึง บรรพบุรุษ และเสื้อเมือง หรือแถบ ที่คอยช่วยคุ้มครองดูแลทุกข์สุข

ภาพประกอบ 19 ลายผีเสื้อ

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 59.

3.2.2.7 ลายตัวลิง เกิดจากเรื่องเล่าว่า หญิงม่ายซึ่งมีฐานะยากจน มีแต่ความทุกข์ เนื่องจากมีลูกมาก นางจึงทอผ้าเป็นรูปลายลิงลงเป็นผืนผ้าของตนไว้ดูเมื่อยามคิดถึง

ภาพประกอบ 20 ลายลิง

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 60.

3.2.2.8 ลายม้า ชาวไทยทรงดำมีความเชื่อว่า ม้าวิ่งห่อ หมายถึง การออกกำลังเต็มที่ เป็นเครื่องหมายแห่งความเร็ว ความอุตสาหะพยายาม ความแข็งแกร่ง ความกล้าหาญ

ภาพประกอบ 21 ลายม้า

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 61.

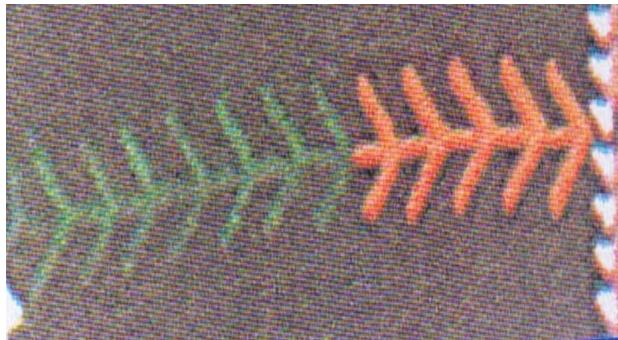
3.2.2.9 ลายแมงป่อง สาเหตุที่ชาวไทยทรงดำนำมาทำเป็นลายนี้ก็เพราะจะได้ข่มขวัญศัตรู เป็นการแสดงฝีมือในการปักลายนี้ เพราะเป็นลายที่มีความละเอียดและประณีตมาก

ภาพประกอบ 22 ลายแมงป่อง

ที่มา :บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 61.

3.2.2.10 ลายปลา ชาวไทยทรงดำมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับปลาที่ว่ายทวนกระแสน้ำ จนผ่านพันอุปสรรคจากเครื่องขัดขวาง ไปถึงจุดหมายปลายทาง คือ ต้นน้ำเพื่อวางไข่สืบพันธุ์ต่อไป เป็นการแสดงออกถึงความอดทน ความมุมานะ ความเพียรพยายาม และจิตใจแน่วแน่

ภาพประกอบ 23 ลายปลา

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 62.

3.2.2.11 ลายช้าง ช้างเป็นสัตว์บกที่มีขนาดใหญ่ ชาวไทยทรงดำเชื่อว่า ช้างเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์และมีประวัติเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา ชาวไทยทรงดำได้ประดิษฐ์ลายช้างขึ้นมา เพราะเชื่อว่า จะแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่และความเจริญรุ่งเรือง ตลอดจนการเอาชนะอุปสรรคทั้งหลายได้

ภาพประกอบ 24 ลายช้าง

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 63.

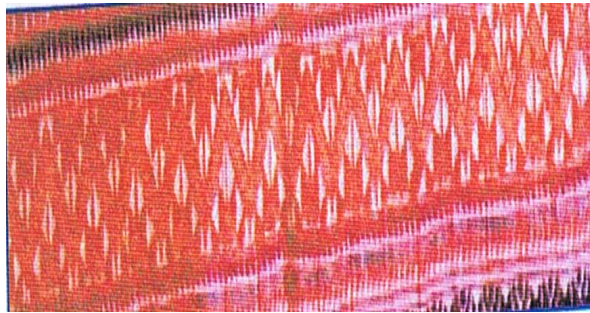
3.2.2.12 ลายสิงโต ชาวไทยทรงดำจึงนำลายสิงโตมาผลิตบนผืนผ้าเพื่อใช้สื่อเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจความแข็งแกร่ง ความศักดิ์สิทธิ์ ความกล้าหาญ ความอดทน และความแข็งแกร่ง ดังนั้นถ้าหากต้องการทอผ้าให้คนที่เรานับถือและผู้อาวุโส แสดงว่าจะได้รับความคุ้มครอง

ภาพประกอบ 25 ลายสิงโต

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 64.

3.2.2.13 ลายงูเหลือม งูเหลือมเป็นงูที่มีขนาดใหญ่กว่างูชนิดอื่นๆ ชาวไทยทรงดำมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องงูนี้มาก พร้อมทั้งจะเผชิญกับอุปสรรคและสามารถแก้ปัญหาได้

ภาพประกอบ 26 ลายงูเห่าล้อม

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 64.

3.2.2.14 ลายกบ กบเป็นสัตว์ที่ผูกพันใกล้ชิดกับชาวนามาก ชาวไทยทรงดำยังเชื่อว่ากบเป็นสัญลักษณ์ของการเกิด หรือการเริ่มต้นใหม่

ภาพประกอบ 27 ลายกบ

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 65.

3.2.2.15 ลายหน้าเสือ ชาวไทยทรงดำมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับเสือ เพราะเชื่อว่าเสือได้ช่วย ชาวนบ้านไฉ่นในสมัยนั้นเพื่อเป็นที่ระลึกถึงน้ำใจและความดีของเสือนับแต่นั้นมา

ภาพประกอบ 28 ลายหน้าเสือ

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 65.

3.2.2.16 ลายปู ชาวไทยทรงดำมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับปูไว้ว่า มีชายหนุ่มในหมู่บ้านหนองปรัง เดินทางไปเกี่ยวข้าวที่นาของตนและเห็นปูกำลังกินข้าว ชายคนนั้นโมโหเป็นอย่างมาก จึงเอากานกระแทกลงไปบนตัวปู โดยลืมนึกไปว่าตนเองผูกเคียวไว้ที่ปลายอีกข้างหนึ่ง เคียวก็ตัดคอชายคนนั้น ทำให้ปูและชายคนนั้นตายด้วยกันทั้งคู่ มาประติษฐ์เป็นลายลงบนผ้า ไว้เป็นอุทาหรณ์เพื่อเตือนสติจะได้คิดใคร่ครวญให้รอบครอบเสียก่อนที่จะทำสิ่งหนึ่งประการใดลงไป

ภาพประกอบ 29 ลายปู

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 66.

3.2.2 ลายเครื่องมือเครื่องใช้ รูปแบบลายผ้าที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของผู้หญิงส่วนมากเป็นลายที่พบเห็นโดยทั่วไป ยกเว้นลายเครื่องมือเครื่องใช้เป็นลายที่มีไม่เป็นวัตรปฏิบัติ มีคุณประโยชน์ในการใช้สอย ตลอดจนมีลวดลายที่สื่อถึงความหมายได้หลากหลาย จึงเกิดรูปแบบเป็นลายผ้า จำนวน 1 ลาย คือ

ภาพประกอบ 30 ลายข้าวหลามตัด

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 67.

3.2.4 ลายของสถานที่และสิ่งของ ชาวไทยทรงดำในประเทศเวียดนามนับถือผี เป็นสิ่งที่บูชาสูงสุด ส่วนชาวไทยทรงดำในประเทศไทย ได้รับอิทธิพลพุทธศาสนาเข้ามาผสมผสานกับการนับถือผี ทำให้ช่างทอผ้าชาวไทยทรงดำมีความผูกพันกับพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก จึงได้คิดประดิษฐ์ลวดลายของสถานที่และสิ่งของผ่านลงบนผืนผ้าจำนวน 4 ลาย แต่ละลายมีความเชื่อดังนี้

3.2.4.1 ลายหอปราสาท ชาวไทยทรงดำมีความเชื่อว่าปราสาทเป็นสถานที่อาศัยของพระเจ้าแผ่นดิน พระ และขุนนาง (เพี้ย) เทียบเท่ากับชนชั้นผู้ด้าวของชาวไทยทรงดำ ซึ่งเป็นผู้มีศักดิ์นาสูงกว่าชาวบ้านทั่วไป ดังนั้นเวลาชาวบ้านทอผ้าไปถวายพระหรือมอบให้ผู้อาวุโสซึ่งชนชั้นผู้เฒ่า ต้องทอด้วยลายนี้ ลายหอปราสาท มีการทอในผ้าชิ้นดาหมี ผ้าชิ้นลาว และสไบ

ภาพประกอบ 31 ลายหอปราสาท

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 68.

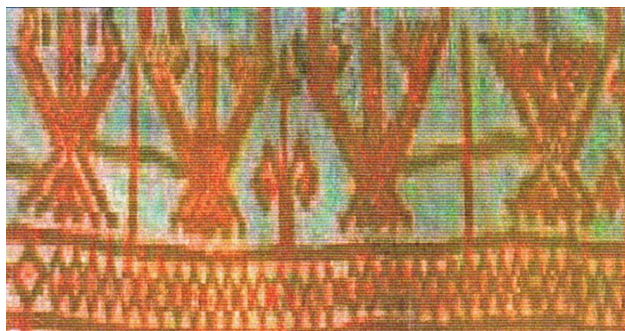
3.2.4.2 ลายโบสถ์ ชาวไทยทรงดำมีความเชื่อว่า โบสถ์ เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เพราะการสร้างวัดชาวบ้านจะสร้างโบสถ์เป็นแห่งแรก ทั้งนี้เพราะว่าโบสถ์เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป

ภาพประกอบ 32 ลายโบสถ์

ที่มา :บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 68.

3.2.4.3 ลายธรรมาสัน ธรรมาสันเป็นของสูงที่คนจะขึ้นไปนั่งไม่ได้ และเป็นที่แสดงพระธรรมของพระสงฆ์ถ้าทำลายนี้อาจได้บุญกุศล

ภาพประกอบ 33 ลายธรรมาสัน

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 69.

3.2.4.4 ลายใบเสมา ถ้าทำในลักษณะนี้จะได้บุญกุศล

ภาพประกอบ 34 ลายใบเสมา

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ เป็น
ตำบลหนองปรัง อำเภอยะโยย จังหวัดเพชรบุรี : 69.

3.2.5.1 ลายเบ็ดเตล็ด สำหรับลายที่ประดิษฐ์ลงบนผืนผ้าของชาวไทยทรงดำ เป็น
ลายเกี่ยวกับธรรมชาติบนท้องฟ้ามี 2 ลายคือ

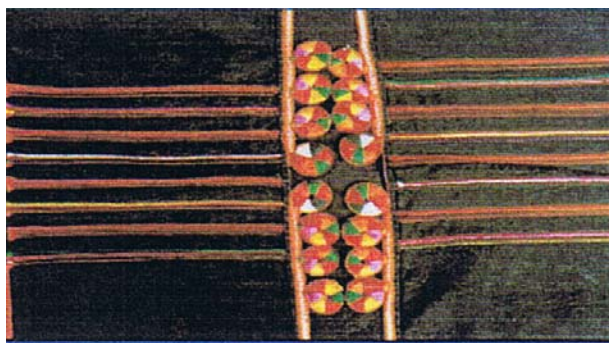
3.2.5.2 ลายดาวลอย เชื่อว่าเป็นสิ่งที่อยู่บนฟ้าให้แสงสว่าง และยังนำความ
เจริญ ความก้าวหน้า และความเจี๊ยบวณลาตมาสู่ผู้คนได้

ภาพประกอบ 35 ลายดาวลอย

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ
ตำบลหนองปรัง อำเภอยะโยย จังหวัดเพชรบุรี : 70.

3.2.5.3 ลายสายรุ้ง เชื่อว่าสายรุ้งคือบันไดที่แกคอยส่งมนุษย์มาเกิด เพราะ
เชื่อว่าเป็นของสูง

ภาพประกอบ 36 ลายสายรุ้ง

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี : 71.

จากความเชื่อและพิธีกรรม ตามแนวคิดที่เกี่ยวกับการสื่อความหมายจากลวดลายการสื่อความหมายจากลวดลายที่ปรากฏบนผืนผ้าของชาวไทยทรงดำนั้น ทำให้ทราบได้ว่า ลวดลายบนผืนผ้ามีอยู่หลากหลายเป็นสิ่งที่ผู้หญิงชาวไทยทรงดำได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆ ที่มีอยู่ในวิถีชีวิตประจำวันของพวกเขา รวมทั้งประสบการณ์ที่อยู่รอบๆ ตัว ซึ่งได้สั่งสมมาตลอดระยะเวลายาวนานจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งภายใต้กรอบประเพณี ที่ชาวไทยทรงดำได้พบเห็นและถือปฏิบัติต่อกันมา เพื่อใช้เป็นแนวคิดในการทอ ปัก ปะ และขีด เป็นลวดลายให้ปรากฏบนผืนผ้าอย่างเหมาะสม ลวดลายบนผืนผ้าทั้งหมดนั้นจึงเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อและพิธีกรรม ที่เป็นนามธรรมของผู้หญิงชาวไทยทรงดำ โดยอาศัยภูมิปัญญาในการทอผ้าให้ออกมาเป็นรูปธรรมในลักษณะของลวดลายบนผืนผ้า ลวดลายทั้งหมดล้วนแต่สื่อความหมายที่เกี่ยวกับความเป็นสิริมงคลทั้งสิ้น

4. ความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ผ้า

ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำจะพบลักษณะความเชื่อในด้านต่างๆ เช่นความเชื่อเกี่ยวกับเส้นใยและวัตถุดิบการทำสีย้อมผ้าลายผ้า กระบวนการผลิตผ้าและเครื่องนุ่งห่มที่ใช้ในพิธีกรรมเป็นที่ทราบกันดีว่า “สตรี” คือผู้สร้างสรรค์ปัจจัยสำคัญในการนุ่งห่มร่างกายผ้าทอของคนไทยทุกเผ่าพันธุ์ จึงยังคงมีสตรีเป็นผู้สืบสานผลงาน เพื่อการแต่งกาย และเพื่อการใช้ในหลายรูปแบบในชีวิตประจำวัน ในหมู่ชาวไทยดำก็เช่นกัน ผู้หญิงยังคงเป็นบุคคลสำคัญ ที่รังสรรค์ผลงานเป็นสิ่งทอประจำเผ่าพันธุ์ให้ได้ใช้ก็อยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผ้าของไทยดำนั้นมีมากมายหลายหลากรูปแบบ แต่ละรูปแบบนั้นมีลักษณะของการใช้สอยเฉพาะตัว ไม่ปะปนกัน จึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษาเป็นอย่างยิ่งว่าชาวไทยดำถ่ายทอดความเชื่อการยัดถือ ตามชนบทประเพณีของเขาสืบมาจนถึงปัจจุบันนี้ได้อย่างไร ในท่ามกลางกระแสวัฒนธรรมรอบด้านที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดยั้ง

จากการศึกษาชนบทประเพณีความเชื่อ ของชาวไทยดำ เกี่ยวกับการใช้ผ้า จึงได้แบ่งผ้าของชาวไทยดำ ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะของการใช้ดังต่อไปนี้

5. ผ้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

5.1 เครื่องแต่งกาย ชาวไทยทรงดำในเพชรบุรี ใช้ผ้าประกอบกับการแต่งกายในชีวิตประจำวันดังนี้

5.1.1 ผ้าซิ่น เป็นสัญลักษณ์ของหญิงไทยทุกเผ่าที่จะนุ่งผ้าซิ่น หรือผ้าถุง ที่ทอกันขึ้นมาใช้เองตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ชาวไททรงดำก็เช่นกัน ทุกครัวเรือนผู้หญิงจะเป็นผู้ทอผ้าซิ่นใช้เอง ถ้าซิ่นของชาวไทดำเป็นผ้าฝ้ายทอมือ ย้อมครามจนเป็นสีน้ำเงินเข้มเกือบดำ นำมาทอสลับลวดลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวไททรงดำ ประกอบไปด้วยผ้าซิ่น หัวซิ่นหรือเชิงบน และตีนซิ่นหรือเชิงล่าง ซิ่นของไททรงดำจะทอเป็นลายพื้นเมือง เรียกลายแดงโมหรือแดงไทย เป็นลักษณะเฉพาะของชาวไททรงดำ ซึ่งคงเนื่องจากการสั่งสมด้านวัฒนธรรมการดำรงชีวิตด้านสังคมเกษตรกรรม

ตัวซิ่น คือส่วนที่เป็นผ้าถุงใหญ่สำหรับพันรอบตัว ต่อจากเชิงบนหรือหัวซิ่น มีสีครามและมีลาย ตาหมู ลายก้านาง ลายตาคีบหรือตาคู่ และลายประ เป็นลายทางสีขาวอมฟ้า แทรกตามเส้นยืนของเสื้อผ้าเป็นระยะ ๆ ไป แต่ละลายเส้นห่างกันประมาณ 1.5 นิ้ว หรือ 30 เส้นด้าย ซึ่งชาวไททรงดำจะเรียกลายผ้าซิ่นโดยรวม ๆ ว่า ลายแดงโม หรือลายแดงไทย เท่าที่เห็นในปัจจุบันมีแบบเดียว แต่ได้พบผ้าไทดำแบบมัดหมี่สลับลวดลายอายุ 100 ปีเศษ ตกทอดมาก็คือเป็นที่น่าศึกษาว่าแต่ก่อนมีลวดลายหรือไม่ ซึ่งอาจจะได้ศึกษาต่อไป

หัวซิ่นหรือเชิงบน คือแถบผ้าส่วนบนของตัวซิ่น เป็นผ้าทอสีพื้น ย้อมครามเข้มไม่ต้องใส่ลวดลาย สีจะต้องกลืนกับตัวผ้า เป็นส่วนที่ใช้ตลาดอกเข้ากับเอวด้านซ้ายและขวาให้กระชับแนบตัว ความกว้างของแถบผ้าเท่ากับความกว้างของตัวซิ่น สูงขึ้นมาจากตัวซิ่นประมาณคืบเศษ ๆ การต่อซิ่นผ้า ชาวไทดำจะใช้เข็มสอยด้วยมือ มีฝีมือนี้น่าจะละเอียดมาก

ตีนซิ่นหรือเชิงตีน คือส่วนของแถบผ้าชั้นล่างสุดที่เย็บต่อจากตัวซิ่น เป็นผ้าทออย่างละเอียด แน่น และทนทาน มีลวดลายสีขาวอมฟ้าเป็นลายเส้น เรียกลายก้านางลายประหรือตาคีบ ตามแนวขวางตัดกับ เส้นยืน โดยมีความกว้างจากที่ต่อกับตัวซิ่นเพียงประมาณ 1 – 2 นิ้วเท่านั้น

ในการใช้สอย แต่เดิมมาชาวไทดำที่เป็นหญิงจะทอผ้าซิ่นไว้ใช้เอง และนุ่งซิ่นในหลายลักษณะไม่ว่าจะในการไปไร่ไปนา เก็บผัก ตักน้ำ หรือการไปช่วยงาน เทียวงาน หรือไปวัดทำบุญ เพียงแต่เมื่อต้องการให้ทะมัดทะแมงคล่องแคล่วก็จะยกผ้าแถวสะโพกทั้ง 2 ข้างขึ้นมาเหน็บไว้ที่ข้างเอว ทำให้ผ้าหยักกรั้งขึ้นมา เห็นเห็นแคล่วคล่องว่องไวขึ้นกว่าเดิม

การนุ่งซิ่นหรือผ้าถุงไทยดำผู้นุ่งจะใช้คางหนีบชายหัวซิ่นด้านหน้าไว้ แล้วกางผ้าที่เหลือออกทั้ง 2 ข้างซ้ายขวาแอมส่วนท้องเล็กน้อย ให้ผ้าด้านหน้าแนบตัว จากนั้นจึงตลบพับหัวซิ่นทั้งด้านซ้ายและขวาให้เข้ามาทบกันที่ด้านหน้า แล้วพับลงแค่เอว คาดทับด้วยเข็มขัดเงินผ้าซิ่นที่นุ่งแล้วจะมีลักษณะชายหน้าสูง ชายหลังต่ำ มีผ้าทบกันเป็นจีบแหวกกกลางดูงดงามแปลกตาและโดยวิธีนี้เมื่อต้องการให้ทะมัดทะแมง เช่น ลงสู่บ่ปลาในหนองน้ำหรือเก็บผักหักพื้ก็จะจับผ้าบริเวณสะโพกขึ้นมาเหน็บไว้ที่ข้างเอว ก็จะดูซิ่นหยักกรั้งขึ้นมาสั้นประมาณหัวเข่า ซึ่งทำให้ดูคล่องตัวดี ถ้าไม่คาดทับด้วยเข็มขัด ชาวไทดำทุกคนจะมีเชือกขวันเกลียวเส้นเล็กๆ ผูกติดไว้รอบเอวทุกคน ไว้สำหรับยกมา

ทับคาดส้าง หรือกางเกงของเขาทุกคน เพื่อมิให้หลุดง่าย ซึ่งสามารถนำมาคาดทับผ้าชิ้นที่นุ่งอยู่นั้นได้เช่นกัน

5.1.2 เสื้อก้อม เป็นเสื้อของผู้หญิงไทดำ สีดำด้วยการย้อมครามตัดและเย็บด้วยมือ ฝีมือนละเอียดจนสามารถสวมได้ทั้งสองด้าน ลักษณะเป็นเสื้อคอกลมผ่าหน้า แขนกระบอก เข้ารูปติดกระดุมเงินถี่มาก ประมาณ 9 – 11 เม็ด ถ้าฐานะดีก็จะติด 2 แถว กระดุมนั้นทำด้วยเงินเก่าตีด้วยฝีมือนเป็นยอดแหลม มีลายกลีบบัว ติดหวง ปัจจุบันหายากมากเพราะมีผู้สนใจวานซื้อไปหมด เสื้อก้อมเป็นเสื้อที่ใช้คู่กับผ้าชิ้น เป็นชุดลาลองหรือชุดประจำเผ่าของชาวไทดำหญิง ใช้สวมไปทุกแห่งถ้าไปวัดก็พาดผ้าเปียวหรือผ้าสไบอีก 1 ผืน ถ้าไปตลาดก็สะพายกะหลีบซึ่งสานด้วยไม้ไผ่ละเอียดยิบ ใช้แทนกระเป๋า หรือถ้าจะเข้าป่าก็สะพายย่ามผ้าเปียวก็นำมาโปกศีรษะแทนหมวก

5.1.3 เสื้อไตหรือเสื้อไท เป็นเสื้อชุดลาลอง เสื้อไตชายใช้สวมเมื่อไปงานต่างๆ หรือเที่ยวงานสวมเกี้ยวสาวหรือในงานที่ไม่ต้องการพิธีรีตองมากนักเป็นชุดประจำเผ่าที่ใช้กันในชีวิตประจำวันถ้าค่อนข้างเป็นพิธีการก็จะสวมเสื้อไตนุ่งส้างฮีหรือส้างขาสี (กางเกงขายาว) แล้วคาดกระเป๋าค้นเมืองของไทดำทับที่เอวถ้าใส่ไปประกอบการงานตามปกติก็จะเปลี่ยนจากส้างฮีเป็นส้างก้อม (กางเกงขาสั้น) โดยกระดุมเสื้อไม่ต้องติดหมดก็ได้ลักษณะของเสื้อไต เป็นเสื้อที่ตัดเย็บด้วยมือทั้งหมด ทอด้วยฝ้ายย้อมครามสีดำนผ่าหน้าแขนกระบอกติดกระดุมเงินของไทดำเรียงแถวถี่ยิบประมาณ 21 เม็ด ถ้าฐานะดีก็จะติดกระดุมถึง 2 แถวๆ ละ 21 เม็ด ตัวเสื้อเข้ารูปตรงเอวแล้วผายออกยาวลงมาคลุมสะโพกตอนบนเสื้อไตของผู้ชายจะยาวกว่าเสื้อก้อมของผู้หญิงมีกระเป๋าทัง 2 ข้างตรงชายล่าง

5.1.4 ส้างก้อมและส้างฮี ส้างก้อมหรือส้างขาก้อม คือ กางเกงขาสั้นและส้างฮีหรือส้างขาสี คือ กางเกงขายาวของชาวไทดำ ลักษณะรูปทรงคล้ายกางเกงจีนเอวปล่อยกว้างไว้สำหรับจับทบเข้าหาตัวแต่ชายชายจะสอบเข้าเล็กน้อยตัดเย็บด้วยผ้าฝ้ายทอมือย้อมครามจนเป็นสีดำเข้มเมื่อนุ่งแล้วจะใช้เชือกขวันซึ่งชาวไทดำทุกคนทั้งหญิงและชายจะมีติดตัวอยู่ดึงออกมารัดเอวของกางเกงที่เราจับทบแบบนุ่งถุงให้แน่นส้างก้อมจะมีความยาวของกางเกงเพียงเข้าและส้างฮีจะยาวจรดข้อเท้าแต่ก่อนมากางเกงของไทดำนี้จะแบ่งแยกเพศได้ โดยกางเกงชายด้านหน้าจากเอวลากผ่านเป้ากางเกงไปจรดด้านหลังจะเย็บเป็น 2 ตะเข็บ ใช้ผ้า 3 ชั้นต่อกางเกง 3 ตัว ถ้าเป็นของหญิงจะมีตะเข็บกลางตะเข็บเดียว ซึ่งใช้ทั้ง 2 ชั้น แต่ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่าส่วนใหญ่ใช้ปะปนกันไป ผู้หญิงไม่นิยมใช้กางเกงนักเพราะส่วนใหญ่ใช้ผ้าชิ้นนุ่งปฏิบัติงานประจำวันอยู่แล้วทั้งส้างก้อมและส้างฮีมีที่ใช้ต่างกันอยู่บ้างกล่าวคือ ส้างก้อมนั้นถ้าใช้กับเสื้อไตก็จะเป็นชุดลาลองหรือชุดทำงานสบายๆ เป็นชุดประจำเผ่าไทดำ หรือถ้าจะคาดกระเป๋าทิดำทับที่เอวก็จะเป็นชุดออกเที่ยวงานได้ หากใช้กับเสื้อม่อฮ่อมหรือเสื้อแบบอื่นๆ แล้วสะพายย่ามก็นับเป็นชุดทำงานเข้าป่าหาฟันได้เช่นกันแต่ถ้าเป็นส้างขาสีนั้นเมื่อใช้กับเสื้อไตคาดกระเป๋าคาดเข้าก็จะเป็นชุดที่เป็นงานเป็นการขึ้น ซึ่งก็เป็นชุดประจำเผ่าเช่นกันใช้ไปร่วมงานที่เยาวชน หรือเกี้ยวสาวได้เป็นอย่างดี

5.1.5 ลี้อฮี ลี้อฮีทั้งหญิงและชายชาวไทดำจัดเป็นเสื้อชุดใหญ่แต่ละคนจะมีลี้อฮีประจำตัวซึ่งถ้านับแบบสากลก็คือเสื้อนอกนั่นเองลี้อฮีจะประดับตกแต่งด้วยลวดลายหลากหลายอย่าง

วิจิตรงดงามโดยเฉพาะด้านในของตัวเสื้อจะมีลวดลายตกแต่งมากกว่าด้านนอก ซึ่งมีสีดำนอกกว่า ลวดลายมีทั้งจากการปัก ปะ ประดับประดา มีทั้งลายดาวกระจายลายเบื้อแขน ลายซอน ลายบาน แปร และลายขอกุด ปักสลัสด้วยไหม สีขาว แดง เหลือง เขียว ขาว สวยงามแปลกตา ด้านข้าง ตัวเสื้อจะผ่าข้างขึ้นมาถึงเอว คอเสื้อเป็นเสื้อคอกลมและแขนกระบอกหลวมๆ ลวดลายที่ประดับจะประดับที่คอเสื้อ แนวสาบคอเสื้อรักแร้ด้านข้างและชายเสื้อเสื้อฮู้ของสตรีไทดำจะเป็นแบบสวมหัว ผู้วิจัยได้พบเสื้อฮู้ ซึ่งเป็นมรดกตกทอดมาด้วยความสวยงามมากและมีอายุถึง 100 ปีเศษแต่ยังอยู่ใน สภาพที่ดีและยังคงสีสันสดใสอยู่ส่วนเสื้อฮู้ของฝ่ายชายนั้นจะ ตัดเย็บแบบผ่าหน้าด้วยวาวแขนกระบอก หลวมมีลวดลายสวยงามด้านในเช่นกันในปัจจุบันชาวไทยดำก็ยังคงมีเสื้อฮู้ประจำตัวทุกคนเช่นในอดีต เสื้อฮู้มีความสำคัญมากเพราะเป็นเสื้อที่จะต้องใส่ในเวลาที่มียุทธกรรม เช่น งานแต่งงาน งานเสนเฮือน และที่สำคัญที่สุดคือในวันตาย เขาจะต้องใส่เสื้อฮู้ของเขาไปด้วย ทั้งนี้เพราะมีความเชื่อกันว่า ถ้าใส่เสื้อฮู้ไปจะได้พบญาติพ่อแม่พี่น้องที่ตายไปแล้วจะได้จำกันได้ว่าเป็นเผ่าพันธุ์สกุลเดียวกันถ้าไม่ใส่ไป เชื่อว่าจะไม่ได้พบกันโดยเฉพาะในวันตายชาวไทยดำจะใส่เสื้อฮู้เอาด้านในซึ่งมีลวดลายงดงามออกด้าน นอกส่วนหนึ่งก็เป็นความเชื่อที่ว่าพ่อแม่เห็นลายเสื้อผ้าก็จะได้ด้วย และยังมีอีก 2 – 3 ตัวที่กลับด้าน ของเสื้อเอาด้านในออกด้านนอกคลุมโคงศพไว้ในขณะตั้งศพอีกด้วย

5.1.6 ผ้าเปียว ผ้าเปียวคือผ้าสไบหรือผ้าเบี่ยงนั่นเอง ผ้าเปียวของชาวไทยดำเป็น แถบผ้าฝ่ายทอมือสีดำ กว้างยาวประมาณ 15 X 56 นิ้ว มีลวดลายปักประดับเป็นลวดลายของ เส้นด้ายสีต่างๆ สลักสีกันอย่างงดงามที่ริมและชายผ้ามีทั้งลายดอกเต้าและลายดอกผักแว่น ปัก เตินเส้นสลัสดูอย่างสวยงาม ชายขอบผ้าก็จะเดินเส้นขอบผ้าสลักสีกัน ปัจจุบันผ้าเปียวนี้อยู่ใช้กัน อยู่ในกลุ่มไทยทรงดำ แต่เมื่อไปวัดมักเป็นผ้าสไบสีขาว ซึ่งเป็นผ้าทอมือสมัยใหม่ ผ้าสไบสีต่างๆ ที่ ไทยทรงดำแถบอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรีใช้ก็มีบ้าง ส่วนผ้าเปียวของชาวไทยทรงดำซึ่งพบที่ หลวงพระบางเวียงจันทน์ มีลวดลายและการตกแต่งที่วิจิตรมากกว่าชาวไทยทรงดำที่ตำบลหนอง ประจ คงจะเป็นเพราะอิทธิพลรอบด้านทำให้วัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปก็ได้

5.1.7 เสื้อตัก เป็นผ้าฝ่ายทอมือสีขาวซึ่งยังมิได้ย้อมนำมาตัดและเย็บด้านข้างสวม เมื่อพ่อแม่ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะลูกหลานต้องสวมเสื้อตักนี้ในพิธีศพด้วยบางครั้งจะมีผ้าสีเหลี่ยมโพก ศีรษะด้วย 1 ผืนเข้าใจว่าจะเป็นประเพณีที่ได้รับอิทธิพลจากจีน

5.1.8 สายกุดเอวหรือสายเอว คือด้ายทอถักหรือขั้วเป็นสายเล็กๆ คาดติดเอว ไทยดำไว้ทุกคนเพื่อใช้แทนเข็มขัดเมื่อนั่งขึ้นหรือทางเกวก็จะยกมารัดคาดเอวได้ทันทีบางคนจะมี ตะกรุดห้อยไว้กับสายเอวนี้ด้วยคล้ายกับที่เด็กไทยทั่วไปสมัยโบราณจะคาดเชือกหรือสร้อยไว้ห้อย พริก เต้า

5.1.9 กระเป่า ชาวไทดำชายจะมีกระเป่าตัดเย็บอย่างประณีต เป็นผ้าฝ่ายสีดำ ซ้อนกันเป็นรูปกระเป่า และมีชิ้นหนึ่งปิดทับลงมาด้านหน้า ปักลวดลายสวยงามด้วยวิธีปักปะด้วย ไหมสลักสีประดับกระเจกแต่ละช่องลายบางครั้งจะใช้ลายดอกพรมดอกบัว หรือลายดาวกระจาย

5.1.10 ย่าม ชาวไทยทรงดำจะมีย่าม ซึ่งใช้ผ้าทอย้อมสีต่างๆ เย็บเป็นย่ามไว้ สำหรับสะพายเมื่อไปเก็บของป่าหรือไปเที่ยวงาน ย่ามที่ใช้มีอยู่ 2 ชนิดคือ ย่ามแดง และย่ามอื่นๆ

5.1.10.1 ย่ามแดง เป็นผ้าฝ้ายทอสลัด้วยสีแดงเป็นส่วนใหญ่ ใช้เมื่อไปต่างบ้านต่างเมือง คือใช้แทนกระเป๋าทนเอง

5.1.10.2 ย่ามอื่นๆ เป็นผ้าทอธรรมดาไม่พิถีพิถัน ใช้เมื่อไปไร่นา ใส่หมากพลู ปัจจุบัน ในแถบเพชรบุรีและลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจะไม่ค่อยเห็นภาพชาวไทยดำสะพายย่ามนักอาจเป็นเพราะโลกปัจจุบันเจริญขึ้น มีถุงตะกร้าและกระเป๋ารูปอื่น ๆ ซึ่งใช้ได้สะดวกกว่าจึงทำให้ความนิยมในการใช้สอยย่ามค่อยๆ หดหายไป

5.2 เครื่องใช้อื่นๆ

เครื่องใช้สอยในชีวิตประจำวันของชาวไทยดำ ซึ่งประกอบด้วยผ้า นอกจากที่เป็นเครื่องตกแต่งร่างกายแล้วนั้น ยังมีอีกมากมายหลายอย่าง ดังจะยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

5.2.1 ผ้าห่ม หรือผ้าห่มห่ม คือมุ้งของชาวไทยทรงดำ ที่ได้พบบางหลังมีอายุถึง 100 ปีเศษมุ้งของชาวไทยดำแต่ดั้งเดิมมานั้นเป็นผ้าฝ้ายทอสีดำสนิททั้งหลังตรงมุมห่มทั้ง 4 ด้านประดับตกแต่งด้วยด้ายปัก หรือไหมสีต่างๆ ใช้กระจกประดับสวยงาม และมีลวดลายตกแต่งไปตลอดขอบบนของมุ้ง จากรูปลักษณะของผ้าห่ม ทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่า ผ้าห่มหรือมุ้งไทยดำให้ความรู้สึกที่เป็นสัดส่วนเป็นส่วนตัวในขณะที่ถ้าได้เห็นธรรมเนียมการอยู่ร่วมครอบครัวเดียวกันของญาติพี่น้องไทยดำแต่เดิมมามีได้มีห้องเป็นส่วนตัวแต่ประการใดเรือนไทยดำเป็นเรือนที่อยู่ร่วมกันการที่ฝ่ายหญิงเตรียมทำผ้าห่ม หรือมุ้งดำไว้ใช้เมื่อแต่งงานแล้วก็เหมือนการแยกห้องออกเป็นสัดส่วนของตนแต่ในปัจจุบันชาวไทยดำก็ใช้มุ้งโปร่งสีขาวเช่นเดียวกับคนไทยทั่วไป เพราะฐานะและสภาพความเป็นอยู่สะดวกสบายขึ้น มีบ้านที่กว้างขวางมีห้องเป็นสัดส่วนของตนเอง อีกทั้งอากาศในประเทศค่อนข้างจะร้อนอบอ้าวกว่าทางเวียดนาม ซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ของบรรพบุรุษไทยดำการใช้มุ้งโปร่งขาวย่อมสบายกว่า

5.2.2 ผ้าหาลา เป็นผ้าฝ้ายทอมือย้อมครามสีเข้มอีกชนิดหนึ่งของชาวไทยดำ ใช้สำหรับแขวนหรือโอบอุ้มเด็ก สะพายติดไปกับตัว บางครั้งเรียกว่า “ผ้าเสียหลง” ที่ริมผ้าชนิดนี้จะกั้นขอบด้านสีแดง สีขาว สีเหลือง และสีเขียว มีความยาวเพียงพอที่จะห่อตัวเด็กสะพายผูกไว้ด้านหน้า ด้านข้างและด้านหลัง โดยปล่อยชายผ้าไปผูกไว้ที่คอหรือเฉียงพาดบ่าไป ซึ่งโดยวิธีนี้เด็กจะได้รับความอบอุ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับมารดาและในขณะเดียวกันก็ไม่ยุ่งยากหรือลำบากสำหรับการดูแลลูกในขณะที่ทำงาน

5.2.3 หมอน ชาวไทยดำนิยมทำหมอนไว้ใช้เองเป็นจำนวนมากมาย โดยที่หน้าหมอนแต่ละใบนั้นจะปักประดับด้วยไหมสีต่างๆ เป็นลวดลายต่างๆ งดงามปกติแต่เดิมมาจะเย็บหมอนหน้า 6 ไล่ โดยมีผ้าไล่ 6 แนวแต่ปัจจุบันมักเย็บหมอนหน้า 4 ไล่ โดยมีผ้าไล่ 4 แนวลวดลายต่างๆ ประดับไว้ที่หน้าหมอนทั้ง 6 หน้า มีลวดลายหลากหลายแบบที่สวยงาม ชื่อลายต่างๆ ส่วนใหญ่ใกล้ชิดกับธรรมชาติแวดล้อม โดยมักเป็นชื่อดอกไม้ต่างๆ ที่ได้พบเห็นในชีวิตประจำวันนั่นเอง เช่น ลายดอกจัน ลายดอกบัว ลายดอกพรม ลายดอกเต้า ลายบานแปด ลายแสว ลายเอื้อ ลายดอกพรมประยุกต์ เป็นต้น

5.2.4 อื่นๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้วชาวไทดำยังได้ประดับตกแต่ง หรือทอผ้าที่ใช้ประกอบในการดำรงชีวิตอีกหลายชนิด เช่น ผ้าห่ม เมาะ เบาะ ที่นอน ผ้าคลุม ม่าน ปลอกหมอน ผ้าเช็ดปาก ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งบางอย่างก็ปรับเปลี่ยนประยุกต์ไปตามสภาพแวดล้อม และความจำเป็นใช้สอยในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดความสะดวกสบาย ประหยัดเวลาเพราะในปัจจุบันบางอย่างที่ใช้ผ้าทอมือก็อาจใช้ด้ายหรือสีย้อมประยุกต์ขึ้นจากการใช้เส้นในน้ำครามและบางครั้งก็ทอเป็นลวดลายหรือสีอื่น ๆ ขึ้นมาเพื่อสนองต่อความต้องการของตลาดก็มีบ้างแต่ถึงอย่างไรชุดไทดำก็ยังคงเอกลักษณ์อยู่ มิได้เปลี่ยนไปเลยในปัจจุบัน

5.3 ผ้าที่ใช้ในประเพณี พิธีกรรม หรือการเล่น ผ้าที่ใช้ในพิธีหรือการเล่นของชาวไทดำ ยังมีอีกมากมายพอจะยกตัวอย่างได้ดังนี้

5.3.1 ผ้าที่พบในประเพณีและพิธีกรรม เช่น

5.3.1.1 จาวอ้วน คือธงนำหน้าใช้ปักไว้ที่เสา เวลาทำบุญกระดุกบางที่เรียกธงดาวทำด้วยผ้าไหมสีต่างๆ

5.3.1.2 ตับงาบ คือป้ายบ้านแสดงความเป็นเจ้าของบ้านแขวนอยู่ที่หอฮาหรือหอแก้ว คือเรือนไทยดำจำลองบนหลุมฝังกระดูก

5.3.1.3 ปลี มีลักษณะคล้ายนกหรือหัวปลีใช้เป็นพาหนะนำผู้ตายไปสวรรค์ใช้ในกรณีผู้ตายเป็นชาย

5.3.1.4 ใบไม้ เป็นพาหนะนำผู้ตายที่เป็นหญิงไปสู่สวรรค์ทำด้วยผ้าไหมสี

5.3.1.5 ผ้าขันลาว คือผ้าเช็ดหน้าต้องปักลายแบบผ้าเปียเพื่อบอกให้รู้ว่าเป็นคนลาวคนหนึ่ง ตายไปจะได้ไม่ไปที่อื่น

5.3.1.6 เขียน คือ ร่ม ทำเป็นลักษณะเหมือนกลดเล็กๆ ใส่เงินไว้ที่ยอด

5.3.2 ผ้าที่พบในการเล่น ได้แก่ ลูกกอน ซึ่งเป็นลูกช่วงที่ไทยทรงดำใช้เล่นในงานสงกรานต์ประดับด้วยผ้าสีต่างๆ สวยงามมีผู้ทำด้วยเศษผ้าสีต่างๆ ห้อยทิ้งชายภายในบรรจุด้วยเศษผ้าหรือทรายขณะนี้การศึกษาวิจัยยังไม่เสร็จ เพราะยังไม่อาจเข้าสำรวจข้อมูลในเวียดนาม (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย. 2537)

ปัจจุบันผ้าซึ่งลาวโซ่งใช้มักเป็นผ้าฝ้ายหรือทอมือ ย้อมครามจนเป็นสีน้ำเงินเข้มเกือบดำ นำมาทอสลับลวดลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวไทยทรงดำ ประกอบไปด้วยตัวขึ้นหัวขึ้นหรือเชิงบน และตีนขึ้นหรือเชิงล่าง ขึ้นของไทยดำจะทอเป็นลายพื้นเมือง เรียกลายแดงโมหรือแดงไทย เป็นลักษณะเฉพาะของชาวไทยทรงดำ ซึ่งคงเนื่องจากการสังสมด้านวัฒนธรรมการดำรงชีวิตด้านสังคมเกษตรกรรม ตัวขึ้น คือส่วนที่เป็นผ้าถุงใหญ่สำหรับพันรอบตัว ต่อจากเชิงบนหรือหัวขึ้น มีสีครามและมีลายตาหมู ลายก้านกลาง ลายตาคีบหรือลายตาคู่ และลายปะ เป็นลายทางสีขาวอมฟ้าแทรกตามเส้นยืนของเส้นผ้าเป็นระยะๆ ไปแต่ละลายเส้นห่างกันประมาณ 1.5 นิ้วหรือ 30 เส้นด้าย ซึ่งชาวไทยทรงดำจะเรียกลายผ้าชิ้นโดยรวมๆ ว่าลายแดงโมหรือลายแดงไทยเท่าที่เห็นในปัจจุบันมีแบบเดียวแต่ได้พบผ้าไทยดำแบบมัดหมี่สลับลวดลายอายุ 100 ปีเศษตกทอดกันมากเป็นที่น่าสนใจว่าแต่ก่อนมีลวดลายหรือไม่ หัวขึ้น หรือเชิงขึ้น คือส่วนของแถบผ้าชิ้นล่างสุด

ที่เย็บต่อจากตัวชิ้นเป็นผ้าทออย่างละเอียดแน่นและทนทานมีลวดลายสีขาวอมฟ้าเป็นลายเส้น เรียก ลายกันทางลายประหรือตากีบ ตามแนวขวางตัดกับเส้นยืน โดยมีความกว้างจากที่ต่อกับตัวชิ้นเพียง ประมาณ 1-2 นิ้วเท่านั้นสำหรับเสื้อของผู้หญิงไทยทรงดำ เรียกว่าเสื้อก้อมที่ทำด้วยผ้าย้อมคราม เช่นกัน ตัดเย็บด้วยมือฝีเข็มละเอียดจนสามารถสวมได้ทั้งสองด้านการทอผ้าเป็นอาชีพอีกอาชีพหนึ่ง ที่เพิ่มรายได้ให้กับชาวไทยทรงดำ

5.3.3 ผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยทรงดำอยู่ติดกับโรงเรียน บ้านวังแยกจากถนนเพชรเกษมประมาณ 100 เมตร ตำบลเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัด เพชรบุรี เป็นหมู่บ้านนักท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) ชุมบ้านไทยทรงดำยุคใหม่การทอผ้าพื้นเมืองแบบ ผสมผสานวัฒนธรรมทางภาคอีสาน มีการจัดจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ที่มีจำหน่ายในศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำมีดังนี้

1. ผ้าทอลายแดงโม
2. เสื้อก้อม เสื้ออี
3. งานผลิตประเภทจักรสาน
4. เครื่องประดับ เช่น กำไลข้อมือ กำไลข้อเท้า สร้อยคอ
5. หมอนลาว
6. กระเป๋า
7. ผ้ารองแก้ว

ผ้าที่นำมาทำผลิตภัณฑ์ที่จัดจำหน่ายในศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำชาวบ้านเป็นผู้ทอและ ผลิตจัดจำหน่ายเอง ผลิตภัณฑ์ทั้งหมดมีลวดลาย สีสนและรูปแบบยังคงดำรงไว้ตามเอกลักษณ์ของ ชาวไทยทรงดำ (บุญเสริม ดินตะสุวรรณ . 2545 : 50)

2. ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร ถือว่าเป็นอุปกรณ์ เครื่องใช้ในการบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายในการรับประทานอาหารได้ถูกต้องตามสากลนิยม จึงจำเป็นต้องทำ ความเข้าใจและรู้จักกับชุดบนโต๊ะอาหารเหล่านี้เพื่อเป็นแนวทางการประกอบการทำวิจัยเรื่อง การ ออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านไทยทรงดำ กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหารและไม่เพียงแต่จะมี ความรู้เกี่ยวกับชุดบนโต๊ะอาหารควรทำความเข้าใจกับอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะประกอบกับชุดผ้าบนโต๊ะ อาหารดังนี้

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับห้องรับประทานอาหาร

ห้องรับประทานอาหารเป็นห้องที่มีความสำคัญ เป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้บ้านเกิด ความอบอุ่นและยังแสดงถึงฐานะของเจ้าของบ้าน เป็นห้องนัดพบชุมนุมเพื่อสังสรรค์และสร้าง ความสุขให้แก่สมาชิกในครอบครัวนอกเหนือจากการรับประทานอาหาร ซึ่งในสมัยก่อนสำหรับบ้านที่มี ขนาดใหญ่ ห้องรับประทานอาหารมักจะถูกประดับตกแต่งให้แลดูหรูหราและยิ่งใหญ่ตระการตา เพื่อ เสริมสร้างบรรยากาศในการรับประทานอาหาร โดยใช้เป็นสถานที่สำหรับต้อนรับแขกได้เป็นอย่างดี

ขนาดของห้องรับประทานอาหาร ขึ้นอยู่กับลักษณะของบ้าน จำนวนสมาชิกของคนในบ้านและวิถีชีวิตของเจ้าของบ้านและผู้พักอาศัยเป็นสำคัญ สำหรับบ้านสมัยใหม่หรือบ้านในสังคมเมือง ห้องรับประทานอาหารมักจะถูกจำกัดสัดส่วนให้มีขนาดเล็กลงหรือยุบรวมเข้ากับห้องครัว บทบาทของห้องรับประทานอาหารจึงเปลี่ยนไปกลายเป็นห้องอเนกประสงค์ซึ่งมีหน้าที่ 3 ประการด้วยกันคือ เป็นสถานที่ที่ใช้รับประทานอาหาร ใช้ประกอบอาหารและใช้เก็บเสบียงอาหาร ดังนั้นห้องรับประทานอาหารจะมีการตกแต่งที่ค่อนข้างน้อยเนื่องจากต้องใช้เนื้อที่ในการเก็บวัสดุอุปกรณ์ในการทำครัว ภาชนะใส่อาหาร เเสบียงอาหารรวมถึงเตาและเครื่องใช้ในการประกอบอาหาร

สถานที่ตั้ง ห้องรับประทานอาหารส่วนใหญ่มักจะอยู่ถัดลงไปจากห้องที่ใช้รับแขก แต่ถ้าเป็นห้องที่มีห้องครัวในตัวก็ควรเป็นสถานที่ที่มีการระบายอากาศได้ สำหรับระบายกลิ่นที่เกิดจากการประกอบอาหาร

แสงสว่าง เป็นห้องที่ต้องการแสงสว่างค่อนข้างมากสำหรับส่วนที่ประกอบอาหาร ในส่วนบนโต๊ะรับประทานอาหารเป็นส่วนที่ต้องการแสงสว่างไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับโอกาส ดังนั้นแสงไฟที่ใช้ควรเป็นแสงไฟที่สามารถปรับหรี่ได้ และควรเป็นแสงที่ให้ความรู้สึกรอบอุ่มจะช่วยสร้างบรรยากาศในการรับประทานอาหาร

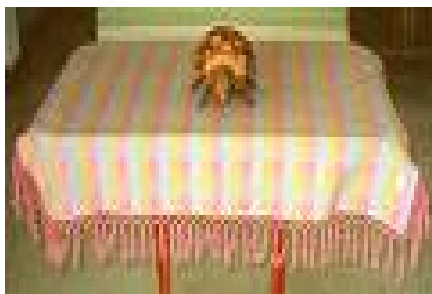
2.2 ผลิตภัณฑ์ผ้าบนโต๊ะอาหาร

ผลิตภัณฑ์ผ้าบนโต๊ะอาหาร หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำผ้าทอมาตัดเย็บเพื่อประโยชน์ในการใช้งานบนโต๊ะอาหารหรือเพื่อตกแต่งเครื่องใช้ต่างๆ บนโต๊ะอาหารให้สวยงาม เช่น ผ้าปูโต๊ะกันเปื้อน ผ้าเช็ดปาก ผ้ารองจาน ผ้ารองแก้ว ผ้าปูโต๊ะเมื่อก่อนจะใช้ปูเฉพาะตรงกลาง แต่ในยุคปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าปูโต๊ะให้ทันสมัยมากขึ้น โดยเพิ่มขนาดตามความกว้างของรูปแบบโต๊ะและยังมีการตกแต่งรูปแบบของผ้าปูโต๊ะให้มีความโดดเด่นและดูน่าสนใจยิ่งขึ้น เช่น ลวดลาย สี รูปแบบ นำมาผสมผสานและดัดแปลงให้เป็นที่ต้องการของผู้ใช้เพื่อให้เข้ากับเครื่องถ้วยชามและอุปกรณ์อื่นๆ บนโต๊ะอาหาร การตัดเย็บผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน และผ้าเช็ดปากนั้นสามารถทำได้ง่ายมาก เพื่อเพิ่มสีสันอาจจะใช้เย็บขอบด้วยผ้าสีอื่น และอาจให้ผ้าเช็ดปากเป็นสีพื้น ไม่ว่าฝนตกหรือแดดจะออกชุดผ้าปูโต๊ะและผ้าเช็ดปากที่มีสีสันสดนี้จะนำความสดชื่นมายังคุณ ยามทานอาหารทุกมื้อผ้าที่จะใช้นั้นอาจเป็นผ้ามันหรือผ้าชนิดใดก็ตามที่สามารถซักได้ง่ายไม่ว่าคุณจะทำอาหารให้ครอบครัวหรือมีงานเลี้ยงบ่อยๆ คุณก็ยังต้องการจะให้อาหารดูสวยงาม ผ้าปูโต๊ะ สีเหลืองจตุรัส สีเหลืองผืนผ้าจะดูสวยตลอดเวลาและจะทำให้ของบนโต๊ะดูกลมกลืนกันขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถปิดบังโต๊ะที่ดูเก่าพยายามเลือกใช้ผ้าที่ไม่ต้องรีดมากผ้ารองจานอาจจะใช้เป็นสีต่างหาก หรือสีเข้ากับผ้าปูโต๊ะ และซักต่างหากถ้าผ้าปูโต๊ะยังไม่เปื้อนมาก

2.2.1 ประเภทและรูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบนโต๊ะอาหาร ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ผ้าบนโต๊ะอาหาร มีการอยู่หลายรูปแบบผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารูปแบบต่างๆ ได้ดังนี้

2.2.1.1. ผ้าปูโต๊ะ (Table Linens) ผ้าปูโต๊ะและผ้าที่ใช้บนโต๊ะอาหาร แบ่งตามลักษณะการใช้งานออกเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทใช้ในบ้าน ประเภทใช้ในสำนักงานและโรงแรม

ผ้าปูโต๊ะแต่ละประเภท แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ ผ้าปูโต๊ะแบบสีเหลี่ยม
ผ้าปูโต๊ะแบบวงกลม

ภาพประกอบ 37 แสดงลักษณะผ้าปูโต๊ะแบบสีเหลี่ยม

ที่มา : <http://www.thaicottonsilk.com>

ภาพประกอบ 38 แสดงลักษณะผ้าปูโต๊ะแบบวงกลม

ที่มา : <http://www.thaicottonsilk.com>

ผ้าปูโต๊ะแบบคลุมผิวหน้าโต๊ะทั้งหมด มีชายผ้าห้อยอยู่โดยรอบโต๊ะส่วนมากจะมี การเผื่อให้ชายผ้ามีความยาวออกมาจากขอบโต๊ะเพิ่มขึ้นมาประมาณ 20 – 30 เซนติเมตร (8 – 12 นิ้ว) ซึ่งผ้าปูโต๊ะชนิดนี้ยังแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบคือ ผ้าปูโต๊ะแบบชั้นเดียว และผ้าปูโต๊ะแบบสอง ชั้นผ้าปูโต๊ะทั้งสองแบบมีความแตกต่างกันตรงที่ผ้าปูโต๊ะแบบสองชั้นจะมีผ้าปูโต๊ะ 2 ผืนปูซ้อนทับกัน ในลักษณะทแยงส่วนมากจะใช้มากตามห้องอาหารหรือภัตตาคารขนาดใหญ่ที่หรูหรา เป็นทางการ โดยมากผ้าชั้นบนเป็นผ้าสีขาว

ผ้าปูโต๊ะแบบคลุมผิวหน้าโต๊ะบางส่วน ผ้าปูโต๊ะชนิดนี้จะไม่คลุมผิวหน้าโต๊ะทั้งหมด ปูโต๊ะในลักษณะเป็นแถบยาว ผ้าจะมีขนาดแคบกว่าหน้าโต๊ะ แต่อาจมีความยาวมากกว่าโต๊ะ สามารถใช้งานได้หลายรูปแบบ ทั้งห้องนั่งเล่น ห้องรับแขก หรือห้องรับประทานอาหารไม่มีขนาด สัดส่วนที่แน่นอนขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้บริโภคขนาดสัดส่วนของผ้าปูโต๊ะจะสัมพันธ์กับขนาดของ โต๊ะรับประทานอาหารโดยโต๊ะที่ใช้เป็นโต๊ะขนาด 4 ที่นั่งสำหรับครอบครัวขนาดเล็ก การกำหนด ขนาดของโต๊ะใช้เกณฑ์การกำหนดพื้นที่ใช้สอยเป็นสำคัญ พื้นที่ที่ใช้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

พื้นที่ส่วนบุคคล เป็นพื้นที่สำหรับวางอุปกรณ์รับประทานอาหาร ประกอบด้วย อุปกรณ์หลักคือจานข้าว ชาม ช้อน ส้อมและแก้วน้ำ นำมาจัดวางโดยผู้ใช้สามารถกวาดแขนหยิบได้ สะดวก มีจุดหมุนอยู่ที่ ข้อศอก

พื้นที่ส่วนกลาง เป็นพื้นที่สำหรับวางจานข้าว หรืออุปกรณ์ส่วนกลางสำหรับวาง สมาชิกร่วมโต๊ะ โดยผู้ใช้ต้องเหยียดแขนออก มีจุดหมุนอยู่ที่หัวไหล่

ชนิดของโต๊ะสำหรับครอบครัวนขนาดเล็กที่มีจำนวน 4 ที่นั่งแบบสี่เหลี่ยมโตทั่วไปมีการจัดวางวิธีการนั่งรับประทานอาหารอยู่ 2 วิธีคือ การนั่งแบบ 4 ด้านลักษณะของโต๊ะโดยทั่วไปจะเป็นแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส และการนั่งแบบ 2 ด้าน มีลักษณะโต๊ะแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ความสูงของโต๊ะโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 70.0 – 90.0 เซนติเมตร

2.2.1.2 ผ้ารองจาน เป็นส่วนประกอบของเครื่องใช้บนโต๊ะรับประทานอาหารอีกอย่าง มีหน้าที่ช่วยป้องกันสิ่งสกปรกโดยตรงจากเศษอาหาร วัสดุที่ใช้ทำผ้ารองจานมีหลายชนิด เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าลินิน หรือวัสดุธรรมชาติอื่นๆ ส่วนใหญ่ผ้าที่ใช้เป็นผ้าที่สามารถดูดซับน้ำได้ดี มีความคงทนต่อการซักล้างเพื่อความสะอาดในการทำความสะดวก รูปแบบและขนาดของผ้ารองจานไม่มีรูปแบบแน่นอนขึ้นอยู่กับความพอใจระหว่างผู้ผลิต และ ผู้บริโภค แต่รูปแบบที่พบเห็นได้บ่อยส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดที่นิยมโดยทั่วไปประมาณ 13 X18 นิ้ว หรืออาจเล็กใหญ่กว่านี้ได้ตามสมควรการใช้งานผ้ารองจานทั่วไปนิยมวางให้ห่างจากขอบโต๊ะประมาณ 1 นิ้ว เป็นระยะห่างที่พอเหมาะและเป็นมาตรฐานสำหรับร้านอาหารทั่วไป

ภาพประกอบ 39 แสดงภาพตัวอย่างผ้ารองจาน

ที่มา : <http://www.thaitambon.com>

2.2.1.4 ผ้ารองแก้ว เป็นผ้าสำหรับวางแก้วเครื่องดื่ม นิยมใช้รองเครื่องดื่มชนิดเย็นเพื่อซับหยดน้ำจากของแก้ว และช่วยเก็บความเย็นให้อยู่กับแก้ว ได้นานขึ้นผ้าที่ใช้ควรเป็นผ้าที่มีคุณสมบัติในการซึมซับน้ำได้ดี ทำความสะอาดง่ายลวดลายที่ใช้ควรเป็นลวดลายที่สอดคล้องกับชุดรับประทานอาหารขนาดของผ้ารองแก้วมีขนาดไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ผลิต และผู้บริโภค แต่ควรมีขนาดใหญ่กว่าฐานของแก้ว ขนาดโดยทั่วไปของผ้ารองแก้วประมาณ 4 นิ้ว X 4 นิ้ว ขึ้นไป เนื่องจากขนาดของแก้วมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3.5 – 4 นิ้ว

รูปแบบของผ้ารองแก้วมีหลายรูปแบบไม่กำหนดตายตัว โดยมากจะเป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับชุดรับประทานอาหารเป็นสำคัญ

ภาพประกอบ 40 แสดงภาพตัวอย่างผ้ารองแก้ว

ที่มา : <http://www.thaitambon.com>

2.2.1.4 ผ้าเช็ดปาก เป็นผ้าที่ใช้เช็ดมือ เช็ดปากและช่วยป้องกันคราบเปื้อนจากอาหาร ผ้าเช็ดปาก โดยทั่วไปมีรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสทำด้วยผ้าฝ้ายหรือผ้าลินิน แบ่งออกเป็น 2 ขนาด คือ ขนาดเล็ก 15 – 20 นิ้วและขนาดใหญ่ 22 – 26 นิ้วลักษณะการใช้ผ้าเช็ดปากโดยทั่วไปก่อนใช้จะมีการพับเป็นรูปแบบต่าง ๆ หรือตกแต่งด้วยอุปกรณ์อื่นๆ เช่น แหวนสำหรับผ้าเช็ดปาก (Napkin Ring) วางในแก้ว เป็นต้น ผ้าเช็ดปากควรซักแล้วลงแป้งรีดให้เรียบร้อย ช่วยให้พับขึ้นรูปได้ง่ายและแข็งอยู่ตัวรูปแบบของผ้าเช็ดปากโดยทั่วไปมีลักษณะคล้ายกันเป็นส่วนใหญ่แต่รายละเอียดบางส่วนที่ แตกต่างกันออกไปตามการใช้งานหรือสถานที่ การเก็บริมผ้าเช็ดปากเป็นส่วนหนึ่งของรายละเอียดในการสร้างความแตกต่างให้กับสถานที่หรือบรรยากาศ (ศิวัพร มงคลพรวิทยา. 2545)

ภาพประกอบ 41 แสดงภาพตัวอย่างผ้าเช็ดปาก

ที่มา : <http://www.maitreecotton.net>

3. การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

ในปัจจุบันมนุษย์เราอยู่ในโลกที่ประกอบขึ้นจากสิ่งที่มีมนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น การปรับเปลี่ยนธรรมชาติที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับโลกพร้อมวิวัฒนาการของมนุษย์ การปรับเปลี่ยนที่เกิดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหาและเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ คือการเริ่มต้นการเป็นนักออกแบบและนับเป็นคุณสมบัติอันสำคัญที่สร้างความแตกต่างให้มนุษย์จากสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ผลงานการออกแบบที่เกิดขึ้นมีขอบเขตกว้างขวาง ผู้ที่จะทำการออกแบบต้องมีความรู้ความสามารถเพราะใน

การคิดค้น ไปจนถึงการออกแบบที่ใช้วิธีการเลือกองค์ประกอบทางด้าน รูปทรง ขนาดวัสดุ การประกอบสี การตกแต่งพื้นผิว เพื่อให้ได้ผลงานที่มีความงดงามน่าชื่นชม

จึงมีผู้พยายามค้นคว้าให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่กระจ่างชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องนี้มาเป็นเวลานานและได้ให้คำนิยามไว้ต่างๆ ดังพอสรุปความหมายได้ดังนี้

1. งานออกแบบหมายถึงเฉพาะสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเท่านั้น
2. การออกแบบ เป็นการสร้างความเปลี่ยนแปลง โดยการจัดระเบียบด้วยความมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหา และเพื่อสนองประโยชน์ทั้งของตนเองและคนในสังคม
3. คุณสมบัติของนักออกแบบควรเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญตลอดจนประสบการณ์ และที่สำคัญคือเป็นผู้มีความคิดและจินตนาการ (นวลน้อย บุญวงศ์. 2542 : 2)

3.1 การออกแบบ

การออกแบบ คือ การวาดความคิดของเราให้ออกมาเป็นรูปร่าง เป็นรูปธรรมมากขึ้น อาจเป็น 2 มิติ หรือ 3 มิติ ขึ้นอยู่กับประเภทของงานในขั้นตอนนี้ ควรที่จะทำการออกแบบมาให้มีหลายๆ แนวความคิดเวลาที่เริ่มมีแนวความคิดดีๆ ช่วงแรกไม่ควรตัดสินใจว่าอันนี้ดีที่สุดแล้ว แนวความคิดที่ผ่านการพัฒนาและกลั่นกรองหลายครั้ง มักจะเป็นแนวความคิดน่าจะเป็นไปได้ดี แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยเรื่องเวลา (อุไรวรรณ ภารดี. 2549)

3.1.1 การวิเคราะห์แบบ ทำต้นแบบ การทดสอบแบบ สรุปแบบ

จากการที่เราได้ รูปแบบ หรือ แนวความคิดมาหลายๆ รูปแบบแล้ว ผู้ประกอบการควรวิเคราะห์ว่ารูปแบบเหล่านั้นมีความเป็นไปได้อย่างไร บางรูปแบบสวยหรือน่าใช้ แต่ไม่เหมาะสมกับการผลิต ปัจจัยที่ในการวิเคราะห์ เช่น ปัจจัยด้านการผลิต ผลิตภัณฑ์บางอย่างมีจำนวนน้อยในการผลิต ราคาแพงหรือถูกไปไหม ค่าใช้จ่ายในการลงทุน สถานการณ์บางครั้งสภาพบ้านเมืองอยู่ในช่วงโศกเศร้า เราควรจะออกผลิตภัณฑ์ใหม่ที่แนวรีนเริงใหม่ถึงแม้เป็นแนวความคิดที่ดี แต่บางที่ควรชะลอไว้ก่อนหลังจากที่เราเลือกรูปแบบ หรือ แนวความคิดที่น่าสนใจ ต้องนำมาพัฒนาและปรับรายละเอียดปลีกย่อยให้เหมาะสมแล้วลองทำต้นแบบเพื่อการทดสอบรูปลักษณะภายนอกการจับถนัดมือ สี สัน ขนาด ผู้ประกอบการอาจจะทำออกมามากกว่า 1 แบบเพื่อทดสอบและหาความเหมาะสม จากนั้นควรดูรายละเอียดในเรื่องกระบวนการผลิต (Production) และการขนส่ง (Delivery) คำนึงถึงความเหมาะสมความคุ้มทุน ควรปรับเปลี่ยนชิ้นส่วนใดลด หรือเพิ่มอะไรบ้างเมื่อเราปรับรายละเอียดจนเหมาะสม ก็เข้าสู่กระบวนการผลิตจริงและนำส่งลูกค้าทั้งนี้ควรคำนึงถึงความเหมาะสมในการขนส่ง ว่าจะมีอะไรทำให้ผลิตภัณฑ์เราเสียหายไหมถึงลูกค้าทันเวลาไหม บรรจุภัณฑ์เหมาะสมหรือไม่คุ้มครองตัวผลิตภัณฑ์ได้ไหมราคาในการขนส่งเปรียบเทียบแล้วอะไรเหมาะสมมากที่สุดเครื่องบินแพคเกจยอนด์ หรือเรือแต่อาจทำให้ผลิตภัณฑ์เราถึงที่หมายเร็วกว่าปลอดภัยกว่าสดกว่า (อุไรวรรณ ภารดี. 2549)

3.2 ความหมายของการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ ขบวนการที่ทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นๆ ดีขึ้นส่วนใหญ่ เริ่มต้นจากการมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ และเกิดการพัฒนาความคิดหรือโอกาสนั้นให้เป็นสิ่งที่จับต้องได้ และจบลงด้วยการผลิต การขายและการส่งผลิตภัณฑ์นั้นสู่ผู้บริโภคการมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ ยกตัวอย่างเช่น เกิดปัญหาขึ้นกับการใช้งานของผลิตภัณฑ์ผู้ประกอบการอาจมองเห็นแนวทางแก้ไขปัญหานั้นและสามารถทำให้ผู้บริโภคพึงพอใจและต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ อย่างไรก็ตามหากตัวผลิตภัณฑ์ไม่มีปัญหา ผู้ประกอบการอาจใช้ความต้องการของผู้บริโภคเป็นตัวชี้้นำเพื่อเพิ่มหน้าที่การใช้งานของผลิตภัณฑ์นั้นแล้วพัฒนาแนวความคิดนั้นต่อไปเป็นโอกาสทางธุรกิจได้เช่นกันตัวอย่างเช่น เมื่อหลายปีที่แล้วโทรศัพท์ทำหน้าที่เพื่อการสื่อสารเพียงหน้าที่เดียว ผลิตภัณฑ์มีสีเทา สีดำ ดูธรรมดาแลดูไม่น่าสนใจ การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคมีปัจจัยจากหน้าที่การใช้งานเพื่อการสื่อสารเท่านั้นรูปลักษณ์ภายนอกไม่เป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจซื้อจากนั้นมาเมื่อมีผู้เห็นโอกาสทางธุรกิจที่สามารถทำให้รูปแบบและการใช้งานที่หลากหลายได้ จึงมีการพัฒนารูปลักษณ์ภายนอกของโทรศัพท์ออกมามากมาย จากโทรศัพท์ที่มีขนาดใหญ่พัฒนามาเป็นโทรศัพท์ที่สามารถพกพาติดตัวกลายเป็นโทรศัพท์มือถือ ส่งข่าวสารอื่นได้มีเสียงดนตรี สามารถเห็นหน้าผู้พูดสามารถส่งโทรสาร มีหน้าที่การใช้งานเสริมมากมาย การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาจไม่ได้เกิดจากองค์การเดียว หรือบุคคลเดียว และอาจใช้เวลายาวนานและปัจจุบันยังมีการพัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ เช่น วิวัฒนาการของกระดาษชำระในสมัยก่อนคนเราใช้ก้ามมะพร้าวหรือเศษไม้ขีดชำระถ้าไม่มีการคิดกระดาษชำระปัจจุบันนี้เราอาจจะยังต้องใช้ก้ามมะพร้าวที่ระคายเคืองผิว การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกระดาษชำระจากใบไม้เป็นเยื่อกระดาษ กลายเป็นกระดาษชำระรุ่นสากล และพัฒนามาเป็นกระดาษชำระที่มีรอยปะเพื่อให้ใช้งานสะดวกอีกได้ย่ายจากนั้นมีการใส่กลิ่นให้หอมมีการพิมพ์ลายใส่สีเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคที่แตกต่างกันมีการพัฒนาให้ความเหนียวนุ่มต่างกันพัฒนาไปเป็นกระดาษเช็ดหน้าใส่กล่องใส่ห่อเล็กสามารถพกพาได้ปัจจุบันมีการใส่โลชั่นลงไปเพื่อลดการระคายเคืองสำหรับผู้ที่ต้องใช้กระดาษเช็ดจมูกบ่อย และปัจจุบันมีการเติมน้ำมันหอมระเหยเพื่อการสดุดหัวใจที่โล่งขึ้น ในกรณีที่ผู้บริโภคเป็นหวัด (พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง. 2545 : 4)

3.3 ความสำคัญของการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์มีความสำคัญเป็นอย่างมาก

เพื่อที่จะพัฒนารูปแบบ และคุณภาพให้ดีขึ้นและค่อนข้างจะจำกัดความได้ยาก โดยรวมคือเพื่อให้สนองตอบความต้องการของผู้บริโภคได้ดีมากขึ้นโดยพื้นฐานมนุษย์ต้องการสิ่งที่ดีขึ้นตลอดเวลาไม่ว่าจะในด้านใดต้องการความหลากหลายในผลิตภัณฑ์ต้องการความแตกต่างความเร็วความสะดวกสบายความปลอดภัย ความน่าสนใจ น่าซื้อ ในขณะที่เดียวกันบางครั้งผู้ผลิตจะรู้สึกว่าการผลิตที่ดีอยู่แล้วไม่จำเป็นจะต้องเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตามผลิตภัณฑ์บางชนิดอาจไม่ต้องการการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วเพราะวัฏจักรของผลิตภัณฑ์ยาว แต่ไม่ได้หมายความว่าไม่มีการพัฒนาเลยเพียงแค่ช่วงเวลาในการพัฒนาอาจจะใช้เวลาเป็นหลายสิบปี ทั้งนี้การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน สามารถพัฒนาได้ในหลายด้านหากคุณภาพตัวสินค้าดีอยู่แล้ว ผู้ประกอบการอาจตรวจสอบรูปลักษณ์ภายนอกการจับถนัดมือ สี สัน ขนาด การพัฒนาหรือทำให้ดีขึ้น ทำได้ในหลาย ๆ

ด้านสิ่งเหล่านี้ดูเหมือนเป็นรายละเอียดปลีกย่อย แต่จริงๆ เป็นสิ่งที่สำคัญและมีผลต่อการซื้อของผู้บริโภคค่อนข้างมากปัจจุบันการทำธุรกิจที่ต้องคำนึงถึงผู้บริโภคมากขึ้นการที่จะทำการออกแบบแบบเดียวและสิ่งเป็นจำนวนมากๆ จะค่อยๆ ลดลงแตกต่างจากธุรกิจสมัยเมื่อประมาณ 20 – 30 ปีที่แล้ว ปัจจุบันโลกหมุนเร็วขึ้นมีการแข่งขันทางธุรกิจสูง ถ้าหากไม่มีการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมคู่แข่งทางการค้าของเราสามารถมองเห็นโอกาสธุรกิจที่เราทำอยู่เป็นช่องทางทางการค้าเช่นกัน หากคู่แข่งมีการพัฒนาได้ดีกว่าส่วนแบ่งทางการตลาดอาจถูกแบ่งไป ทั้งนี้คำว่าคู่แข่งทางการค้า มิได้หมายถึงคู่แข่งภายในประเทศเท่านั้นแต่ยังหมายถึง คู่แข่งในประเทศต่างๆ อีกด้วยประเทศอื่นๆ มีการเร่งการพัฒนาไป หากเราไม่สามารถอยู่หน้าคู่แข่ง หรือในระดับที่เท่ากัน (พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง. 2545 : 9)

3.4 ลักษณะที่ดีของผลิตภัณฑ์ที่ประสบความสำเร็จทางการค้า

ผลิตภัณฑ์ที่ประสบผลสำเร็จทางการค้า ส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยลักษณะที่ดี 4 ประการ หรือที่เราอาจรู้จักในคำว่า 4P

P ที่ 1 หมายถึง Product หรือ ผลิตภัณฑ์ คือคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่เชื่อถือได้ แข็งแรงทนทาน และการตอบสนองความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย

P ที่ 2 หมายถึง Price หรือ ราคาของผลิตภัณฑ์ ควรเป็นราคาที่ผู้บริโภคยินดีที่จะจ่ายรวมถึงราคาผลิต ราคาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้งนี้ราคาของผลิตภัณฑ์มีผลโดยตรงกับกำไร ราคาขายมีผลโดยตรงกับส่วนแบ่งในตลาด

P ที่ 3 หมายถึง Promotion หรือ การส่งเสริมการขายการนำเสนอสินค้า รวมถึงบรรจุภัณฑ์ และการสื่อสารภายนอกถึงลูกค้าการขาย การประชาสัมพันธ์ นำเสนอสู่ผู้บริโภค เพื่อส่งเสริมการขาย ข้อมูลที่ประชาสัมพันธ์รูปแบบ สื่อ โฆษณา

P ที่ 4 หมายถึง Place หรือ สถานที่ขายผลิตภัณฑ์นั้น ๆ แหล่งจำหน่ายสินค้าเหมาะสมกับตัวผลิตภัณฑ์ เช่น ขายในร้านขายของชำ ห้าง ฝากขาย Direct Sale เรขาย In-Flight Sale งานแสดงสินค้า

3.5 กระบวนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ที่จะประสบผลสำเร็จนั้น ขบวนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้องเหมาะสมด้วย ส่วนใหญ่เริ่มต้นจากฝ่ายการตลาด มองเห็นความต้องการทางการตลาดหาข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย ความต้องการของลูกค้า มองเห็นโอกาสทางการค้า เห็นส่วนแบ่งทางการตลาด จากนั้นก็นำข้อมูลมาปรึกษาหารือระหว่างฝ่ายออกแบบ และฝ่ายการผลิต ฝ่ายออกแบบ รับผิดชอบในแง่ที่ทำความเข้าใจความต้องการของลูกค้าและแปรแนวความคิดเหล่านั้นเป็นรูปธรรมของผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภค โดยออกแบบให้ผลิตภัณฑ์นั้นๆ ทำหน้าที่ที่เหมาะสมทั้งในแง่รูปทรง รูปร่าง คุณภาพ และการใช้งาน พัฒนาความคิดหรือโอกาสนั้นให้เป็นสิ่งที่จับต้องได้ นักออกแบบจะต้องศึกษาแนวโน้มความนิยมของผลิตภัณฑ์ รูปแบบ สีสันระบบการพฤติกรรมที่สำคัญที่ผู้ประกอบการควรมีความเข้าใจผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย (นวลน้อย บุญวงศ์. 2542: 19)

3.6 การออกแบบลวดลายผ้า

ลวดลายผ้าที่ปรากฏอยู่ทั่วไป มีมากมายหลายลวดลายหลายสีสันทันกัน หากพิจารณาให้ละเอียดจะเห็นว่า ผ้าในแต่ละผืนนั้นจะมีลวดลายซ้ำๆ กัน โดยการนำลวดลายมาจัดวางให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันตลอดทั้งผืน ลวดลายจะลงตัวพอดีตามขนาดความกว้างของหน้าผ้า ดังนั้นการออกแบบลวดลายผ้าควรต้องสอดคล้องกับขนาดความกว้างของหน้าผ้าการจัดวางลวดลายผ้าให้ต่อเนื่องกันลวดลายสามารถต่อกันได้ตามความยาวของผ้า ในการออกแบบลวดลายส่วนใหญ่จะเป็นการออกแบบซ้ำๆ แนวทางในการออกแบบลวดลายที่สำคัญ คือ จะต้องออกแบบลวดลายให้ครบ 1 ช่วงลาย และลวดลายนั้นจะต้องต่อกันได้ทั้งสี่ด้าน อย่างลงตัวพอดี

3.6.1 รูปแบบการออกแบบลวดลายผ้า

การออกแบบลายผ้ามีหลายรูปแบบด้วยกันแต่ละรูปแบบนั้นมาจากสิ่งสนใจในการออกแบบลวดลายผ้าจากการศึกษาวิเคราะห์ได้กำหนดรูปแบบของการออกแบบลวดลายผ้าไว้ดังนี้

1. รูปแบบของลวดลายผ้าประยุกต์จากของจริง หมายถึง การออกแบบที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากของจริง ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์ของผู้ออกแบบลวดลายด้วยวิธีการเพิ่ม ลด ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแต่ลวดลายนั้นยังคงเดิม
2. รูปแบบลวดลายเรขาคณิต หมายถึง การออกแบบลวดลายผ้าซึ่งได้รับแรงบันดาลใจรูปร่าง รูปทรง ที่เกิดขึ้นตามกฎเกณฑ์ทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นรูปร่าง รูปทรงที่ง่ายต่อการจดจำ ปรากฏอยู่ตามสิ่งต่าง ๆ
3. รูปแบบของลวดลายผ้าจากความคิด หมายถึง การออกแบบลวดลายผ้า ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากความคิด จินตนาการ สิ่งแวดล้อม ความเชื่อ หรือภาพประกอบ ลวดลายวัฒนธรรมประเพณี
4. รูปแบบของลวดลายผ้าจากนามธรรม หมายถึง การออกแบบลวดลายซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากความรู้สึกนึกคิด ในการถ่ายทอดของผู้ออกแบบลวดลายเพียงให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกรับรู้ ด้วยความคิดคำนึงถึงลวดลายนั้น ๆ ไม่สามารถทำให้ผู้ดูบอกได้ว่าเป็นลวดลายอะไร

3.6.2 โครงสร้างการออกแบบลวดลายผ้า

โครงสร้างการออกแบบลวดลายผ้า เหมือนกับโครงสร้างของการออกแบบลวดลายโดยทั่วไป คือ เป็นโครงสร้างที่ประกอบด้วย ความคิด และโครงสร้างทางกายภาพที่ผสมกันทำให้เกิดเป็นลวดลายสำหรับเป็นต้นแบบลวดลายผ้า แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

โครงสร้างทางความคิด หมายถึง ความคิด แนวทาง รูปแบบ ที่ผสมกันทำให้เกิดลาย ซึ่งส่วนประกอบทางความคิดในการออกแบบลวดลายผ้า จากการศึกษาค้นคว้าการสร้างงานออกแบบลวดลายผ้า ได้แบ่งโครงสร้างทางความคิดการออกแบบลวดลายผ้าไว้ดังนี้

1. ความคิดเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายผู้นำลวดลายผ้าไปใช้ หมายถึง ในการสร้างงานออกแบบลวดลายผ้า ผู้สร้างงานจะต้องคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายเพราะเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากลวดลายผ้าย่อมมีความแตกต่างกันในพื้นฐานชีวิตก่อให้เกิดความพึงพอใจที่ไม่เหมือนกันดังนั้นผู้ออกแบบควรรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมายก่อน ซึ่งจะก่อให้เกิดความพึงพอใจ สูงสุดกับกลุ่มเป้าหมาย

2. ความคิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการนำลวดลายผ้าไปใช้ หมายถึง ในการสร้างงานการออกแบบผู้ออกแบบจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ เพราะความแตกต่างกันของประโยชน์จากลวดลายผ้ามีส่วนสำคัญในการตัดสินใจออกแบบลวดลายผ้า ให้เกิดความสอดคล้องกลมกลืนกับจุดมุ่งหมายของการนำลวดลายไปใช้ จุดมุ่งหมายนับเป็นข้อมูลที่สำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจออกแบบลวดลายผ้าให้เหมาะสม

3. ความคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์จากสิ่งที่รับรู้เพื่อใช้สร้างลวดลายผ้า หมายถึง ในการสร้างงานออกแบบลวดลายผ้า ผู้ออกแบบจะต้องคำนึงถึงประสบการณ์ในการได้พบเห็นเกี่ยวกับลวดลายผ้า และการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ การเปรียบเทียบลวดลายผ้าแต่ละแบบแต่ละประเภท ว่ามีข้อดีข้อเสียอย่างไร ทั้งในเรื่องลวดลาย สี สัน การนำไปใช้ สิ่งเหล่านี้นับเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะนำซึ่งแนวความคิดในการออกแบบลวดลายผ้าได้เป็นอย่างดี

4. ความคิดเกี่ยวกับความแตกต่าง แปลกใหม่ ในการสร้างลวดลายผ้า หมายถึง ในการสร้างงานการออกแบบลวดลายผ้า ผู้สร้างงานจะต้องคำนึงถึงผลงานออกแบบลวดลายผ้าที่ไม่ซ้ำรูปแบบ เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่เด่นสะดุดตาและประทับใจผู้พบเห็น ซึ่งความแตกต่าง แปลกใหม่นี้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการตัดสินใจเลือกซื้อเลือกใช้ เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจ หรือรูปแบบเดิมๆ เพราะเป็นธรรมชาติที่มนุษย์ทุกคนต้องการความแปลกใหม่

โครงสร้างทางกายภาพ หมายถึง ส่วนประกอบที่ผสมกัน ทำให้เกิดเป็นลวดลายผ้า หรือมูลฐานในการออกแบบ ซึ่งส่วนประกอบทางกายภาพในการออกแบบลวดลายผ้าได้จัดแบ่งโครงสร้างทางกายภาพไว้ดังนี้

1. ขนาดของระนาบรองรับ
2. ข้อจำกัดของพื้นที่
3. วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ

3.6.3 ขั้นตอนการสร้างงานออกแบบลวดลายผ้า

การสร้างงานออกแบบลวดลายผ้า หากผู้สร้างงานทำการสร้างงานออกแบบลวดลายผ้าตามลำดับขั้นตอนความสำคัญก่อน – หลัง ก็จะได้ผลงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดต่อผู้ใช้ประโยชน์จากลวดลายผ้า นำมาซึ่งความสำเร็จด้านการจัดจำหน่าย บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ของการออกแบบลวดลายผ้าที่ตั้งไว้ และเป็นประโยชน์ต่อการนำเสนอผลงาน ขั้นตอนการออกแบบลวดลายผ้า ได้กำหนดขั้นตอนตามลำดับความสำคัญก่อน – หลัง ดังนี้

1. ขั้นตอนคิดสร้างสรรค์
2. ขั้นศึกษาข้อมูล
3. ขั้นสร้างลวดลายต้นแบบ
4. ขั้นต่อหรือผูกลวดลายต้นแบบ
5. ขั้นกำหนดสีของลวดลาย
6. ขั้นกำหนดเครื่องหมายการพิมพ์ลวดลายผ้า (พินาลิน สวริยา. 2549:94)

3.7 การใช้สีในการออกแบบ

สีเป็นสิ่งที่ปรากฏขึ้นโดยทั่วไป หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นสากล บางคนไม่มีความรู้เรื่องสีก็สามารถที่จะนำสีต่างๆ มาใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่นการแต่งกาย การตกแต่งอาคารสถานที่ แต่จะให้ผลงานหรือไม่ก็เป็นสิ่งที่ต้องพิจารณา บางคนมีศิลปะมาแต่กำเนิด หรือเรียกได้ว่าเป็นคนมีพรสวรรค์ทางศิลปะพัฒนาธรรมชาติเลือกใช้สีได้อย่างสวยงาม (สุมาลา ดาวงาม. 2527 : 50) ความพึงพอใจ ความชอบและไม่ชอบเกี่ยวกับสีของคนแต่ละกลุ่มเป้าหมายมีส่วนที่จะชักจูงให้เกิดความรู้สึกสนใจและเข้าใจถึงคุณค่าของภาพ สามารถตอบสนองแรงกระตุ้นได้ตามวัตถุประสงค์ของงานออกแบบ ทฤษฎีเกี่ยวกับสีที่จะช่วยให้กระจ่างในเรื่องความหมายและอิทธิพลของสีที่มีต่อการรับรู้ทัศนียภาพที่ปรากฏ เพื่อให้สามารถสื่อความหมายได้อย่างดี เป็นที่ยอมรับและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายมีอยู่ 4 ทฤษฎี คือ

3.7.1 ทฤษฎีตามหลักวิชาฟิสิกส์ อธิบายความหมายของสีจากการมองเห็น โดยมี ความเกี่ยวข้องกับเรื่องแสง ตามทฤษฎีนี้ สีหมายถึง ส่วนประกอบของสเปกตรัม (Spectra Composition) แม้สีแสงนี้ประกอบไปด้วยสี 3 สี ได้แก่ Red Green Blue ถ้านำเอาแสงของสีทั้งสามมาผสมรวมกันจะได้สีใหม่อีก 3 สีดังนี้

สีแดง + สีม่วงน้ำเงิน
 สีม่วงน้ำเงิน + เขียวน้ำเงิน
 สีเขียว + สีแดงเหลือง
 สีแดง + สีเขียว + สีม่วงน้ำเงินขาว

3.7.2 ทฤษฎีตามหลักวิชาเคมี อธิบายความหมายของสีตามคุณสมบัติทางเคมี ที่ปรากฏคือ เป็นส่วนผสมที่ย้อมขึ้น (DYE) หรือเป็นเนื้อแท้ของสี (Pigment) ซึ่งกำหนดแม่สีไว้เป็น 3 สี คือ สีแดง สีเหลือง สีม่วงน้ำเงิน ถ้านำเอาสีมาผสมกันก็จะได้สีใหม่ อีก 3 สี ดังนี้

สีแดง + สีเหลือง = สีส้ม
 สีเหลือง + สีม่วงน้ำเงิน = สีเขียว
 สีม่วงน้ำเงิน + สีแดง = สีน้ำเงิน

3.7.3 ทฤษฎีสีตามหลักจิตวิทยา เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอันเป็นแรงกระตุ้น หรือสิ่งเร้า ตามทฤษฎีนี้จะอธิบายคุณสมบัติของสีตามสิ่งเร้าประเภทต่างๆ ที่มองเห็นแม่สีตามทฤษฎีประกอบด้วย สีเหลือง สีเขียว สีม่วงน้ำเงิน และสีแดง และถ้านำสีทั้งสี่นี้ผสมกันก็จะได้สีใหม่อีก 4 สี ดังนี้

สีเหลือง + สีเหลือง = สีเหลือง
 สีเขียว + สีเหลือง = สีเขียว
 สีม่วงน้ำเงิน + สีแดง = สีม่วง
 สีแดง + สีเหลือง = สีส้ม

3.7.4 ทฤษฎีสีของมันเชลล์ (สีที่ใช้ในชีวิตประจำวัน) ซึ่งอธิบายความหมายและคุณสมบัติของสีตามที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มันเชลล์ (Munsell) ศิลปินชาวอเมริกันได้กำหนดแม่สีขึ้น

เป็น 5 สี ด้วยกัน คือ สีแดง สีเหลือง สีเขียว สีนํ้าเงิน และสีม่วง เมื่อนํามาสวมกันจะได้สีใหม่อีก 5 สี ดังนี้

สีแดง + สีเหลือง = สีส้มหรือสีเขียวยellowแดง

สีเหลือง + สีเขียว = สีเหลืองเขียว

สีเขียว + สีนํ้าเงิน = สีเขียวนํ้าเงิน

สีม่วง + สีแดง = สีม่วงแดง

3.7.5 การใช้สี แม้ว่าจะมีทฤษฎีสีเกี่ยวกับสีอย่างมากมายตกต่างกันออกไปตามลักษณะ การนำไปใช้แต่ลักษณะเฉพาะหรือคุณค่าเฉพาะของสีแต่ละสีจะเป็นตัวแทนของอารมณ์ต่างๆ ในวัตถุที่สีปรากฏขึ้นในตัว เมื่อสายตาได้สัมผัสได้เห็นความแตกต่างหลากหลายของสีในวัตถุย่อมเกิดความรู้สึกต่างๆ ได้แก่ ตื่นเต้น หนาวเย็น หรืออบอุ่น อ่อนหวาน นุ่มนวล หรือเข้มแข็ง และนอกจากความรู้สึกทั่วไป แล้วยังเป็นที่ยอมรับกันว่าสีเป็นสัญลักษณ์ของความคิดทางนามธรรมบางประการ อีกด้วย เช่น ความสงบบสันติ การเคลื่อนไหว อันตราย ฯลฯ อิทธิพลของสีที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการรับรู้และการจดจำสิ่งต่างๆ รอบตัว มีผลกระทบต่อระบบประสาทสัมผัสได้ดีกว่ารูปร่าง ลายเส้น หรือถ้อยคำ ตลอดจนเป็นมโนทัศน์ต่างๆ การใช้สีในงานออกแบบย่อมจะแสดงคุณค่าอย่างเด่นชัด ในอันที่จะเชื่อมโยงส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระและจิตใต้สำนึกของคนให้รับรู้และเกิดทัศนคติอย่างใดอย่างหนึ่งอันเกี่ยวเนื่องกับความชอบและไม่ชอบของแต่ละบุคคล การมีความรู้และประสบการณ์ในการเลือกใช้สีของนักออกแบบจึงเป็น ส่วนสำคัญที่ทำให้เอกสารเหล่านั้นบรรลุเป้าหมายตามความต้องการได้ไม่ยากนักการเรียนรู้ถึงตัวอย่างต่อไปนี้

สีแดง เป็นสีของไฟ การปฏิบัติ ความรู้สึกทางกามอารมณ์ ความปรารถนา สีของความอ่อนเยาว์ ดังนั้น จึงเป็นที่ชอบมากสำหรับเด็กเล็กๆ สีแดงเป็นสีที่มีพลังมากสามารถดึงดูดสิ่งอื่นๆ จึงไม่เหมาะที่จะใช้เป็นสีพื้นหรือฉากหลัง

สีเหลือง เขียวและม่วงทุกระบบสี มีค่าสีแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสีที่นำมาผสมสีดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความรู้สึกในทางบวก การแสดงออกเต็มไปด้วยความรู้สึกซาญฉลาด หรือให้ความรู้สึกในทางลบและเก็บกดก็เป็นได้

เมื่อนําสีแดงมาผสมกับสีขาวจะเป็นสีชมพู สีแดงจะลดพลัง และให้ความรู้สึกถึงความอ่อนหวานนุ่มนวล และถ้าสีเหลืองผสมกับสีแดงจะได้สี นํ้าตาล ซึ่งมีความอ่อนแก่ต่างกัน ไม่ว่าจะอ่อนแก่เพียงใด สีนํ้าตาลจะให้ความรู้สึกเกี่ยวกับพื้นดิน ความมั่นคง เข้มแข็ง ความเป็นจริง และอบอุ่น

สีเหลือง เป็นสีที่มีพลังในด้านความสว่างอย่างมาก ให้ความรู้สึกเย็นมากกว่า สีเหลือง อมส้มแต่ก็อุ่นกว่าสีเหลืองอมเขียว สีเหลืองจะสะท้อนถึงสติปัญญามากกว่าจิตใจ คุณลักษณะของสีเหลือง จะรู้สึกได้เมื่อมีสีที่สองมาผสมอยู่ด้วย เช่น เมื่ออยู่กับสีเขียวจะทำให้รู้สึกมั่นคงและจับต้องได้มากกว่า

สีเขียวยเป็นสีทางชีววิทยา ซึ่งใกล้เคียงกับธรรมชาติและช่วยให้ความคิดพลุ่งพล่าน สงบลง เป็นสีกลางๆ ไม่เย็นไม่ร้อน แต่ถ้าเข้มเกินไปทางสีน้ำเงินจะดูเป็นน้ำ สีเขียวอมฟ้า สีฟ้า พลอย เป็นสัญลักษณ์ของน้ำ โดยปกติแล้วสีเขียวอมฟ้าเป็นสีตรงข้ามกับสีฟ้า

สีน้ำเงิน เป็นสีที่เก็บกด ช่างฝัน เปลาเปลี่ยว ถึงแม้ว่าจะทำให้โล่งขึ้นโดยการ ผสมสีขาว สีน้ำเงินให้ความประทับใจเกี่ยวกับความสะอาด บริสุทธิ์ จึงมักใช้ในที่ที่ต้องการแสดง สุขอนามัย

สีม่วง แสดงความรู้สึกใคร่ครวญการทำสมาธิ ความลึกลับ ความเก่าแก่โบราณ แม้จะผสมสีขาวก็ยังทำให้คนที่สองเห็นไม่กล้าเข้าใกล้รู้สึกไม่เป็นมิตร

สีทอง มีตำแหน่งใกล้เคียงสีส้มและนับว่าเป็นสีที่อ่อนสีหนึ่ง ในขณะที่สีเงินถูกจัดให้เป็นสี ที่เย็น และมีความคล้ายกับสีเทา การใช้สีเงินออกจะยากกว่าเนื่องจากต้องมีสีอ่อนมาใช้ร่วมด้วยหาก ว่าความต้องการ ผลของความรู้สึกในทางบวก

สีขาว ไม่เป็นทั้งสีอ่อนและสีเย็น ยกเว้นเมื่ออยู่กับสีเหลืองจะทำให้สีเหลืองจืดจาง เรา สามารถวางภาพหรืออักษรสีต่างๆ ลงบนพื้นขาวได้ผลดีเช่นเดียวกับสีดำ

3.7.6 หลักการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้สี การใช้สีในการออกแบบมีวัตถุประสงค์ที่จะ ทำให้งานเหล่านั้นดูสวยงามและตื่นตาหรือส่งเสริมให้เนื้อหาสาระที่น่าเสนอมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คน แต่ละวัยมีความสนใจกลุ่มสีแตกต่างกัน เช่น เด็กๆเล็ก จะสนใจสีสดเข้ม สะดุดตา ไม่ชอบสีอ่อน และถ้ามีอายุมากขึ้นไปชอบสีสดใสมากขึ้น กลับนิยมสีอ่อนหวาน นุ่มนวล การวางโคลงสีในการ ออกแบบจึงต้องเน้นในเรื่องวัยของกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ ดังนั้นก่อนจะวางโครงสร้างในการทำงานจึง ควรได้พิจารณาเกี่ยวกับการใช้สีในทางจิตวิทยา ดังนี้

- ใช้สีสดใสสำหรับกระตุ้นให้เห็นเด่นชัด เพื่อการสองในระยะสั้นๆ เหมาะอย่างยิ่ง สำหรับทำสื่อเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์

- พึงระลึกไว้เสมอว่าการใช้สีมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเน้นให้เห็นเด่นชัด มุ่ง ส่งเสริม ให้เนื้อหาสาระมีความชัดเจนขึ้น บางครั้งการใช้สีของนักออกแบบจะสามารถใช้สีได้อย่าง อิศระเพื่อความสวยงาม บางครั้งก็จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักความจริงและความถูกต้องอย่างเหมาะสม ด้วย

- การออกแบบงานพาณิชย์ศิลป์ งานกราฟิกต่างๆ อาจจะไม่จำเป็นต้องใช้สีเสมอ ไปผู้ออกแบบต้องควรพิจารณาถึงความเหมาะสมด้วยว่าควรใช้อย่างไร เพียงใด การกำหนดว่าจะใช้ สีเพิ่มขึ้นมา 1 สี นั้นหมายความว่าต้องเพิ่มงบประมาณตามอีกจำนวนหนึ่ง

- ควรใช้สีให้เหมาะสมกับวัยของผู้บริโภค

- การใช้สีมากเกินไปไม่เกิดผลดีกับงานออกแบบอย่างแท้จริง เพราะสีหลายๆสี อาจทำให้ลดความเด่นชัดของงานและเนื้อหาสาระที่ต้องการเสนอ

- เมื่อใช้สีเข้มจับคู่กับสีอ่อนมากๆ จะทำให้ดูชัดเจน และมีชีวิตชีวา น่าสนใจ

- การใช้สีบนพื้นในงานออกแบบที่มีพื้นที่ว่างมากๆ ไม่ทำให้เกิดผลในการเร้าใจ เท่าที่ควร ควรหลีกเลี่ยง

- ข้อพิจารณาสำหรับการใช้สีบนตัวอักษร ข้อความ คือ จะต้องให้ชัดเจน อ่านง่าย ควรเว้นการใช้สีตรงข้ามในปริมาณเท่าๆ กัน บนพื้นที่เดียวกันหรือใกล้เคียงเพราะจะทำให้ผู้ดู จะทำให้เกิดภาพซ้อนพร่ามัว โดยเฉพาะส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ เช่น ตัวอักษรสีแดงบนพื้นสีเขียวความเด่นชัดของข้อความที่ต้องการจะเน้นด้วยความต่างของสี จึงควรคำนึงถึงเรื่องค่าน้ำหนักของสี ให้มากที่สุด (นวลน้อย บุญวงศ์. 2542: 48)

3.8 พฤติกรรมการซื้อ

ผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมการซื้ออย่างไร เมื่อเห็นผลิตภัณฑ์แล้ว มีเปรียบเทียบราคาใหม่ หรือตัดสินใจซื้อทันที ไม่สนใจเรื่องยี่ห้อ ปริมาณ หรือคุณภาพ ตัวอย่างพฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำหรับผู้หญิง

ผู้หญิงอายุ แรกเกิด- 3 ขวบ อาจใช้สีชมพูอ่อน

3 -12 ปี อาจใช้ผลิตภัณฑ์โทนสีชมพู มีลายการ์ตูน

12-18 ปี วัยรุ่น อาจใช้ผลิตภัณฑ์โทนสีชมพูสดใส

21-28 ปี อาจใช้ผลิตภัณฑ์โทนสีชมพูเข้มขึ้นรสนิยมเริ่มเปลี่ยนไป

28-38 ปี อาจใช้ผลิตภัณฑ์โทนสีแดง สีอาจจะเริ่มขรึมๆ เรียบง่าย

38-45 ปี อาจใช้ผลิตภัณฑ์โทนสีแดงเลือดหมู แดงน้ำตาลเข้ม

45-60 ปี อาจใช้ผลิตภัณฑ์โทนสีแดงเข้ม น้ำตาลดำ

สังเกตว่าแม้แต่สีโทนเดียวกัน อาจแตกต่างกันตามวัยของผู้บริโภค

3.9 พฤติกรรมอื่นทั่วไป ผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมอื่นที่ต้องนำมาเป็นข้อสังเกตอย่างไรบ้าง บางกลุ่มอาจมีความเชื่อที่แตกต่างกัน ซึ่งการเก็บข้อมูลตามทฤษฎี สามารถทำได้หลายวิธี คือ

1. การสัมภาษณ์ คือการที่เราคุยกับผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายของเราโดยตรง

2. กลุ่มตัวอย่าง คือการเชิญกลุ่มคนที่เราคิดว่าเป็นผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย

ประมาณ 8-12 คน

3. การสังเกต คือการดูพฤติกรรม พฤติกรรมโดยทั่วไป, พฤติกรรมการซื้อ

3.9 ข้อมูลที่ได้จะทำให้ผู้ประกอบการเรียนรู้ผู้บริโภค

1. ผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นอย่างไรกับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันคิดเห็นอย่างไรกับผลิตภัณฑ์ประเภทนั้นๆ

2. มีอะไรที่ผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายไม่ชอบ เพื่อผู้ประกอบการจะได้ไม่ผลิตออกมา

3. อะไรที่ทำให้ผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์นั้นๆ

4. ถ้าเลือกได้ มีอะไรบ้างที่ผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายอยากจะปรับปรุงผลิตภัณฑ์นั้นๆ

แนวทางในการปรับปรุงควรเป็นยังไงจากนั้นผู้ประกอบการจะได้นำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายขบวนการออกแบบนี้ประกอบไปด้วยขั้นหลักๆ คือ

3.10 การกำหนดแนวความคิด หลังจากได้ข้อมูลผู้บริโภคลุ่มเป้าหมาย ต้องแนวทางในการออกแบบให้กับกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก ถ้าเด็กชายควรจะมีโทนสีอย่างไร เด็กผู้หญิงควรมีสีอย่างไร ลายควรเป็นแนวทางใด มีโบว์ไหม มีหูกระต่ายไหมเราสามารถที่จะแบ่งการออกแบบเป็นประเภทต่างๆ ความเหมาะสมตามฤดูกาล เทศกาล

4. การประเมินผล

การประเมินผลเป็นขั้นตอนการทำงานที่สำคัญซึ่งเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาทั้งในชีวิตประจำวัน และในการประกอบกิจการงานทุกสาขาอาชีพ การประเมินผลจะเกิดขึ้นได้ใน 2 กรณี อย่างแรกเมื่อมีทางเลือกจำนวนมากให้ทำการพิจารณาตัดสินเลือกสิ่งที่ดีเหมาะสมสูงสุด อีกกรณีแม้ไม่มีทางเลือก การประเมินผลจะมีขึ้นเพื่อตรวจสอบและค้นหาข้อบกพร่องที่ยังอาจหลงเหลืออยู่ในงานนั้นๆ สำหรับการปรับปรุงแก้ไข ในกระบวนการออกแบบตั้งแต่ในระบะต้นของการทำงานจะมีการกำหนดจุดมุ่งหมายเมื่อมาถึงขั้นตอนการสังเคราะห์เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาจึงจำเป็นต้องมีการประเมินผลเพื่อเปรียบเทียบทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ การประเมินผลจึงเป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นได้หลายครั้งในระหว่างการออกแบบ ตั้งแต่ก่อนการลงมือทำ เมื่อได้คิดค้นสร้างสรรค์โดยการเสนอแนะทางเลือกเพื่อแก้ปัญหาที่หลากหลายวิธีการและรูปแบบจึงจำเป็นต้องมีกระบวนการเพื่อเลือกเฟ้นผลงานที่มีคุณภาพและความเหมาะสมมากกว่าสำหรับการนำไปดำเนินการพัฒนาให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนการผลิต ผลงานการออกแบบจึงควรผ่านการประเมินผลเพื่อพิจารณาตรวจสอบอย่างละเอียด ก่อนจัดทำจำหน่ายจนถึงมือผู้บริโภค ผลงานการออกแบบก็ยังคงต้องผ่านการประเมินผลเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อพิจารณาค้นหาข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดที่ยังอาจหลงเหลืออยู่และอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่มีความจำเป็นเพราะแม้ว่าจะได้ทำการออกแบบอย่างเป็นระบบถูกต้องตามขั้นตอน ผลงานที่เกิดขึ้นก็ไม่ใช่ว่าจะเป็นผลผลิตที่ดีทันที การประเมินผลเป็นขั้นตอนเพื่อลดความเสี่ยงต่อความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตั้งแต่ผลงานนั้นยังอยู่ในระยะที่สามารถแก้ไขได้ง่าย ประหยัด และทำให้เกิดผลเสียหายน้อยกว่า

การพิจารณาประเมินผลโดยเฉพาะในงานออกแบบเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้สึกภายในใจ บางครั้งถูกมองว่าขาดความเที่ยงตรงในการวัดผลเนื่องจากเป็นสิ่งที่ไม่มีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดๆ ที่สามารถวัดได้ ต้องใช้ความรู้สึกของผู้ตัดสินในการพิจารณา ผลการประเมินจึงสามารถแปรเปลี่ยนไปได้มากมายหากขาดการควบคุมอย่างเหมาะสม ดังนั้นในปัจจุบันเมื่อมีการพัฒนากระบวนการออกแบบการประเมินผลจึงได้มีการปรับปรุงให้เป็นวิธีการที่มีขั้นตอนและข้อกำหนดอย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถเลือกผลงานที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดพบว่า การประเมินผลโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ผู้ประเมิน หลักเกณฑ์การประเมิน และระบบและวิธีการวัดผล (นวลน้อย บุญวงศ์. 2542: 189)

4.1 ผู้ประเมิน

ผู้ประเมินเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีความสำคัญสูงสุด ผู้ประเมินทำการตัดสินโดยอาศัยพื้นฐานจากความรู้ประสบการณ์ที่ได้สะสมมาเพื่อใช้เปรียบเทียบทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ

ความแน่นอนที่เที่ยงตรงและความสม่ำเสมอในการพิจารณามักเป็นปัญหาสำคัญของผู้ประเมิน นอกเหนือจากความแม่นยำนอกจากนี้ผลการประเมินยังได้รับอิทธิพลที่มาจากลักษณะทางด้าน บุคลิกภาพ ความเชื่อ การใช้ความคิดและวิจารณญาณในการตัดสินของผู้ประเมิน จากบทบาทที่สำคัญดังกล่าวจึงได้มีการศึกษาและจำแนกประเภทของผู้ประเมินตามหลักเกณฑ์แตกต่างกันเป็น 2 ลักษณะ

ในการออกแบบจะประกอบด้วยขั้นตอนการทำงานซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย และเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการผลิตได้เป็นสินค้าแล้ว ผลผลิตนั้นจะถูกแพร่หลายไปยังผู้ใช้ หรือ กลุ่มเป้าหมายเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการประเมินผลงานออกแบบจะเป็นไปได้อย่างสมบูรณ์ผู้ประเมิน จึงควรประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะที่แตกต่างกันเป็น 2 กลุ่มได้แก่

4.1.1 ผู้เชี่ยวชาญ (Expert)

ผู้เชี่ยวชาญคือผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะซึ่งได้รับมาจากการปฏิบัติงานเป็น เวลานาน การพิจารณาตัดสินของผู้เชี่ยวชาญจึงมีพื้นฐานจากความรู้เฉพาะตามสาขาที่เกี่ยวข้องกับ งานออกแบบประเภทนั้นๆ ผู้เชี่ยวชาญจะมีบทบาทสำคัญในการนำความรู้เฉพาะมาใช้พิจารณาที่มีต่อ ผลงานการออกแบบโดยเฉพาะเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาทางเทคนิคผู้เชี่ยวชาญสามารถนำความรู้ เฉพาะมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินได้เป็นอย่างดี

4.1.2 คนทั่วไป (Layman)

สำหรับการประเมินผลการออกแบบจำเป็นต้องประกอบด้วยคนทั่วไปซึ่งเกี่ยวข้องกับ ในฐานะเป็นผู้ใช้งาน ผู้ประเมินกลุ่มนี้จะพิจารณาตามความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ที่ได้รับจาก การใช้สอยงานออกแบบ จึงเป็นการประเมินจากมุมมองที่ตรงข้ามกับผู้ออกแบบหรือผู้ผลิตซึ่งช่วยให้ เกิดความสมบูรณ์แก่งานได้ทางหนึ่ง แม้วิธีการพิจารณาบางครั้งจะมาจากความรู้สึกและรสนิยม ส่วนตัวที่ขาดหลักเกณฑ์และเหตุผล แต่ก็ก็เป็นสิ่งที่ช่วยบ่งชี้ความต้องการจากฝ่ายผู้ใช้งาน (นวนลน้อย บุญวงศ์. 2542: 191)

4.2 หลักเกณฑ์การประเมิน

องค์ประกอบที่มีผลต่อการประเมินประการที่สองคือหลักเกณฑ์ การประเมินผลงานการ ออกแบบเป็นสิ่งที่ยังไม่มีเครื่องมือหรืออุปกรณ์สำหรับการวัด และเนื่องจากโดยธรรมชาติแล้ว เป็น งานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้สึกนึกคิดในการสร้างสรรค์ การที่จะทำให้การประเมินผลมีความ น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับได้จึงจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ซึ่งกำหนดไว้อย่างชัดเจนและครอบคลุม เนื้อหาที่ต้องการพิจารณาตัดสิน หลักเกณฑ์จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งจะเกิดขึ้นโดยผู้ประเมินจะ ทำหน้าที่กลั่นกรองเงื่อนไขต่างๆ และวางเป็นเกณฑ์สำหรับ ใช้เป็นแนวทางการเปรียบเทียบ ความ ยากง่ายของหลักเกณฑ์มักจะขึ้นกับระดับความสมบูรณ์หรือความสัมฤทธิ์ผลของงาน ผู้ประเมินต้อง หาวิธีการวางหลักเกณฑ์ที่รัดกุมและครอบคลุมปัจจัยต่างๆ อย่างครบถ้วนต้องทำการพิจารณาตาม หลักเกณฑ์อย่างเคร่งครัด การสร้างหลักเกณฑ์การประเมินผลงานที่มีความละเอียดและประกอบไปด้วยขั้นตอนที่สำคัญ

4.2.1 การกำหนดหัวข้อหลักเกณฑ์ จากการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ลักษณะผลงานออกแบบแล้ว จึงมาถึงขั้นตอนการกำหนดหัวข้อหลักเกณฑ์ โดยทั่วไปในงาน ออกแบบจะประกอบขึ้นจากปัจจัยภายในได้แก่ รูปทรง ประโยชน์ใช้สอย และวัสดุ กรรมวิธีการ ผลิต จากปัจจัยภายนอกซึ่งประกอบด้วยเงื่อนไขต่างๆ แต่โดยรวมแล้วที่มีผลกระทบโดยตรง มักมา จากลักษณะความต้องการของตลาด ดังนั้นในการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลจึงมักมาจาก หัวข้อหลักๆ โดยมีรายละเอียดประกอบที่เน้นความสำคัญแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของงาน ออกแบบแต่ละประเภท ดังนั้นเพื่อเป็นการพิจารณาสร้างหลักเกณฑ์การประเมินผลสำหรับงาน ออกแบบ ในที่นี้จึงได้รวบรวมหลักเกณฑ์ที่ใช้ทั่วไปซึ่งประกอบด้วยหัวข้อหลักๆ ดังต่อไปนี้

1. หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ

1.1 ประโยชน์ใช้สอยทางกายภาพ

- ความสะดวกง่ายดายต่อการใช้งาน
- ความเหมาะสมถูกต้องตามสรีระของผู้ใช้
- ความปลอดภัย
- การบำรุงรักษา
- ความแข็งแรงทนทาน

1.2 ความงาม

- ความงามจากการจัดองค์ประกอบ
- ความงามอย่างเหมาะสมกับประเภทของงานออกแบบ
- ความมีคุณค่า – มีราคา
- ความมีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจ

2. หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต

2.1 วัสดุ

- การเลือกใช้วัสดุที่มีราคาเหมาะสม
- การเลือกใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องตลาด
- การเลือกใช้วัสดุที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการใช้งานและการผลิต

2.2 กรรมวิธีการผลิต

- จำนวนขั้นตอนและความซับซ้อนทางการผลิต
- ระดับของเทคโนโลยีทางการผลิต
- ชนิดของอุปกรณ์ – เครื่องจักรพิเศษเพื่อการผลิต

3. หลักเกณฑ์ทางด้านการตลาด

- ราคาและลักษณะตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- การสื่อให้เกิดความมั่นใจในตัวสินค้า

- การแสดงภาพพจน์และความน่าเชื่อถือของผู้ผลิต
- การคำนึงถึงปัญหาต่อสภาพแวดล้อม (นวนลน้อย บุญวงศ์.

2542:193)

การประเมินคุณค่าการออกแบบ ตามความเห็นรายบุคคลมีแนวแตกต่างกัน บางครั้งก็เน้นในด้านความสวยงาม ฝีมือการประดิษฐ์ ประโยชน์ใช้สอยโดยไม่คำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์หรือวิธีปรับปรุงและเลือกใช้วัสดุเสียเลย หลักการประเมินการออกแบบแบ่งเป็น 3 ประเด็นดังนี้

1. ประโยชน์ใช้สอย

- ออกแบบได้ตรงวัตถุประสงค์
- ประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์

2. การเลือกวัสดุ

- ใช้ได้โดยมีการดัดแปลง
- ความสิ้นเปลืองของวัสดุ

3. ความสวยงาม

- สะดุดตาหรือดึงดูดความสนใจ
- ได้สัดส่วน หรือสมดุล (พาสนา ตันทลักษ์ณ์. 2526:299)

เกณฑ์ประเมินผลการออกแบบผลิตภัณฑ์มีวิธีการและแนวทางอยู่หลายแบบด้วยกันการที่จะตัดสินใจเลือกเอาแบบไหนขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการใช้ผลิตภัณฑ์และแนวความคิดของผู้ประเมินที่จะตัดสินใจผลที่ได้จากการประเมินคุณค่าของการออกแบบจะมีความเที่ยงตรง ครบสมบูรณ์ทุกด้าน ตรงตามจุดประสงค์ของผลิตภัณฑ์นั้นๆ แบบประเมินผลการออกแบบที่นิยมใช้กันในปัจจุบันมีดังนี้

1. ประโยชน์ใช้สอย

- ออกแบบได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- ประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์

2. การเลือกวัสดุที่เหมาะสมและประหยัด

- เลือกใช้วัสดุธรรมดาๆ ที่หาได้
- ใช้วัสดุโดยไม่ต้องดัดแปลง
- ใช้วัสดุได้อย่างประหยัด
- ใช้วัสดุได้ตรงตามคุณสมบัติ

3. ความสวยงาม

- ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม
- รูปร่างได้สัดส่วนและสมดุล (ถาวร สารวิทย์. 2529:103 – 104)

4.3 ระบบวิธีการวัดผล

องค์ประกอบในการประเมินผลนอกเหนือจากผู้ประเมินและหลักเกณฑ์แล้ว ยังจำเป็นต้องมีการจัดระบบวิธีการเพื่อใช้กำหนดระดับคุณค่าของงาน ระบบและวิธีการวัดผลจึงเป็นเสมือนเครื่องมือที่ผู้ประเมินใช้ระบุคุณภาพของเครื่องมือเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์เดียวกัน โดยทั่วไประบบหรือมาตรฐานที่มีใช้ในการวัดผลนั้นมีตั้งแต่วิธีการหยาบจนถึงละเอียด คือตั้งแต่เป็นเพียงการบอกลักษณะคร่าวๆ ในด้านความดี – เลว ความประหยัด ความปลอดภัย เป็นต้น แต่วิธีการวัดผลในลักษณะนี้ยังขาดความถูกต้องแม่นยำและความชัดเจนในการเปรียบเทียบ จึงไม่เหมาะสมในการใช้งานกับงานออกแบบส่วนระบบการวัดผลอย่างละเอียดนั้น มักใช้ในการวัดค่าต่างๆ ที่มีเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ และมีหน่วยวัดอย่างแน่นอน เช่น การวัดค่าอุณหภูมิซึ่งมีเทอร์โมมิเตอร์ เป็นเครื่องวัด และมีหน่วยวัดเป็นองศาเซลเซียส เป็นต้น ในงานออกแบบไม่สามารถวัดอย่างละเอียด เนื่องจากไม่มีอุปกรณ์ใดจะใช้วัดคุณภาพได้ จึงมักใช้วิธีการเปรียบเทียบตามมาตรฐาน มาตรฐานสำหรับการเปรียบเทียบแม้จะยังคงใช้ความรู้สึกนึกคิดของผู้ประเมินในการตัดสิน แต่ด้วยการแบ่งอย่างละเอียดออกเป็นคุณภาพระดับต่างๆ กัน ก็ช่วยให้กรอบการพิจารณาที่มีการชัดเจนจนสามารถ แยกแยะระดับผลงานได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่ได้ศึกษาทั้งหมดในตอนต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ของสิ่งทอไทยทรงดำ ที่มีเอกลักษณ์ในการประดิษฐ์ลวดลายที่แตกต่างจากลวดลายในท้องถิ่นอื่นๆ ถึงแม้บางลวดลายจะมีชื่อเรียกที่แตกต่างตามลักษณะตามความเป็นอยู่ของชาวไทยทรงดำ แล้วเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นตามความเป็นอยู่และวิถีการดำรงชีวิตประจำวัน โดยมีลวดลายทั้งหมด 5 ประเภท ได้แก่ ลายสัตว์ ลายพันธุ์พฤษชาติ ลายสถานที่และสิ่งของ ลายเครื่องมือเครื่องใช้ และลายเบ็ดเตล็ด รวมทั้ง 33 ลวดลาย ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำลวดลายจากลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นมาออกแบบเป็น ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร ทั้งหมด 3 ประเภทๆ ละ 3 ลาย และการออกแบบในครั้งนี้ได้ออกแบบให้เป็นเอกลักษณ์และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และยังสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดความสวยงามเป็นที่ดึงดูดความสนใจของลูกค้าเหมาะแก่ประโยชน์ใช้สอยที่ควรได้รับ ซึ่งจากการสำรวจผลิตภัณฑ์ของชุมชนยังมีผลิตภัณฑ์อีกหลายอย่างที่ยังขาดการพัฒนาแบบไม่เป็นที่แพร่หลาย นอกจากข้อมูลข้างต้นที่กล่าวมาในการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้มีความสมบูรณ์ผู้วิจัยต้องทำการประเมินผลของการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

ผู้วิจัยจะทำการประเมินความเหมาะสมการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรีกรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

1. ความเหมาะสม

1.1 รูปแบบของผลิตภัณฑ์

- ดึงดูดความสนใจของลูกค้า
- มีความทันสมัย ดึงดูดความสนใจลูกค้าเมื่อเวลาพบเห็น
- ได้ขนาดตามมาตรฐานของโต๊ะอาหาร

1.2 สีและลวดลาย

- ใช้สีที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภค
- สีเหมาะสมกับการใช้งาน
- ลวดลายเกิดความสะอาดตา
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ
- ลวดลายในการทอดต้องชัดเจนสม่ำเสมอ

1.3 ความสวยงาม

- ความงามเหมาะสมตามประเภทของงาน
- ความละเอียดประณีตของผลงาน

1.4 ประโยชน์ใช้สอย

- ความสะดวกสบายจากการใช้งาน
- การบำรุงรักษา
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

สุภาพ สุทเธนทร์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผ้าทอไท-ยวนตำบลต้นตาล อ.เสนาให้ จ.สระบุรี พบว่า ชาวไท-ยวนยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี ตามอย่างบรรพบุรุษอย่างเคร่งครัดและยังมีการแต่งกายแบบคนไทยวนโดยเฉพาะการนุ่งซิ่นแบบไท-ยวนในชีวิตประจำวัน และในเทศกาลสำคัญ โดยเฉพาะเอกลักษณ์การทอผ้าไท-ยวนแบบโบราณจะเห็นได้จากการทอซิ่นสามแล้ว ผ้าซิ่นโก ซิ่นมุย ซิ่นก่านคอควย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของลวดลายแบบเดิมของไทยวนโดยผสมผสานของไหมบ้างแต่ไม่ทิ้งของเดิม และกลุ่มทอผ้ายังคงรักษาวิถีชีวิตไท-ยวน ไทโยนก ทั้งภาษาพูด การแต่งกาย รวมถึงน้ำใจที่มีต่อกัน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่เห็นได้ชัด

ลักขณา ธนาวรรณกิจ (2546 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์จากผ้าจากราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์จากผ้าจากราชบุรี ที่ทำจากลายกาบช้อนหัก ลายดอกเซีย และลายหักนกยูงในด้านรูปแบบ ขนาด ประโยชน์ใช้สอย และความเหมาะสมของลายบนผลิตภัณฑ์ ศึกษาลักษณะพื้นฐานของผู้สนใจสินค้าหัตถกรรม โดยเลือกกลุ่มผู้ประเมิน 200 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบบังเอิญ เฉพาะผู้สนใจชมผลิตภัณฑ์ตัวอย่างที่จัดแสดงไว้จากสถานที่จำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทย 4 แห่งในเขตกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประเมินผลิตภัณฑ์นิยมซื้อสินค้าหัตถกรรมในสถานที่ท่องเที่ยวทั่วไป ส่วนใหญ่ซื้อเพื่อใช้เองและเป็นของฝาก เหตุผลที่ซื้อเพราะความชอบ ทั้งนี้จะซื้อผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายเป็นอันดับหนึ่ง ผลการ

วิเคราะห์ความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์กระเป๋าสาน ปกสมุดบันทึก และปลอกหมอนอิง มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านรูปแบบ ขนาด และประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับมาก ชองอเนกประสงค์และภาพแขวนผนังมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ผลิตภัณฑ์ผ้าจากราชบุรีที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน คือ ปลอกหมอนอิง ส่วนสมุดบันทึกมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านรูปแบบ ขนาด อยู่ในระดับมากรองจากปลอกหมอนอิง กระเป๋าสานมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านรูปแบบ ขนาดอยู่ในระดับมากรองจากปลอกหมอนอิง ชองอเนกประสงค์และภาพแขวนผนังมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจทั้ง 3 ด้านในระดับปานกลาง

สุจินต์ ดาวเดือน (2546 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนา ศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ โดยนำผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ ให้ตรงความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และศึกษาความพึงพอใจจากผู้ผลิตและผู้สนใจสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สินค้าหัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ผู้ผลิตมีความพึงพอใจที่จะผลิตผ้าทอ ชุดบนโต๊ะอาหารอยู่ในระดับดี ผู้สนใจมีความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหารอยู่ในระดับดี

อโนทัย เพ็ชรสุวรรณ (2549 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ สำหรับข้าวแต๋น ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์ สำหรับข้าวแต๋น ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้ประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน สามารถนำไปใช้ได้จริง สร้างเอกลักษณ์ให้กับสินค้า และเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของบรรจุภัณฑ์สำหรับข้าวแต๋น ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งประสิทธิภาพของบรรจุภัณฑ์ ได้แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการปกป้องผลิตภัณฑ์ ด้านการบรรจุ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการส่งเสริมการขาย ด้านความสะอาดและปลอดภัย จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับข้าวแต๋น ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ แบบ A ผลการประเมินประสิทธิภาพโดยรวมของการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับข้าวแต๋น ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 4.3 ค่า t เท่ากับ 1.92 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 แบบ B ผลการประเมินประสิทธิภาพโดยรวมของการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับข้าวแต๋น ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 4.2 ค่า t เท่ากับ 1.37 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 แบบ C ผลการประเมินประสิทธิภาพโดยรวมของการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับข้าวแต๋น ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 3.9 ค่า t เท่ากับ - 0.27 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

J W S. Hearle. (2006 : pp. 134 – 141) ทำการวิจัยเรื่อง วิธีการศึกษาการออกแบบสิ่งทอ การออกแบบสิ่งทอเป็นวิธีการที่ต้องอาศัยความคิด การสังเกต หรือในบางครั้งต้องจินตนาการ หรือดูหลักความเป็นจริงในสิ่งที่อยู่รอบ ๆ เช่น ในการออกแบบสิ่งทอบางครั้งต้องอาศัยจากการไปสำรวจประเพณีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ เพื่อนำมาออกแบบและขึ้นอยู่กับความมีสุนทรีย์ของผู้ออกแบบสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการออกแบบที่เป็นสิ่งจำเป็นในปัจจุบันคือ การใช้คอมพิวเตอร์ในการออกแบบเพราะโปรแกรมที่ใช้ในการออกแบบจะทำให้เราทราบในส่วนของวัตถุดิบที่เราระบุลงในเนื้องาน ลักษณะเนื้อผ้า ได้ทันที สามารถดูตัวอย่างที่เหมือนของจริง สิ่งเหล่านี้ถือเป็นการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีและสร้างสรรค์โปรแกรมที่ใช้ในการออกแบบเช่น โปรแกรม TexEng

PK Banerjee. (2006 : pp. 125 – 153) ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาเทคโนโลยีในเนื้อผ้าที่ทอแล้ว วิวัฒนาการที่จะสร้างความแปลกใหม่ลงบนเนื้อผ้าที่ทอสำเร็จแล้วโดยการออกแบบและพัฒนาโดยการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในกระบวนการทอผ้าโดยมีการผสมวัตถุดิบซึ่งจะช่วยให้เนื้อผ้ามีคุณลักษณะพิเศษตามที่ได้ออกแบบ ได้ติดตั้งไว้ที่เครื่องทอผ้าโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นตัวควบคุมในการผลิตเป็นผืนผ้า

Tatsuki Matsuo. (2006 : pp. 142 – 149) ทำการวิจัยเรื่อง หลักการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอชนิดพิเศษ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอชนิดใหม่ ๆ เกิดขึ้นในปัจจุบันอย่างมากมายจึงทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอกำลังเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอให้มีความพิเศษจึงเกิดขึ้นตามมาด้วยเพราะเหตุนี้ศิลปะในการออกแบบจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะผลิตสิ่งทอออกมาได้มีการออกแบบตั้งแต่ลักษณะของเส้นใย ผืนผ้า และเส้นผ่าสำเร็จรูป ให้มีความพิเศษขึ้นปัจจัยที่สำคัญในการออกแบบคือการหาข้อมูลมาเพื่อประกอบการออกแบบซึ่งจะช่วยให้นักออกแบบสร้างสรรค์งานที่มีคุณภาพและได้ผลิตภัณฑ์สิ่งทอชนิดใหม่ ๆ

จากทฤษฎีและงานวิจัยที่ได้ศึกษาทั้งหมดในตอนต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุมผ้าบนโต๊ะอาหารมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของสิ่งทอไทยทรงดำที่มีเอกลักษณ์ในการคิดลวดลายที่แตกต่างจากลวดลายในที่อื่นถึงแม้บางลายจะมีชื่อเรียกที่แตกต่างตามลักษณะความเป็นอยู่ของชาวไทยทรงดำแล้วเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นตามความเป็นอยู่ในชีวิตและวิถีการดำรงชีวิตประจำวันโดยมีลายทั้งหมด 5 ประเภท 33 ลายดังนี้ ลายพันธุ์พฤษภา ลายสัตว์ ลายเครื่องมือเครื่องใช้ ลายของสถานที่และสิ่งของ และลายเบ็ดเตล็ด

ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำลวดลายที่จะออกแบบมาเป็นชุดผ้าบนโต๊ะอาหารทั้งหมด 3 ประเภทๆ ละ 3 ลาย และในการออกแบบนี้จะต้องออกแบบให้เป็นเอกลักษณ์และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า ดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายได้ ออกแบบให้มีประโยชน์ใช้สอยได้ดีที่สุด ความสวยงามเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งแต่ไม่ใช่สิ่งแรก เมื่อออกแบบให้ผลิตภัณฑ์มีหน้าที่ใช้สอยได้ดีที่สุดแล้ว จึงเพิ่มความสวยงามด้วยการจัดองค์ประกอบต่างๆ เช่น รูปร่าง สี การตกแต่ง อัน

เป็นขั้นสุดท้าย ซึ่งผลิตภัณฑ์ของชุมชนนี้ยังมีผลิตภัณฑ์รูปแบบอื่นมากมายและยังไม่มีเป็นที่แพร่หลายของตลาดยังขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบใหม่ขึ้น

ผู้วิจัยจะทำการประเมินความเหมาะสมการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร โดยแบ่งได้ดังนี้

1. ความเหมาะสม

1.2 รูปแบบของผลิตภัณฑ์

- ดึงดูดความสนใจของลูกค้า
- มีความทันสมัย ดึงดูดความสนใจลูกค้าเมื่อเวลาพบเห็น
- ได้ขนาดตามมาตรฐานของโต๊ะอาหาร

1.2 สีและลวดลาย

- ใช้สีที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภค
- สีเหมาะสมกับการใช้งาน
- ลวดลายเกิดความสะอาดตา
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ
- ลวดลายในการทอมีความหนาแน่น

1.3 ความสวยงาม

- ความงามเหมาะสมตามประเภทของงาน
- ความละเอียดประณีตของผลงาน

1.4 ประโยชน์ใช้สอย

- ความสะดวกสบายจากการใช้งาน
- การบำรุงรักษา
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัย
- โครงสร้างและความแข็งแรงทนทาน

ดังนั้นจะต้องมีการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

1.รูปแบบของผลิตภัณฑ์ จะต้องเป็นรูปแบบที่ได้มาตรฐานเมื่อวางอยู่บนโต๊ะอาหารมีความทันสมัยและสามารถที่จะดึงดูดความสนใจของลูกค้า

2. สีและลวดลาย ใช้สีของลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภคผู้บริโภคส่วนใหญ่ที่จะสนใจซื้อผลิตภัณฑ์คือกลุ่มที่มีอายุ 25 ขึ้นไป เหมาะสมกับการใช้งานเวลารับประทานอาหาร การจัดวางลายอย่างสม่ำเสมอ ลวดลายการทอมีความสม่ำเสมอแนบชิด เกิดความสะอาดตาแก่ผู้พบเห็น

3. ความสวยงาม จะต้องมีความเหมาะสมกับประเภทของการใช้งานและมีความละเอียดประณีตที่เกิดจากการผลิต

4. ประโยชน์ใช้สอย ความสะดวกสบายจากการใช้งาน การบำรุงรักษา ความเหมาะสม กับความปลอดภัย ผลกระทบนี้เป็นผลกระทบที่ใช้ตกแต่งให้เกิดความสวยงามแล้วยังต้องคำนึงถึง ประโยชน์ในการใช้เพราะสามารถใช้ผลิตภัณฑ์ได้จริงและทำให้เกิดความสบายต่อผู้ใช้อย่าง

จากการศึกษาข้อมูลทฤษฎีและงานวิจัยที่ได้ศึกษาทั้งหมดในตอนต้น เพื่อเป็นข้อมูล ประกอบให้ผู้วิจัยนำไปออกแบบสิ่งทอพื้นบ้านไทยทรงดำจังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุมผ้าบนโต๊ะ อาหาร เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดในปัจจุบัน อีกทั้งยังสืบสานงานทอผ้าพื้นเมืองไทย ทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี รวมทั้งเป็นการส่งเสริมรายได้ให้กับชุมชนและนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ ของชุมชนให้มั่นคง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี มีการดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการศึกษาและลวดลาย
2. ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์
 - 2.1 การกำหนดประชากร
 - 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
 - 2.3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. การประเมินผลิตภัณฑ์
 - 3.1 การสร้างแบบประเมินผลิตภัณฑ์
 - 3.2 การประเมินผลิตภัณฑ์
 - 3.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นตอนการศึกษาและลวดลาย

ศึกษาเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

1.1 ลวดลายที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จากการศึกษาลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และเป็นลายที่สื่อถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี และความเชื่อต่างๆ ของชาวไทยทรงดำนำมาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร โดยใช้วัสดุหลัก คือ ผ้า

1.2 สีที่ได้นำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร ได้แก่ พื้นผ้าสีขาว ลวดลายสีเหลือง สีส้ม สีเขียว สีแดง สีนํ้าเงิน ใช้ทั้ง 4 รูปแบบ

2. ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

2.1 การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี โดยจากการศึกษาทั้งหมด 5 กลุ่มลาย ได้แก่ ลายพันธุ์พฤกษา ลายสัตว์ ลายสถานที่และสิ่งของ ลายเครื่องมือเครื่องใช้ และลายเบ็ดเตล็ด โดยลายทั้ง 5 กลุ่ม มีทั้งหมด 33 ลายโดยมีชื่อเรียกแตกต่างกันและผู้วิจัยได้ออกแบบลายเพื่อวางลวดลายดูความเหมาะสมนำมาในงานวิจัยครั้งนี้ได้ทั้งหมด 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีทั้งหมดกลุ่มละ 3 ลาย คือ ลายพันธุ์พฤกษา ประกอบด้วย ดอกแก้ว ดอกมะลิ ดอกพิกุล ลายสัตว์ ประกอบไปด้วย ฝั่เสือ ปู กบ ลายสถานที่และสิ่งของ โบสถ์ เสนา และหอปราสาท รวมลายทั้งหมด 9 ลาย และทำการออกแบบและวางลวดลายทั้ง 9 ลายเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญดูความเหมาะสมในการเลือกลายออกมาเพียงกลุ่มละ 1 ลาย เพื่อนำลายมาวางบนผลิตภัณฑ์ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

2.2 รูปแบบของชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร มี 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบ A ลายพันธุ์พฤษภา รูปแบบ B ลายลายสัตว์ รูปแบบ C ลายสถานที่และสิ่งของ รูปแบบ D การรวมทั้ง 3 ลวดลาย

2.2.1 ชุดผ้าบนโต๊ะอาหารประกอบไปด้วย ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน ผ้าเช็ดปาก

2.2.2 ขนาดของผ้าปูโต๊ะแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า 1.20 x 1.70 เมตร

ขนาดของผ้ารองจานแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า 40 x 50 เซนติเมตร

ขนาดของผ้ารองแก้วแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า 8 x 10 เซนติเมตร

ขนาดของผ้าเช็ดปากแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า 40 x 50 เซนติเมตร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี ตัวแปรที่ศึกษา

โดยผู้วิจัยจะทำการประเมินหาความเหมาะสมทั้ง 4 รูปแบบ ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้โดยแบ่งได้ดังนี้

1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์
2. สีและลวดลาย
3. ความสวยงาม
4. ประโยชน์ใช้สอย

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา : ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบเขตของงานวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 การศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของสิ่งทอไทยทรงดำ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการร้านอาหารไทย โดยแบ่งออกเป็น

1. ความเหมาะสม
 - 1.1 รูปแบบของผลิตภัณฑ์
 - 1.2 สีและลวดลาย
 - 1.3 ความสวยงาม
 - 1.4 ประโยชน์ใช้สอย

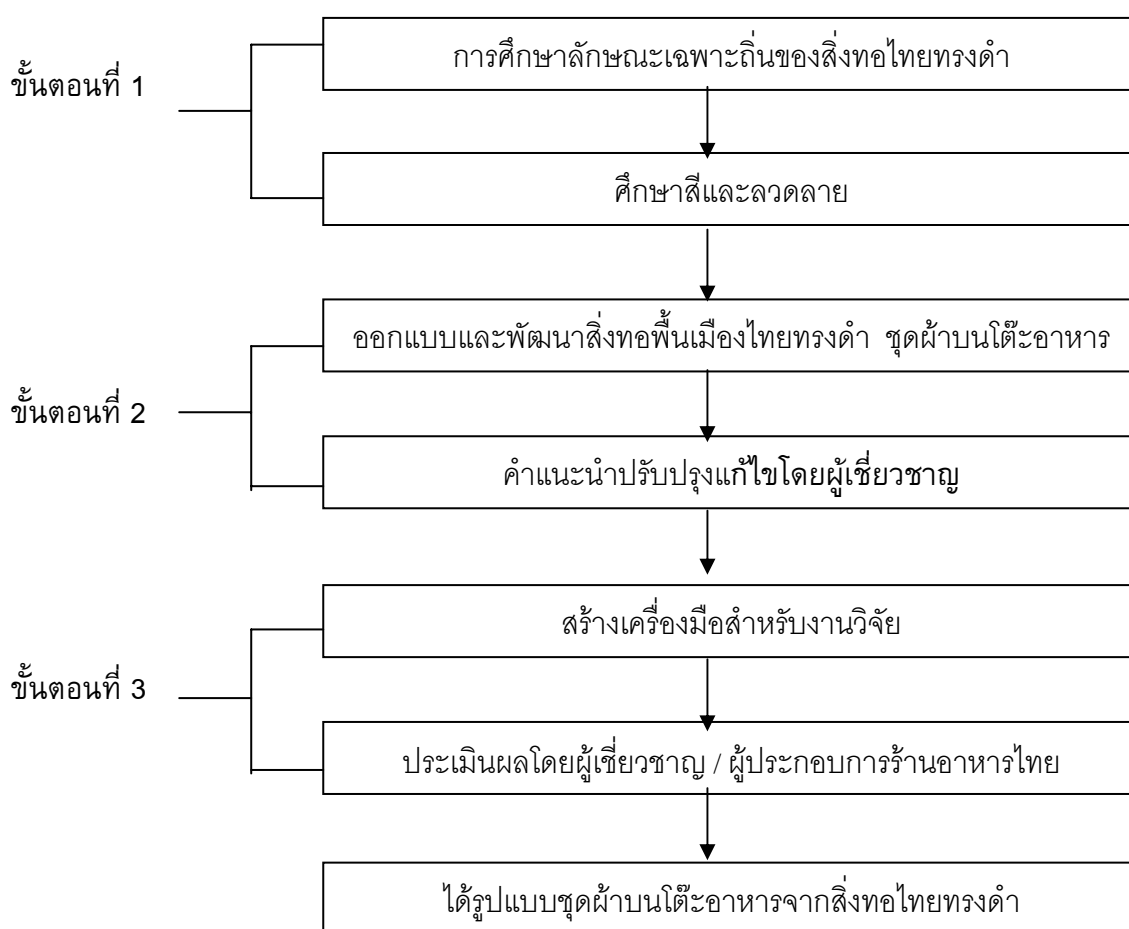
ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการร้านอาหารไทย

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	พอใช้
2	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
1	หมายถึง	ใช้ไม่ได้

2.3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของสิ่งทอไทยทรงดำและศึกษาสีและลวดลายจากการศึกษาลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และเป็นลายที่สื่อถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี และความเชื่อต่างๆ ของชาวไทยทรงดำลายโดยมีทั้งหมด 5 กลุ่มลาย ได้แก่ ลายพันธุ์พฤกษา ลายสัตว์ ลายสถานที่และสิ่งของ ลายเครื่องมือเครื่องใช้ และลายเบ็ดเตล็ด โดยจะรวมลายทั้ง 5 ประเภทมีทั้งหมด 33 ลายโดยมีชื่อเรียกแตกต่างกันและผู้วิจัยได้ ทำการศึกษาและเลือกลายที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้ทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่

ลายพันธุ์พฤษภา ลายสัตว์ ลายสถานที่และสิ่งของ รวมลายทั้งหมด 9 ลาย ได้แก่ ดอกแก้ว ดอกมะลิ ดอกพิกุล ฝั่เสื่อ ปู กบ โปสธั เสมมา และหอปราสาท

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ ชุดผ้าบนโต๊ะอาหารและเลือกแบบและปรับปรุงแก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขจากลายที่ผู้วิจัยเลือกและนำมาออกแบบจะได้รูปแบบดังนี้คือ

รูปแบบ A ได้แก่ ลายพันธุ์พฤษภา ประกอบด้วย ดอกแก้ว ดอกมะลิ ดอกพิกุล

รูปแบบ B ได้แก่ ลายสัตว์ ประกอบด้วย ฝั่เสื่อ ปู กบ

รูปแบบ C ได้แก่ ลายสถานที่และสิ่งของ ประกอบด้วย โปสธั ไบเสมมา หอปราสาท

รูปแบบ D ได้แก่ รวมทั้ง 3 รูปแบบที่เลือกมาอย่างละ 1 ลาย มารวมกันเมื่อได้ลายที่เลือกมาแล้วดำเนินการออกแบบลดลายเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและปรับปรุงแก้ไขเพื่อจะนำไปทำเป็นผลิตภัณฑ์ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

ขั้นตอนที่ 3 สร้างเครื่องมือสำหรับงานวิจัยประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ประกอบการร้านอาหารไทย ได้รูปแบบชุดผ้าบนโต๊ะอาหารผู้วิจัยทำการศึกษาและสร้างเครื่องมือสำหรับงานวิจัยเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ และ ผู้ประกอบการร้านอาหารไทยประเมินผลิตภัณฑ์ชุดผ้าบนโต๊ะอาหารจาก สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี

3. การประเมินผลิตภัณฑ์

3.1 การสร้างแบบประเมินผลิตภัณฑ์

3.1.1 ศึกษาวิธีการ ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามของผลิตภัณฑ์ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

3.1.2 สร้างแบบสอบถามของสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี ชุดบนโต๊ะอาหาร โดยผู้วิจัยจะทำการประเมินเป็น ดังนี้

1. ความเหมาะสม

1.1 รูปแบบของผลิตภัณฑ์

1.2 สีและลดลาย

1.3 ความสวยงาม

1.4 ประโยชน์ใช้สอย

3.1.3 สร้างแบบสอบถามของสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร ประกอบด้วยคำชี้แจงและข้อแนะนำ ซึ่งมีรายละเอียดประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งกำหนดค่าคะแนน (Weight) ออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิกอร์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 114) ดังนี้

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	พอใช้
2	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
1	หมายถึง	ใช้ไม่ได้

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ยต่างๆ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	ระดับ	ความหมาย
4.51 - 5.0	ระดับ	ดีมาก
3.51 - 4.50	ระดับ	ดี
2.51 - 3.50	ระดับ	พอใช้
1.51 - 2.50	ระดับ	ต้องปรับปรุง
1.00 - 1.50	ระดับ	ใช้ไม่ได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบปลายเปิด สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ

3.1.4 ตรวจสอบแบบสอบถามของ ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร มีวิธีดำเนินการดังนี้

3.1.4.1 นำแบบสอบถามเสนอต่อกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้น

3.1.4.2 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

3.1.4.2 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการร้านอาหารไทยและนำผลการวิเคราะห์มาหาค่าทางสถิติจากแบบสอบถาม

3.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.5.1 ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปแสดงต่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการร้านอาหารไทยได้กล่าวมาข้างต้น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำแบบสอบถาม จำนวน 2 รูปแบบ

3.1.5.2 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คนและผู้ประกอบการร้านอาหารไทยจำนวน 3 ร้านๆ 1 คน กรอกข้อมูลตามแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง

3.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ทำการประเมินผลข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์

ตอนที่ 1 เป็นการหาข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการร้านอาหารไทยซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งวิเคราะห์เป็นรายข้อ เฉพาะด้านโดยนำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบได้ตาราง

3.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ผู้วิจัยคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

3.3.1 สถิติพื้นฐานได้แก่

3.3.1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนันทพงษ์. 2521: 36)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.3.1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	$\sum$	แทน	ผลรวม
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย

3.3.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยโดยใช้การทดสอบค่า t (test) จากสูตร (McCall. 1970 : 209)

$$t = \frac{\frac{\bar{X} - \mu}{S}}{\sqrt{N}}$$

t	=		
t		แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
$\bar{X}$		แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S		แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่ม
μ		แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N		แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร

3.3.3 การประเมินผลการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหารในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมดังนี้

- รูปแบบของผลิตภัณฑ์
- สีและลวดลาย
- ความสวยงาม
- ประโยชน์ใช้สอย

โดยมีเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	พอใช้
2	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
1	หมายถึง	ใช้ไม่ได้

โดยกำหนดให้การประเมินผลการออกแบบต้องมีคะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$ อยู่ในระดับดี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหารผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
$S.D.$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
$\sum$	แทน	ผลรวม
X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
S	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่ม
μ	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการประเมินความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหารผู้วิจัยทำการนำเสนอเฉพาะผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมในรูปของตารางประกอบคำอธิบายดังต่อไปนี้

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการประเมินความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านและผู้ประกอบการร้านอาหารไทยจำนวน 3 ท่าน จำนวน 4 รูปแบบคือ รูปแบบ A ลายดอกพิกุล รูปแบบ B ลายดอกปฐู รูปแบบ C ลายโบสถ์ รูปแบบ D ลายรวม โดยทำการประเมินความเหมาะสม แบ่งออกเป็น รูปแบบของผลิตภัณฑ์ สีและลวดลาย ความสวยงาม ประโยชน์ใช้สอย

รูปแบบ A ลายดอกพิกุล

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบเลือกตอบแบบประเมินความเหมาะสมรูปแบบ A ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 การวิเคราะห์ผลความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ
จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุมชนบ้านโตะอาหาร รูปแบบ A ลายดอกพิกุล N = 6

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ A	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
ผ้าปูโต๊ะ				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผ้าปูโต๊ะดึงดูดความสนใจของลูกค้า	4.33	0.52	1.58	ดี
- รูปแบบของผ้าปูโต๊ะมีความทันสมัย	4.17	0.75	0.54	ดี
- รูปทรงของผ้าปูโต๊ะได้ขนาดมาตรฐานของโต๊ะอาหาร	4.17	0.75	0.54	ดี
รวม	4.22	0.65	1.46	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.00	0.63	0.00	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะอาด	4.17	0.75	0.54	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	3.83	0.75	-0.54	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	4.33	0.52	1.58	ดี
รวม	4.07	0.64	0.57	ดี
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- ความละเอียดประณีตของผ้าปูโต๊ะ	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	4.08	0.51	0.56	ดี
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- การดูแลรักษา	3.50	0.55	-2.34	พอใช้
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัยการใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.17	0.52	1.58	ดี
รวม	4.08	0.58	0.70	ดี

ตาราง 1 (ต่อ)

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ A	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
ผู้ร้องงาน				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผู้ร้องงานดึงดูดความสนใจของลูกค้า	4.00	0.63	0.00	ดี
- รูปแบบของผู้ร้องงานมีความทันสมัย	4.00	0.63	0.00	ดี
- รูปทรงของผู้ร้องงานได้ขนาดมาตรฐานของผู้ร้องงานอาหาร	3.67	0.52	-1.58	ดี
รวม	3.89	0.58	-0.81	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.33	0.52	1.58	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะดุดตา	4.00	0.63	0.00	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	4.00	0.63	0.00	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	4.07	0.58	0.63	ดี
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
- ความละเอียดประณีตของผู้ร้องงาน	3.83	0.75	-0.54	ดี
รวม	4.08	0.67	0.43	ดี
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.50	0.52	1.58	ดี
- การดูแลรักษา	3.67	0.55	-2.24	ดี
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัยในการใช้งาน	4.33	0.75	0.54	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.33	0.75	0.54	ดี
รวม	4.04	0.69	0.30	ดี

ตาราง 1 (ต่อ)

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ A	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
ผ้าเช็ดปาก				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผ้าเช็ดปากดึงดูดความสนใจของลูกค้า	3.67	0.82	-1.00	ดี
- รูปแบบของผ้าเช็ดปากมีความทันสมัย	4.00	0.63	0.00	ดี
- รูปทรงของผ้าเช็ดปากได้ขนาดมาตรฐานของผ้าเช็ดปาก	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	3.89	0.76	-0.62	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.17	0.41	1.00	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	3.83	0.75	-0.54	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะอาด	4.17	0.75	0.54	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	3.83	0.41	-1.00	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	4.00	0.59	0.00	ดี
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับการใช้งาน	3.83	0.75	-0.54	ดี
- ความละเอียดประณีตของผ้าเช็ดปาก	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	3.92	0.67	-0.43	ดี
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- การดูแลรักษา	3.67	0.82	-1.00	ดี
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัยในการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
รวม	4.04	0.62	0.33	ดี

ตาราง 1 (ต่อ)

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ A	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
ผ้ารองแก้ว				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผ้ารองแก้วดึงดูดความสนใจของลูกค้า	3.67	0.82	-1.00	ดี
- รูปแบบของผ้ารองแก้วมีความทันสมัย	3.83	0.75	-0.54	ดี
- รูปทรงของผ้ารองแก้วได้ขนาดมาตรฐานของผ้ารองแก้วอาหาร	3.67	0.82	-1.00	ดี
รวม	3.72	0.75	-1.57	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.00	0.89	0.00	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	3.83	0.98	-0.42	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะดุดตา	4.00	0.89	0.00	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	3.67	0.82	-1.00	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	3.83	0.75	-0.54	ดี
รวม	3.87	0.82	-0.89	ดี
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับการใช้งาน	3.83	0.75	-0.54	ดี
- ความละเอียดประณีตของผ้าปูโต๊ะ	3.83	0.75	-0.54	ดี
รวม	3.83	0.72	-0.80	ดี
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.17	0.75	0.54	ดี
- การดูแลรักษา	3.67	0.82	-1.00	ดี
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัยในการใช้งาน	4.33	0.82	1.00	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.00	0.89	0.00	ดี
รวม	4.04	0.81	0.25	ดี
ผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวม	4.08	0.63	2.44	ดี

$$H_0 = 4.00$$

$$t_{0.05} = 2.571$$

จากตาราง 1 พบว่า ความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี รูปแบบ A ผ้าปูโต๊ะอาหาร รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 4.22 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 1.46 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.07 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.57 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.08 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.56 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.08 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.70 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผ้ารองจาน รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 3.89 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -0.81 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.07 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.63 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.08 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.43 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.04 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.30 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผ้าเช็ดปาก รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 3.89 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -0.62 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.00 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.00 อยู่ในเกณฑ์ดี ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 3.92 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -0.43 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.04 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.33 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผ้ารองแก้ว รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 3.72 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -1.57 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 3.87 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -0.89 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 3.83 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -0.80 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.04 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.25 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ดังนั้นผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี รูปแบบ A มีค่าเฉลี่ย 4.08 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 2.44 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบประเมินแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

การออกแบบลวดลายควรเพิ่มลายละเอียดของลาย เช่น ลายเส้นเดินคู่ ลายประกอบน้อยเกินไป สีของผ้าควรมีสีเข้มมากกว่านี้ การวางลวดลายให้มีลวดลายเล็กเพื่อลดความแข็งกระด้างของลวดลายใหญ่ ควรมีการตกแต่งด้วยผ้าสีอื่นบ้าง ควรเดินลายบริเวณชายของผ้า การใช้สีพื้นสีขาวทำให้การดูแลรักษายาก ผ้ารองชั้นล่างควรเล็กกว่าชั้นบน

รูปแบบ B ลายปู

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบเลือกตอบแบบประเมินความเหมาะสมรูปแบบ B ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 การวิเคราะห์ผลความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ B ลายปู N = 6

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ B	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
ผ้าปูโต๊ะ				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผ้าปูโต๊ะดึงดูดความสนใจของลูกค้า	4.33	0.52	1.58	ดี
- รูปแบบของผ้าปูโต๊ะมีความทันสมัย	4.17	0.75	0.54	ดี
- รูปทรงของผ้าปูโต๊ะได้ขนาดมาตรฐานของโต๊ะอาหาร	3.38	0.41	-1.00	ดี
รวม	4.11	0.58	0.81	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.33	0.52	1.58	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะอาด	4.00	0.63	0.00	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	3.83	0.41	-1.00	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	4.03	0.56	0.33	ดี
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- ความละเอียดประณีตของผ้าปูโต๊ะ	4.17	0.41	1.00	ดี
รวม	4.17	0.39	1.48	ดี

ตาราง 2 (ต่อ)

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ B	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.17	0.75	0.54	ดี
- การดูแลรักษา	3.67	0.52	-1.58	ดี
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัย การใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
รวม	4.08	0.58	0.70	ดี
ผู้ร้องจน				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผู้ร้องจนดึงดูดความ สนใจของลูกค้า	4.17	0.75	0.54	ดี
- รูปแบบของผู้ร้องจนมีความทันสมัย	4.33	0.52	1.58	ดี
- รูปทรงของผู้ร้องจนได้ขนาด มาตรฐานของผู้ร้องจนอาหาร	3.83	0.75	-0.54	ดี
รวม	4.11	0.68	0.70	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.33	0.52	1.58	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.33	0.41	1.00	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะดุด ตา	4.17	0.75	0.54	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	4.17	0.75	0.54	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	4.17	0.75	0.54	ดี
รวม	4.20	0.61	1.80	ดี
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับ การใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
- ความละเอียดประณีตของผู้ร้องจน	4.17	0.75	0.54	ดี
รวม	4.25	0.62	1.39	ดี

ตาราง 2 (ต่อ)

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ B	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- การดูแลรักษา	4.00	0.63	0.00	พอใช้
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัย การใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
รวม	4.21	0.51	2.01	ดี
ผ้าเช็ดปาก				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผ้าผ้าเช็ดปากดึงดูดความ สนใจของลูกค้า	4.00	0.89	0.00	ดี
- รูปแบบของผ้าเช็ดปากมีความทันสมัย	4.00	0.63	0.00	ดี
- รูปทรงของผ้าเช็ดปากได้ขนาด มาตรฐานของผ้าเช็ดปาก	3.83	0.75	-0.54	ดี
รวม	3.94	0.73	-0.33	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.17	0.41	1.00	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะดุด ตา	4.33	0.52	1.58	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	3.83	0.75	0.54	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	4.17	0.75	0.54	ดี
รวม	4.20	0.55	1.99	ดี
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับ การใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- ความละเอียดประณีตของผ้าเช็ดปาก	4.33	0.52	1.58	ดี
รวม	4.25	0.45	1.92	ดี

ตาราง 2 (ต่อ)

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ B	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- การดูแลรักษา	3.83	0.75	-0.54	ดี
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัย การใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
รวม	4.17	0.56	1.45	ดี
ผ้ารองแก้ว				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผ้ารองแก้วดึงดูดความ สนใจของลูกค้า	4.00	0.63	0.00	ดี
- รูปแบบของผ้ารองแก้วมีความทันสมัย	3.83	0.75	-0.54	ดี
- รูปทรงของผ้ารองแก้วได้ขนาด มาตรฐานของผ้ารองแก้วอาหาร	3.83	0.75	-0.54	ดี
รวม	3.89	0.68	-0.70	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.17	0.75	0.54	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะดุด ตา	4.00	0.89	0.00	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	4.00	0.89	0.00	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	4.00	0.89	0.00	ดี
รวม	4.03	0.76	0.24	ดี
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับ การใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- ความละเอียดประณีตของผ้าปูโต๊ะ	3.83	0.75	-0.54	ดี
รวม	3.92	0.67	-0.43	ดี

ตาราง 2 (ต่อ)

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ B	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- การดูแลรักษา	3.66	0.82	1.00	ดี
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัย การใช้งาน	4.16	0.75	0.54	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	3.96	0.69	-0.30	ดี
ผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวม	4.12	0.64	3.43	ดี

$$H_0 = 4.00$$

$$t_{0.05} = 2.571$$

จากตาราง 2 พบว่า ความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี รูปแบบ B ผ้าปูโต๊ะอาหาร รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 4.11 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.81 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.03 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.33 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.17 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 1.48 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.08 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.70 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผ้ารองจาน รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 4.11 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.70 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.20 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 1.80 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.25 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 1.39 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.21 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 2.01 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผ้าเช็ดปาก รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 3.94 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -0.33 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.20 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 1.99 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.25 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 1.92 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.17 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 1.45 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผ้ารองแก้ว รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 3.89 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -0.07 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.03 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.24 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 3.92

คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -04.3 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ $.05$ ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 3.96 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -0.30 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ $.05$ ดังนั้นผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี รูปแบบ B มีค่าเฉลี่ย 4.12 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 3.43 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ $.05$

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบประเมินแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

ลายที่ปักส่วนมุมของผ้าปูโต๊ะปักเป็นระยะขอบผ้าปูโต๊ะจะสวยงามมากกว่านี้ เพิ่มความละเอียดของลายโดยการเดินเส้นของของลวดลายเพิ่ม การวางลวดลายผ้านรองแก้วให้วางลวดลายตรงมุมจะมีความสวยงามกว่านี้และเพิ่มความละเอียดของกลีบลาย

รูปแบบ C ลายโบสถ์

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุมผ้าบนโต๊ะอาหาร โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบเลือกตอบแบบประเมินความเหมาะสมรูปแบบ C ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 3 การวิเคราะห์ผลความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุมผ้าบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ C ลายโบสถ์ $N = 6$

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ C	$\bar{X}$	$S.D$	t - test	ระดับเกณฑ์
ผ้าปูโต๊ะ				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผ้าปูโต๊ะดึงดูดความสนใจของลูกค้า	4.33	0.82	1.00	ดี
- รูปแบบของผ้าปูโต๊ะมีความทันสมัย	3.83	0.75	-0.54	ดี
- รูปทรงของผ้าปูโต๊ะได้ขนาดมาตรฐานของโต๊ะอาหาร	4.00	0.89	0.00	ดี
รวม	4.06	0.80	0.29	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	3.83	0.98	-0.42	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.17	0.75	0.54	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะอาดตา	4.17	0.98	0.42	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	4.17	0.98	0.42	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	4.33	0.82	1.00	ดี
รวม	4.13	0.86	0.85	ดี

ตาราง 3 (ต่อ)

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ C	$\bar{X}$	<i>S.D</i>	t - test	ระดับเกณฑ์
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.17	0.75	0.54	ดี
- ความละเอียดประณีตของผ้าปูโต๊ะ	4.00	0.89	0.00	ดี
รวม	4.08	0.79	0.36	ดี
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- การดูแลรักษา	3.67	0.82	-1.00	ดี
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัยในการใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
รวม	4.04	0.62	0.33	ดี
ผู้ทรงงาน				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผ้ารองจานดึงดูดความสนใจของลูกค้า	4.00	0.89	0.00	ดี
- รูปแบบของผ้ารองจานมีความทันสมัย	4.00	0.63	0.00	ดี
- รูปทรงของผ้ารองจานได้ขนาดมาตรฐานของผ้ารองจานอาหาร	3.83	0.75	-0.54	ดี
รวม	3.94	0.73	-0.33	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.00	0.89	0.00	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.17	0.75	0.54	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะดุดตา	4.33	0.82	1.00	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	4.33	0.82	1.00	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	4.33	0.82	1.00	ดี
รวม	4.23	0.77	1.65	ดี

ตาราง 3 (ต่อ)

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ C	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับ การใช้งาน	4.33	0.82	1.00	ดี
- ความละเอียดประณีตของผ้ารองจาน	4.00	0.89	0.00	ดี
รวม	4.17	0.83	0.69	ดี
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.67	0.52	3.16	ดี
- การดูแลรักษา	4.00	0.63	0.00	ดี
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัย การใช้งาน	4.67	0.52	3.16	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.33	0.82	1.00	ดี
รวม	4.42	0.65	3.12	ดี
ผ้าเช็ดปาก				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผ้าผ้าเช็ดปากดึงดูดความ สนใจของลูกค้า	4.00	0.89	0.00	ดี
- รูปแบบของผ้าเช็ดปากมีความทันสมัย	4.00	0.63	0.00	ดี
- รูปทรงของผ้าเช็ดปากได้ขนาด มาตรฐานของผ้าเช็ดปาก	3.83	0.75	-0.54	ดี
รวม	3.94	0.73	-0.33	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.00	0.63	0.00	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะดุด ตา	4.17	0.75	0.54	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	4.17	0.75	0.54	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	4.33	0.82	1.00	ดี
รวม	4.17	0.65	1.41	ดี

ตาราง 3 (ต่อ)

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ C	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับ การใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- ความละเอียดประณีตของผ้าเช็ดปาก	4.17	0.75	0.54	ดี
รวม	4.17	0.58	1.00	ดี
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- การดูแลรักษา	3.83	0.75	-0.54	ดี
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัย การใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
รวม	4.08	0.58	0.70	ดี
ผ้ารองแก้ว				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผ้ารองแก้วดึงดูดความ สนใจของลูกค้า	4.17	0.75	0.54	ดี
- รูปแบบของผ้ารองแก้วมีความทันสมัย	4.00	0.63	0.00	ดี
- รูปทรงของผ้ารองแก้วได้ขนาด มาตรฐานของผ้ารองแก้วอาหาร	3.83	0.75	-0.54	ดี
รวม	4.00	0.69	0.00	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.00	0.89	0.00	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.00	0.89	0.00	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะดุด ตา	4.33	0.82	1.00	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	4.33	0.82	1.00	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	4.33	0.82	1.00	ดี
รวม	4.20	0.81	1.36	ดี

ตาราง 3 (ต่อ)

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ C	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับ การใช้งาน	4.17	0.75	0.54	ดี
- ความละเอียดประณีตของผ้าปูโต๊ะ	4.17	0.75	0.54	ดี
รวม	4.17	0.72	0.80	ดี
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.17	0.75	0.54	ดี
- การดูแลรักษา	3.67	0.82	-1.00	ดี
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัย การใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
รวม	4.08	0.65	0.62	ดี
ผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวม	4.07	0.60	1.99	ดี

$$H_0 = 4.00$$

$$t_{0.05} = 2.571$$

จากตาราง 3 พบว่า ความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี รูปแบบ C ผ้าปูโต๊ะอาหาร รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 4.06 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.29 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.13 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.85 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.08 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.36 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.04 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.33 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผ้ารองจาน รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 3.94 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -0.33 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.23 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 1.65 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.17 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.69 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.42 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 3.12 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผ้าเช็ดปาก รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 3.94 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -0.33 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลาย

มีค่าเฉลี่ย 4.17 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 1.41 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.17 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 1.00 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.08 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.70 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผ้ารองแก้ว รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 4.00 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.00 อยู่ในเกณฑ์ดี ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.20 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 1.36 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.17 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.80 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.08 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.62 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ดังนั้นผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี รูปแบบ C มีค่าเฉลี่ย 4.07 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 1.99 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบประเมินแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

สีของด้ายปักสดเกินไป ควรใช้โทนสีกลางหรือสีธรรมชาติ ลายโบสถ์มีความสวยงามอยู่แล้วแต่ควรปรับสีให้ลดความเข้มลง จะทำให้ลวดลายนุ่มนวลกว่านี้ จังหวะในการวางลวดลายสวยงามดี โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ถ้าเพิ่มสีของลวดลายเป็นสีน้ำตาลแดง น้ำตาลอ่อน จะช่วยลดให้ความอ่อนนุ่มของสีให้สวยงามมากขึ้นเหมาะสมกับการใช้งานในโรงแรม หรือร้านอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ความเป็นไทย

รูปแบบ D ลายรวม

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบเลือกตอบแบบประเมินความเหมาะสมรูปแบบ D ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์ผลความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ
จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุมผ้าบนโตะอาหาร รูปแบบ D ลายรวม N = 6

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ D	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
ผ้าปูโต๊ะ				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผ้าปูโต๊ะดึงดูดความสนใจของลูกค้า	4.17	0.75	0.54	ดี
- รูปแบบของผ้าปูโต๊ะมีความทันสมัย	4.17	0.41	1.00	ดี
- รูปทรงของผ้าปูโต๊ะได้ขนาดมาตรฐานของโต๊ะอาหาร	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	4.11	0.58	0.81	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	3.83	0.75	-0.54	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะอาด	4.00	0.89	0.00	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	4.00	0.63	0.00	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	4.17	0.41	1.00	ดี
รวม	4.00	0.64	0.00	ดี
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- ความละเอียดประณีตของผ้าปูโต๊ะ	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	4.08	0.51	0.56	ดี
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- การดูแลรักษา	3.83	0.75	-0.54	ดี
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัยการใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
รวม	4.08	0.58	0.70	ดี

ตาราง 4 (ต่อ)

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ D	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
ผู้ร้องงาน				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผู้ร้องงานดึงดูดความสนใจของลูกค้า	4.00	0.63	0.00	ดี
- รูปแบบของผู้ร้องงานมีความทันสมัย	4.17	0.41	1.00	ดี
- รูปทรงของผู้ร้องงานได้ขนาดมาตรฐานของผู้ร้องงานอาหาร	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	4.06	0.54	0.44	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.17	0.41	1.00	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะดุดตา	4.00	0.63	0.00	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	3.83	0.75	-0.054	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	4.00	0.59	0.00	ดี
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- ความละเอียดประณีตของผู้ร้องงาน	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	4.00	0.60	0.00	ดี
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- การดูแลรักษา	3.83	0.75	-0.54	ดี
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัยในการใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
รวม	4.13	0.54	1.14	ดี

ตาราง 4 (ต่อ)

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ D	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
ผ้าเช็ดปาก				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผ้าผ้าเช็ดปากดึงดูดความสนใจของลูกค้า	4.00	0.63	0.00	ดี
- รูปแบบของผ้าเช็ดปากมีความทันสมัย	4.00	0.63	0.00	ดี
- รูปทรงของผ้าเช็ดปากได้ขนาดมาตรฐานของผ้าเช็ดปาก	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	4.00	0.59	0.00	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.17	0.41	1.00	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะดุดตา	4.00	0.63	0.00	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	3.83	0.75	-0.54	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	3.83	0.75	-.054	ดี
รวม	4.00	0.59	0.00	ดี
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- ความละเอียดประณีตของผ้าเช็ดปาก	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	4.00	0.60	0.00	ดี
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- การดูแลรักษา	4.00	0.63	0.00	ดี
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัยในการใช้งาน	4.33	0.52	1.58	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
รวม	4.17	0.48	1.67	ดี

ตาราง 4 (ต่อ)

การประเมินผลความเหมาะสมรูปแบบ D	$\bar{X}$	S.D	t - test	ระดับเกณฑ์
ผ้ารองแก้ว				
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์				
- รูปแบบของผ้ารองแก้วดึงดูดความสนใจของลูกค้า	4.00	0.63	0.00	ดี
- รูปแบบของผ้ารองแก้วมีความทันสมัย	4.17	0.41	1.00	ดี
- รูปทรงของผ้ารองแก้วได้ขนาดมาตรฐานของผ้ารองแก้วอาหาร	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	4.06	0.54	0.44	ดี
2. สีและลวดลาย				
- การใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.00	0.63	0.00	ดี
- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
- การออกแบบลวดลายเกิดความสะดุดตา	4.17	0.75	0.54	ดี
- การจัดวางลวดลายสม่ำเสมอ	4.00	0.63	0.00	ดี
- การปักลวดลายมีความปราณีต	4.00	0.63	0.00	ดี
รวม	4.07	0.58	0.62	ดี
3. ความสวยงาม				
- ความสวยงามตามความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- ความละเอียดประณีตของผ้าปูโต๊ะ	3.67	0.82	-1.00	ดี
รวม	3.83	0.72	-0.80	ดี
4. ประโยชน์ใช้สอย				
- ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- การดูแลรักษา	3.67	0.82	-1.00	ดี
- ความเหมาะสมกับความปลอดภัยในการใช้งาน	4.00	0.63	0.00	ดี
- ความทนทานต่อการใช้งาน	4.17	0.41	1.00	ดี
รวม	3.96	0.62	-0.33	ดี
ผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวม	3.99	0.71	-0.23	ดี

$$H_0 = 4.00$$

$$t_{0.05} = 2.571$$

จากตาราง 4 พบว่า ความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี รูปแบบ D ผ้าปูโต๊ะอาหาร รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 4.11 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.81 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.00 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.00 อยู่ในเกณฑ์ดี ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.08 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.56 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.08 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.70 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผ้ารองจาน รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 4.06 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.44 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.00 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.00 อยู่ในเกณฑ์ดี ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.00 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.00 อยู่ในเกณฑ์ดี ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.13 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 1.14 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผ้าเช็ดปาก รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 4.00 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.00 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.00 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.00 อยู่ในเกณฑ์ดี ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.00 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.00 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.17 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 1.67 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผ้ารองแก้ว รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 4.06 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.44 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.07 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ 0.62 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 3.83 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -0.80 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 3.99 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -0.33 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ดังนั้นผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี รูปแบบ D มีค่าเฉลี่ย 3.99 คะแนน t ที่คำนวณเท่ากับ -0.23 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบประเมินแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

การวางลวดลายหนักไปข้างเดียวควรแบ่งลวดลายให้เท่ากันและแบ่งครึ่งในการวางลวดลายมากและแน่นเกินไปและมีลวดลายขนาดเล็กทำให้ลวดลายไม่โดดเด่น ลายเส้นถ้าเพิ่มความหนาของลวดลายจะทำให้ลวดลายมีความสวยงามและชัดขึ้น

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุบมนโต๊ะอาหาร ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบสามารถสรุปได้ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ดี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัย การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี
กรณีศึกษา ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร สรุปผลดังนี้

สรุปผล

การออกแบบและพัฒนาผลผลิตจากผลผลิตทั้ง 3 กลุ่มรวม 9 ลายโดยผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 ท่านได้เลือกตามความเหมาะสมจากการวางผลผลิตในรูปแบบต่างๆได้รูปแบบดังนี้ คือ
4 รูปแบบได้แก่ รูปแบบ A ลายพันธุ์พุกชา (ลายดอกพิกุล) รูปแบบ B ลายสัตว์ (ลายปู)
รูปแบบ C ลายสถานที่และสิ่งของ (ลายโบสถ์) รูปแบบ D ลายรวม

ผลการประเมินตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมของการออกแบบ
และพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดบนโต๊ะอาหาร จำนวน 4
รูปแบบ คือ รูปแบบ A รูปแบบ B รูปแบบ C รูปแบบ D ทำการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 6 ท่าน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง พร้อมทั้งอธิบายข้อมูลให้ผู้กรออกแบบ
ประเมิน โดยได้รับแบบประเมินทั้งหมดคืนครบสมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 100 จำนวน 6 ชุด เพื่อ
เก็บข้อมูลนำมาพัฒนาและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมือง
ไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุดบนโต๊ะอาหาร จำนวน 4 รูปแบบ คือ

รูปแบบ B ลายสัตว์ (ลายปู) เป็นรูปแบบที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินได้ระดับคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด
ด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 4.01 คะแนน t เท่ากับ 0.18 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับ
สมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ด้านสีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.12 คะแนน t เท่ากับ 2.05 อยู่
ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ด้านความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.15
คะแนน t เท่ากับ 1.85 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ด้าน
ประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.10 คะแนน t เท่ากับ 1.73 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่
ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการประเมินโดยรวม รูปแบบ B ลายสัตว์ (ลายปู) มีค่าเฉลี่ย 4.12 คะแนน
t เท่ากับ 3.43 อยู่ในเกณฑ์ดี

รูปแบบ A ลายพันธุ์พุกชา (ลายดอกพิกุล) เป็นรูปแบบที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินได้ระดับ
คะแนนค่าเฉลี่ยรองลงมา ด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 3.93 คะแนน t เท่ากับ -0.84
อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ด้านสีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.00
คะแนน t เท่ากับ 0.00 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ด้านความ
สวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.00 คะแนน t เท่ากับ -0.23 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับ
นัยสำคัญ .05 ด้านประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.05 คะแนน t เท่ากับ 0.76 อยู่ในเกณฑ์ดี

สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการประเมินโดยรวม รูปแบบ A ลายพันธุ์พุกษา (ลายดอกพิกุล) มีค่าเฉลี่ย 4.08 คะแนน t เท่ากับ 2.44 อยู่ในเกณฑ์ดี

รูปแบบ C ลายสถานที่และสิ่งของ (ลายโบสถ์) เป็นรูปแบบที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินได้ระดับคะแนนค่าเฉลี่ย ด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 3.99 คะแนน t เท่ากับ -0.16 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ด้านสีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.18 คะแนน t เท่ากับ 2.62 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ด้านความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.14 คะแนน t เท่ากับ 1.41 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ด้านประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.16 คะแนน t เท่ากับ 2.40 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการประเมินโดยรวม รูปแบบ C ลายสถานที่และสิ่งของ (ลายโบสถ์) มีค่าเฉลี่ย 4.07 คะแนน t เท่ากับ 1.98 อยู่ในเกณฑ์ดี

รูปแบบ D ลายรวม เป็นรูปแบบที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินได้ระดับคะแนนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 4.05 คะแนน t เท่ากับ 0.85 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ด้านสีและลวดลายมีค่าเฉลี่ย 4.02 คะแนน t เท่ากับ 0.30 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ด้านความสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.00 คะแนน t เท่ากับ -0.24 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ด้านประโยชน์ใช้สอยมีค่าเฉลี่ย 4.08 คะแนน t เท่ากับ 1.47 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการประเมินโดยรวม รูปแบบ D ลายรวม มีค่าเฉลี่ย 3.99 คะแนน t เท่ากับ -0.23 อยู่ในเกณฑ์ดี

ผลการประเมินตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบประเมินแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

รูปแบบ B ลายสัตว์ (ลายปู) ลายที่ปักส่วนมุมของผ้าปูโต๊ะปักเป็นระยะขอบผ้าปูโต๊ะจะสวยงามมากกว่านี้ เพิ่มความละเอียดของลายโดยการเดินเส้นของของลวดลายเพิ่ม การวางลวดลายผารองแก้วให้วางลวดลายตรงมุมจะมีความสวยงามกว่านี้และเพิ่มความละเอียดของกลีบลาย

รูปแบบ A ลายพันธุ์พุกษา (ลายดอกพิกุล) การออกแบบลวดลายควรเพิ่มรายละเอียดของลาย เช่น ลายเส้นเดินคู่ ลายประกอบน้อยเกินไป สีของผ้าควรมีสีเข้มมากกว่านี้ การวางลวดลายให้มีลวดลายเล็กเพื่อลดความแข็งกระด้างของลวดลายใหญ่ ควรมีการตกแต่งด้วยผ้าสีอื่นบ้าง ควรเดินลายบริเวณชายของผ้า การใช้สีพื้นสีขาวทำให้การดูแลรักษายาก ผารองชั้นล่างควรเล็กกว่าชั้นบน

รูปแบบ C ลายสถานที่และสิ่งของ (ลายโบสถ์) สีของด้ายปักสดเกินไป ควรใช้โทนสีกลางหรือสีธรรมชาติ ลายโบสถ์มีความสวยงามอยู่แล้วแต่ควรปรับสีให้ลดความเข้มลง จะทำให้ลวดลายนุ่มนวลกว่านี้ จังหวะในการวางลวดลายสวยงามดี โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ถ้าเพิ่มสีของลวดลายเป็นสีน้ำตาลแดง น้ำตาลอ่อน จะช่วยลดให้ความอ่อนนุ่มของสีให้สวยงามมากขึ้นเหมาะสมกับการใช้งานในโรงแรม หรือร้านอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ความเป็นไทย

รูปแบบ D ลายรวมการวางลวดลายหนักไปข้างเดียวควรแบ่งลวดลายให้เท่ากัน และแบ่งครึ่งในการวาง ลวดลายมากและแน่นเกินไปและมีลวดลายขนาดเล็กทำให้ลวดลายไม่โดดเด่น ลายเส้นถ้าเพิ่มความหนาของลวดลายจะทำให้ลวดลายมีความสวยงามและชัดขึ้น

อภิปรายผล

ผลการวัดความเหมาะสมโดยรวมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา ชุตบนโตะอาหาร จำนวน 4 รูปแบบ คือ รูปแบบ B ลายสัตว์ (ลายปู) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.12 คะแนน t เท่ากับ 3.43 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 รูปแบบ A ลายพันธุ์พฤษภษา (ลายดอกพิกุล) มีค่าเฉลี่ยรองลงมา 4.08 คะแนน t เท่ากับ 2.44 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 รูปแบบ C สถานที่และสิ่งของ (ลายโบสถ์) มีค่าเฉลี่ย 4.07 คะแนน t เท่ากับ 1.99 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 ลายสถานที่และสิ่งของ รูปแบบ D ลายรวม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.99 คะแนน t เท่ากับ -0.23 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาลวดลายและนำมาออกแบบและพัฒนาจะเห็นได้ว่าลวดลายที่ผู้เชี่ยวชาญเลือกเพื่อนำมาวางลงบนผลิตภัณฑ์ชุตบนโตะอาหารนั้นลวดลายจะสอดคล้องกับการดำรงชีวิตตามความเป็นอยู่ของชาวไทยทรงดำและเป็นลวดลายที่สื่อความหมายความเป็นไทยทรงดำและการเลือก ลวดลายในลักษณะนี้ต้องเลือกให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ที่จะวางลวดลายและไม่ผิดต่อประเพณีความเชื่อของลวดลายดั้งเดิมสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจินันท์ ดาวเดือน (2546 : 85,123) การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุตบนโตะอาหาร เป็นการออกแบบที่อยู่ในรูปแบบผ้าทอลายโบราณ ลวดลายที่นำมาใช้มีลายนาคร ลายโบราณ ซึ่งเป็นลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของชาบบ้านนาตาโพ

2. รูปแบบของผลิตภัณฑ์ มีเกณฑ์โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะการออกแบบของ ผลิตภัณฑ์เป็นขนาดที่ได้มาตรฐานและการเลือกใช้วัสดุในการทำเป็นผ้าฝ้ายที่มาจากธรรมชาติและเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือจากชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจินันท์ ดาวเดือน (2546 : 85,123) การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุตบนโตะอาหาร รูปทรงในการออกแบบเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า เป็นการออกแบบที่อยู่ในรูปแบบผ้าทอลายโบราณ ลวดลายที่นำมาใช้มีลายนาคร ลายโบราณ ซึ่งเป็นลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของชาบบ้านนาตาโพ ขนาดของผลิตภัณฑ์ชุตบนโตะอาหาร ชุตบนโตะอาหารถือว่าเป็นอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ (furniture and equipment) ในการบริการทานอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายในการรับประทานอาหารได้ถูกต้องตามสากลนิยม ขนาดของโตะอาหารที่ได้รับความนิยมเป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าสำหรับ 4 ท่าน ความสูง 72 – 75 ซม. ซึ่งเป็นความสูงที่เหมาะสมในกา นั่งรับประทานอาหาร ข้อมูลของเครื่องใช้บนโตะอาหารประกอบไปด้วย ผ้าปูโตะ ผ้ารองจาน ผ้ารอง

แก้ว ผ้าเช็ดปาก ขนาดของผ้าปูโต๊ะที่ใช้โดยทั่วไปเมื่อปูแล้วชายผ้าแต่ละด้านจะจรดหรือไล่เลียบกับพื้นเนื้อผ้าเป็นประเภทไม่ลื่นซับน้ำได้ดี ผ้าเช็ดปาก เป็นผ้าซับน้ำได้ดี ไม่ลื่น ลงแปงพอสมควร เพื่อให้สามารถพับเป็นรูปต่างๆ วางบนโต๊ะ ผ้ารองจาน ใช้สำหรับรองจานอาหารเพื่อป้องกันการลื่นของจานในขณะรับประทานอาหาร ผ้าไม่ลื่น ผ้ารองแก้ว ใช้สำหรับรองแก้วประเภทต่างๆ เพื่อป้องกันการหกเลอะของน้ำ (บางครั้งผ้ารองแก้วใช้ร่วมกับผ้ารองจานได้) รูปแบบสีเหลี่ยมเป็นรูปแบบที่ทันสมัยและใช้กันมากที่สุดในปัจจุบัน

3. สีและลวดลายที่นำมาออกแบบ มีเกณฑ์โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหารโดยใช้ผ้าทอมือพื้นเมืองของชาวไทยทรงดำซึ่งลักษณะการทอผ้าของชาวไทยทรงดำมีเอกลักษณ์ลวดลายของผ้ามีความสวยงามโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและได้นำลวดลายที่นิยมมากที่สุดแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์วิถีและวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตของชาวไทยทรงดำโดยใช้วัสดุหลัก คือ ผ้าฝ้าย นำมาผลิตผ้าทอ และใช้สีที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำ โดยเฉพาะนำสีมาใช้กับงานวิจัยเลือกสีที่สด เพื่อดึงดูดความสนใจเหมาะสมกับลวดลายจะเห็นได้ว่าลายโบสถ์จะใช้สีแดง สอดคล้องกับ นวลน้อย บุญวงศ์ (2546 : 48) ที่กล่าวว่า การใช้สีในการออกแบบมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้งานเหล่านั้นดูสวยงามและดึงดูดสายตาส่งเสริมให้นโยบายที่นำเสนอมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยที่คนแต่ละวัยมีความสนใจกลุ่มสีที่แตกต่างกัน เช่น เด็กเล็กๆ จะสนใจสีเข้ม สด สะดุดตาไม่ชอบสีอ่อนและถ้ามีอายุมากขึ้นไปจะชอบสีสดใส การวางโครงสร้างในการออกแบบจึงต้องเน้นในเรื่องวิจัยของกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ การใช้สีมากเกินไปไม่เกิดผลดีกับงานออกแบบอย่างแท้จริงเพราะสีหลายๆ สีอาจจะลดความเด่นชัดของงานและเนื้อหาสาระที่ต้องการเสนอ เมื่อใช้สีเข้มจับคู่กับสีอ่อนมากๆ จะทำให้ดูชัดเจนและมีชีวิตชีวาน่าสนใจ การใช้สีบนพื้นในงานออกแบบที่มีพื้นกว้างๆ มากไม่ทำให้เกิดผลในการรับรู้เท่าที่ควร ควรหลีกเลี่ยง สอดคล้องกับงานวิจัย สุจินันท์ ดาวเดือน (2546 : 91) จากการศึกษาลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและเป็นลายที่นิยมนำมาใช้ในการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดต่างๆ นำลวดลายที่นิยมมากที่สุดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น นำมาออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ชุดบนโต๊ะอาหาร ใช้สีจากธรรมชาติย้อมเป็นสีสังเคราะห์เพื่อทำให้เกิดสีที่นำใช้และสวยงาม

4. ความสวยงาม มีเกณฑ์โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เพราะมีความเหมาะสมกับประเภทของการใช้งานและมีความละเอียด ประณีตเกิดจากการผลิต สอดคล้องกับ นวลน้อย บุญวงศ์ (2546 : 19) ที่กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ที่ประสบความสำเร็จขบวนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้องให้เหมาะสมด้วย ตามความต้องการของลูกค้าแนวความคิดเหล่านี้เป็นรูปธรรมของผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภคโดยออกแบบให้ทำหน้าที่เหมาะสมทั้งในแง่รูปทรง คุณภาพการใช้งาน ความสวยงามและสีสัน พฤติกรรมที่สำคัญที่ผู้ประกอบการควรมีความเข้าใจผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย

5. ประโยชน์ใช้สอย มีเกณฑ์โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เพราะมีความสะดวกสบายในการใช้งาน การดูแลรักษา มีความปลอดภัยในการใช้งาน โครงสร้างและความทนทานต่อการใช้งาน สอดคล้องกับ พิณาลิน สวริยา (2549 : 94) ที่กล่าวว่า โครงสร้างการออกแบบลวดลายผ้า เป็น

โครงสร้างที่ประกอบด้วย ความคิด และโครงสร้างทางกายภาพที่ผสมกันทำให้เกิดเป็นลวดลาย สำหรับเป็นต้นแบบของลวดลาย ในการสร้างงานการออกแบบผู้ออกแบบจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ เพราะความแตกต่างกันของประโยชน์ให้เกิดความสอดคล้องกลมกลืนกับจุดมุ่งหมายของการนำไปใช้ ก็จะได้ผลงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดต่อผู้ใช้ประโยชน์ นำมาซึ่งความสำเร็จด้านการจัด จำหน่ายบรรจุ และเป็นประโยชน์ต่อการนำเสนอผลงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักขณา ธนาวรรณกิจ (2540 : 58) ประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์พบว่าผลิตภัณฑ์ปลอกหมอนอิง ได้รับ ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผลิตภัณฑ์ปลอกหมอนอิงมีประโยชน์ใช้สอยใน หลายด้าน เช่น ใช้หนุนนอน นั่งพิง กอดเล่น และใช้ตกแต่งสถานที่ให้สวยงาม สอดคล้องกับ บุญเรือน แก้วพุ่มรังสี (2523 : 254) ที่กล่าวว่า ในการออกแบบศิลปหัตถกรรมจะต้องคำนึงถึง ประโยชน์ใช้สอยให้มากที่สุด รูปแบบเรียบง่าย แข็งแรง มีความแปลกใหม่อยู่เสมอ สดส่วนดี และ มีความสวยงาม เหมาะกับการนำไปใช้ และสอดคล้องกับ รัตนะ อุทัยผล (2523 : 247) ที่กล่าวว่า การออกแบบต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญ และมีความสวยงามเหมาะกับประโยชน์ใช้สอย เป็นแบบง่าย ๆ เรียบ ๆ มีสัดส่วนดี เหมาะกับวัสดุที่ประกอบและวิธีในการผลิต

ข้อเสนอแนะ

1. การวางลวดลายหนักไปข้างเดียวการแบ่งลวดลายให้เท่ากันและแบ่งครึ่งในการวางอาจจะ ทำให้ลวดลายแน่นเกิน ลวดลายที่มีขนาดเล็กทำให้ลวดลายไม่โดดเด่นควรเพิ่มการเดินลายเส้นเพื่อ ความหนาของลวดลายจะทำให้ลวดลายมีความสวยงามยิ่งขึ้น
2. เนื่องจากการทอผ้าของชาวไทยทรงดำทอได้ช้าและมีราคาแพง จำนวนผู้ทอลดน้อยลง ดังนั้นควรพิจารณาให้คำแนะนำในการออกแบบเพื่อทอเป็นผลิตภัณฑ์ให้มากขึ้น โดยการจัดฝึกอบรม และได้รับความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนจะทำให้ผลิตภัณฑ์จากสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ มี หลากหลายรูปแบบ และพัฒนาด้านการออกแบบให้มีความทันสมัย สวยงามสอดคล้องกับ ความ ต้องการของตลาด เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเลือกได้อย่างอิสระ จะทำให้เกิดการขยายตัวของตลาดได้
3. ควรมีขนาดที่แตกต่างกันให้เลือก เน้นในเรื่องขนาดที่ได้มาตรฐานของผลิตภัณฑ์นั้นๆ และควรมีความแข็งแรง ทนต่อการใช้งาน
4. เนื่องจากผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองไทยทรงดำมีราคาแพง เมื่อนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ จะต้องมีการออกแบบคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยให้มากที่สุด สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่ายเพื่อเป็น การเผยแพร่และรักษาความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของชาวไทยทรงดำให้คงอยู่ต่อไป
5. ลักษณะการทอและลวดลายของสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำนำไปทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ อาจมีผลต่อวัฒนธรรมการทอแบบดั้งเดิม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การออกแบบและพัฒนา ควรมีการศึกษาผลิตภัณฑ์เดียวกันแต่มีการวางลายในตำแหน่งต่างกัน
2. การออกแบบและพัฒนา ควรทำการศึกษาความคิดเห็นของชาวไทยและต่างประเทศ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์
3. การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา : ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้ใช้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ถาวร สารวิทย์. (2529). *การออกแบบอุตสาหกรรมศิลป์*. กรุงเทพฯ : เอกสารการพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นวลน้อย บุญวงษ์. (2542). *หลักการออกแบบ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2521). *เอกสารประกอบการสอน ภาควิชาสถิติศึกษา : วัตถุประสงค์ 302*
กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเรือน แก้วพุ่มรังสี. (2532). *ศิลปหัตถกรรม*. พิษณุโลก : สำนักส่งเสริมวิชาการมหาวิทยาลัย
- บุญเสริม ดินตะสุวรรณ. (2545). *ศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปลง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
(ไทยศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง. (2545). *วิธีวิทยาการวิจัยการออกแบบผลิตภัณฑ์*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). *วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พาศนา ดันตลักษณ์. (2526). *หลักการออกแบบ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พิทักษ์อักษร.
- พินาลิน สาริยา. (2549). *การออกแบบลวดลาย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- มานิส ปิยะสิงห์. (2541, เมษายน). *ไทยทรงดำ*. กิรินทร์. : 75
- รัตน์ อุทัยผล. (2523). *หัตถกรรมประจำถิ่น*. กรุงเทพฯ : บพิตรการพิมพ์
- ลักขณา ชนาวรรณกิจ. (2540). *ความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ผ้าจกกราชบุรี*.
วิทยานิพนธ์คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต.(คหกรรมศาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิระพร มงคลพรวิทยา. (2545). *โครงการออกแบบสิ่งทอจากเส้นใยกล้วยสำหรับโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์*. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต.(ศิลปอุตสาหกรรม).
กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุจินันท์ ดาวเดือน. (2546). *การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร*.
สารนิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิตอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต.(เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม)
กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุภาพ สุทเธนทร์. (2544). *ผ้าทอไท-ยวน ตำบลต้นตาล อ.เสนาไห้ จ.สระบุรี*. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมาลา ดาวงาม. (2527). *หลักศิลป์*. กรุงเทพฯ :

สมทรง บุรุษพัฒน์. (2540). สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ไทยไซ่ง.สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศาลายา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหธรรมิก. :

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย. (2537). ผ้าไทย. กรุงเทพฯ

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ. (2549). ตลาดสินค้าของขวัญของชาวยุโรป
ในต่างประเทศ. กรุงเทพฯ

อโนทัย เพ็ชรสุวรรณ. (2549). การออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับข้าวแต๋น ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์.ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(อุตสาหกรรมศึกษา)
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุไรวรร ภารดี. (2549). การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2550, จาก

<http://www.businesssThai.co.th/>

J W S, Hearle. (2006 March 31). Indian Journal of fiber & textiel research. *Retrieved* June 5, 2007 from. [http:// www. Southasianmedia.net](http://www.Southasianmedia.net)

PK, Banerjee. (2006 March 31). Indian Journal of fiber & textiel research. *Retrieved* June 5, 2007 from. [http:// www. Southasianmedia.net](http://www.Southasianmedia.net)

Retrieved. January 15, 2007 from. <http://www.thaitambon.com/>

Retrieved. January 15, 2007 from. <http://www.thaicottonsilk.com>

Retrieved. January 15, 2007 from. <http://www.maitreecotton.net>

Tatsuki, Mtsuo. (2006 March 31). Indian Journal of fiber & textiel research. *Retrieved* June 5, 2007 from. [http:// www. Southasianmedia.net](http://www.Southasianmedia.net)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบประเมินผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ
การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี
กรณีศึกษา ชุมชนโต๊ะอาหาร

แบบประเมินผล
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ตอนที่ 1 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ
จังหวัดเพชรบุรี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาผลิตภัณฑ์ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความและทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น โปรดพิจารณา
ผลิตภัณฑ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ประเภท	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ใช้ไม่ได้
ผ้าปูโต๊ะ	1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์ 1.1 ท่านคิดว่ารูปแบบของผ้าปูโต๊ะดึงดูดความสนใจของลูกค้าอยู่ในระดับใด 1.2 ท่านคิดว่ารูปแบบของผ้าปูโต๊ะมีความทันสมัยอยู่ในระดับใด 1.3 ท่านคิดว่ารูปทรงของผ้าปูโต๊ะได้ขนาดมาตรฐานของโต๊ะอาหารอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 1.1 1.2 1.3					
	2. สีและลวดลาย 2.1 ท่านคิดว่าการใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภคอยู่ในระดับใด 2.2 ท่านคิดว่าการใช้สีเหมาะสมกับการใช้งานอยู่ในระดับใด 2.3 ท่านคิดว่าการออกแบบลวดลายเกิดความสะดุดตาอยู่ในระดับใด 2.4 ท่านคิดว่าการจัดวางลวดลายสม่ำเสมออยู่ในระดับใด 2.5 ท่านคิดว่าการปักลวดลายมีความปราณีตอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5					

ตอนที่ 1 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ
จังหวัดเพชรบุรี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาผลิตภัณฑ์ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความและทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น โปรดพิจารณา
ผลิตภัณฑ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ประเภท	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ใช้ไม่ได้
ผ้าปูโต๊ะ	3. ความสวยงาม 3.1 ท่านคิดว่าความสวยงามตามความเหมาะสมกับการใช้งานอยู่ในระดับใด 3.2 ท่านคิดว่าความละเอียดประณีตของผ้าปูโต๊ะอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 3.1 3.2 3.3					
	4. ประโยชน์ใช้สอย 4.1 ท่านคิดว่าความสะดวกสบายในการใช้งานอยู่ในระดับใด 4.2 ท่านคิดว่าการดูแลรักษาอยู่ในระดับใด 4.3 ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมกับความปลอดภัยในการใช้งานอยู่ในระดับใด 4.4 ท่านคิดว่าความทนทานต่อการใช้งานอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 4.1 4.2 4.3 4.4					

ตอนที่ 1 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ
จังหวัดเพชรบุรี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาผลิตภัณฑ์ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความและทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น โปรดพิจารณา
ผลิตภัณฑ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ประเภท	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ใช้ไม่ได้
ผ้ารองจาน	1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์ 1.1 ท่านคิดว่ารูปแบบของผ้ารองจานดึงดูดความสนใจของลูกค้าอยู่ในระดับใด 1.2 ท่านคิดว่ารูปแบบของผ้ารองจานมีความทันสมัยอยู่ในระดับใด 1.3 ท่านคิดว่ารูปทรงของผ้ารองจานได้ขนาดมาตรฐานอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 1.1 1.2 1.3					
	2. สีและลวดลาย 2.1 ท่านคิดว่าการใช้สีเหมาะสมกับผ้ารองจานอยู่ในระดับใด 2.2 ท่านคิดว่าการใช้สีเหมาะสมกับการใช้งานอยู่ในระดับใด 2.3 ท่านคิดว่าการออกแบบลวดลายเกิดความสะดุดตาอยู่ในระดับใด 2.4 ท่านคิดว่าการจัดวางลวดลายสม่ำเสมออยู่ในระดับใด 2.5 ระดับใดท่านคิดว่าการปักลวดลายมีความปราณีตอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5					

ตอนที่ 1 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ
จังหวัดเพชรบุรี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาผลิตภัณฑ์ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความและทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น โปรดพิจารณา
ผลิตภัณฑ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ประเภท	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ใช้ไม่ได้
ผู้ทรงคุณวุฒิ	3. ความสวยงาม 3.1 ท่านคิดว่าความสวยงามตามความเหมาะสมกับการใช้งานอยู่ในระดับใด 3.2 ท่านคิดว่าความละเอียดประณีตของผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 3.1 3.2					
	4. ประโยชน์ใช้สอย 4.1 ท่านคิดว่าความสะดวกสบายในการใช้งานอยู่ในระดับใด 4.2 ท่านคิดว่าความดูแลรักษาอยู่ในระดับใด 4.3 ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมกับความปลอดภัยในการใช้งานอยู่ในระดับใด 4.4 ท่านคิดว่าความทนทานต่อการใช้งานอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 4.1 4.2 4.3 4.4					

ตอนที่ 1 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ
จังหวัดเพชรบุรี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาผลิตภัณฑ์ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความและทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น โปรดพิจารณา
ผลิตภัณฑ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ประเภท	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ใช้ไม่ได้
ผ้าเช็ดปาก	1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์ 1.1 ท่านคิดว่ารูปแบบของผ้าเช็ดปากดึงดูดความสนใจของลูกค้าอยู่ในระดับใด 1.2 ท่านคิดว่ารูปทรงของผ้าเช็ดปากมีความทันสมัยอยู่ในระดับใด 1.3 ท่านคิดว่ารูปทรงของผ้าเช็ดปากได้ขนาดมาตรฐานอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 1.1 1.2 1.3					
	2. สีและลวดลาย 2.1 ท่านคิดว่าการใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภคอยู่ในระดับใด 2.2 ท่านคิดว่าการใช้สีเหมาะสมกับการใช้งานอยู่ในระดับใด 2.3 ท่านคิดว่าการออกแบบลวดลายเกิดความสะดุดตาอยู่ในระดับใด 2.4 ท่านคิดว่าการจัดวางลวดลายสม่ำเสมออยู่ในระดับใด 2.5 ระดับใดท่านคิดว่าการปักลวดลายมีความประณีตอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5					

ตอนที่ 1 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ
จังหวัดเพชรบุรี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาผลิตภัณฑ์ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความและทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น โปรดพิจารณา
ผลิตภัณฑ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ประเภท	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ใช้ไม่ได้
ผ้าเช็ดปาก	3. ความสวยงาม 3.1 ท่านคิดว่าความสวยงามตามความเหมาะสมกับการใช้งานอยู่ในระดับใด 3.2 ท่านคิดว่าความละเอียดประณีตของผ้าเช็ดปากอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 3.1 3.2					
	4. ประโยชน์ใช้สอย 4.1 ท่านคิดว่าความสะดวกสบายในการใช้งานอยู่ในระดับใด 4.2 ท่านคิดว่าการดูแลรักษาอยู่ในระดับใด 4.3 ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมกับความปลอดภัยการใช้งานอยู่ในระดับใด 4.4 ท่านคิดว่าความทนทานต่อการใช้งานอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 4.1 4.2 4.3 4.4					

ตอนที่ 1 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ
จังหวัดเพชรบุรี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาผลิตภัณฑ์ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความและทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น โปรดพิจารณา
ผลิตภัณฑ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ประเภท	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ใช้ไม่ได้
ผ้ารองแก้ว	1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์ 1.1 ท่านคิดว่ารูปแบบของผ้ารองแก้วดึงดูดความสนใจของลูกค้าอยู่ในระดับใด 1.2 ท่านคิดว่ารูปทรงของผ้ารองแก้วมีความทันสมัยอยู่ในระดับใด 1.3 ท่านคิดว่ารูปทรงของรองแก้วได้ขนาดมาตรฐานอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 1.1 1.2 1.3					
	2. สีและลวดลาย 2.1 ท่านคิดว่าการใช้สีเหมาะสมกับผู้บริโภคอยู่ในระดับใด 2.2 ท่านคิดว่าการใช้สีเหมาะสมกับการใช้งานอยู่ในระดับใด 2.3 ท่านคิดว่าการออกแบบลวดลายเกิดความสะดุดตาอยู่ในระดับใด 2.4 ท่านคิดว่าการจัดวางลวดลายสม่ำเสมออยู่ในระดับใด 2.5 ระดับใดท่านคิดว่าการปักลวดลายมีความปราณีตอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5					

ตอนที่ 1 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ
จังหวัดเพชรบุรี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาผลิตภัณฑ์ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความและทำ

เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น โปรดพิจารณา
ผลิตภัณฑ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ประเภท	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ใช้ไม่ได้
ผ้ารองแก้ว	3. ความสวยงาม 3.1 ท่านคิดว่าความสวยงามตามความเหมาะสมกับการใช้งานในระดับใด 3.2 ท่านคิดว่าความละเอียดประณีตของผ้ารองแก้วอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 3.1 3.2					
	4. ประโยชน์ใช้สอย 4.1 ท่านคิดว่าความสะดวกสบายในการใช้งานอยู่ในระดับใด 4.2 ท่านคิดว่าการดูแลรักษาอยู่ในระดับใด 4.3 ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมกับความปลอดภัยการใช้งานในระดับใด 4.4 ท่านคิดว่าความทนทานต่อการใช้งานอยู่ในระดับใด					
	ข้อเสนอแนะ 4.1 4.2 4.3 4.4					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

[illegible]

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดสอบแบบประเมินผล

ที่ ศธ 0519.12/4728

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ กรกฎาคม 2551

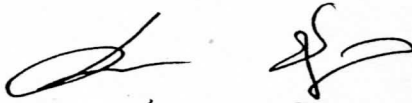
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน Mrs. Lieb Norton

เนื่องด้วย นางสาวประทีพ ทองเหลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุมผ้าบนโต๊ะอาหาร” โดยมี อาจารย์อุปวิทย์ สุวคันทรกุล และ อาจารย์โอภาส สุขหวาน เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุมผ้าบนโต๊ะอาหาร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวประทีพ ทองเหลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0064-992

ที่ ศธ 0519.12/4๖๖๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นางเพลินพิศ สาริกฤติ

เนื่องด้วย นางสาวประทิว ทองเหลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร” โดยมี อาจารย์อุปวิทย์ สุวคันทรกุล และ อาจารย์โอภาส สุขหวาน เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวประทิว ทองเหลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0064-992

ที่ ศธ 0519.12/๑๖๘๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑ ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์สุดาพร ทิมกฤษ

เนื่องด้วย นางสาวประทิว ทองเหลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุมนโต๊ะอาหาร” โดยมี อาจารย์อุปวิทย์ สุวคันทรกุล และ อาจารย์โอภาส สุขหวาน เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุมนโต๊ะอาหาร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวประทิว ทองเหลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0064-992

ที่ ศธ 0519.12/4732

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์วรวิทย์ จันทร์เนย

เนื่องด้วย นางสาวประทีพ ทองเหลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร” โดยมี อาจารย์อุปวิทย์ สุวกันทรกุล และ อาจารย์โอภาส สุขหวาน เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวประทีพ ทองเหลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0064-992

ที่ ศธ 0519.12/4 ๖๑๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์เจริญศรี กิจจำนง

เนื่องด้วย นางสาวประทีพ ทองเหลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร” โดยมี อาจารย์อุปวิทย์ สุวคันทรกุล และ อาจารย์โอภาส สุขหวาน เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวประทีพ ทองเหลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0064-992

ที่ ศธ 0519.12/4 ๕๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฬาลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา

เนื่องด้วย นางสาวประทิว ทองเหลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร” โดยมี อาจารย์อุปวิทย์ สุวคันทรกุล และ อาจารย์โอภาส สุขหวาน เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวประทิว ทองเหลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0064-992

ที่ ศธ 0519.12/4 ๖๖๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นางสาวกฤษณา คงเลิศยศ

เนื่องด้วย นางสาวประทิว ทองเหลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร” โดยมี อาจารย์อุปวิทย์ สุวคันทรกุล และ อาจารย์โอภาส สุขหวาน เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวประทิว ทองเหลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

 (รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0064-992

ที่ ศธ 0519.12/4733

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์จิราภา พงศ์สุกสมิทธิ์

เนื่องด้วย นางสาวประทิว ทองเหลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร” โดยมี อาจารย์อุปวิทย์ สุวคันธกุล และ อาจารย์โอภาส สุขหวาน เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวประทิว ทองเหลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0064-992

ที่ ศธ 0519.12/4 731

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ฉัตรพร ยศยิ่งยง

เนื่องด้วย นางสาวประทีพ ทองเหลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร” โดยมี อาจารย์อุปวิทย์ สุวคันทรกุล และ อาจารย์โอภาส สุขหวาน เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบประเมินการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา: ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวประทีพ ทองเหลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0064-992

ภาคผนวก ค

อาร์ตเวิร์ค การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี
กรณีศึกษา ชุมชนโต๊ะอาหาร

รูปแบบ A
ลายพันธุ์พฤษา(ลายดอกพิกุล)
ผ้าปูโต๊ะ

ผ้ารองจาน

รูปแบบ A
ลายพันธ์พฤษา(ลายดอกพิกุล)
ผ้าเช็ดปาก

ผ้ารองแก้ว

รูปแบบ B
ลายสัตว์(ลายปู)
ผ้าปูโต๊ะ

ผ้ารองจาน

รูปแบบ B
ลายสัตว์(ลายปู)
ผ้าเช็ดปาก

ผ้ารองแก้ว

รูปแบบ C
ลายเครื่องมือเครื่องใช้(ลายโบสถ์)
ผ้าปูโต๊ะ

ผ้ารองจาน

รูปแบบ C
ลายเครื่องมือเครื่องใช้(ลายโบสถ์)
ผ้าเช็ดปาก

ผ้ารองแก้ว

รูปแบบ D
ลายรวมทั้ง 3 ลาย
ผ้าปูโต๊ะ

ผ้ารองจาน

รูปแบบ D
ลายรวมทั้ง 3 ลาย
ผ้าเช็ดปาก

ผ้ารองแก้ว

ภาคผนวก ง

รูปผลิตภัณฑ์ การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี
กรณีศึกษา ชุมชนโต๊ะอาหาร

รูปแบบ A
ลายพันธ์พฤษา(ลายดอกพิกุล)

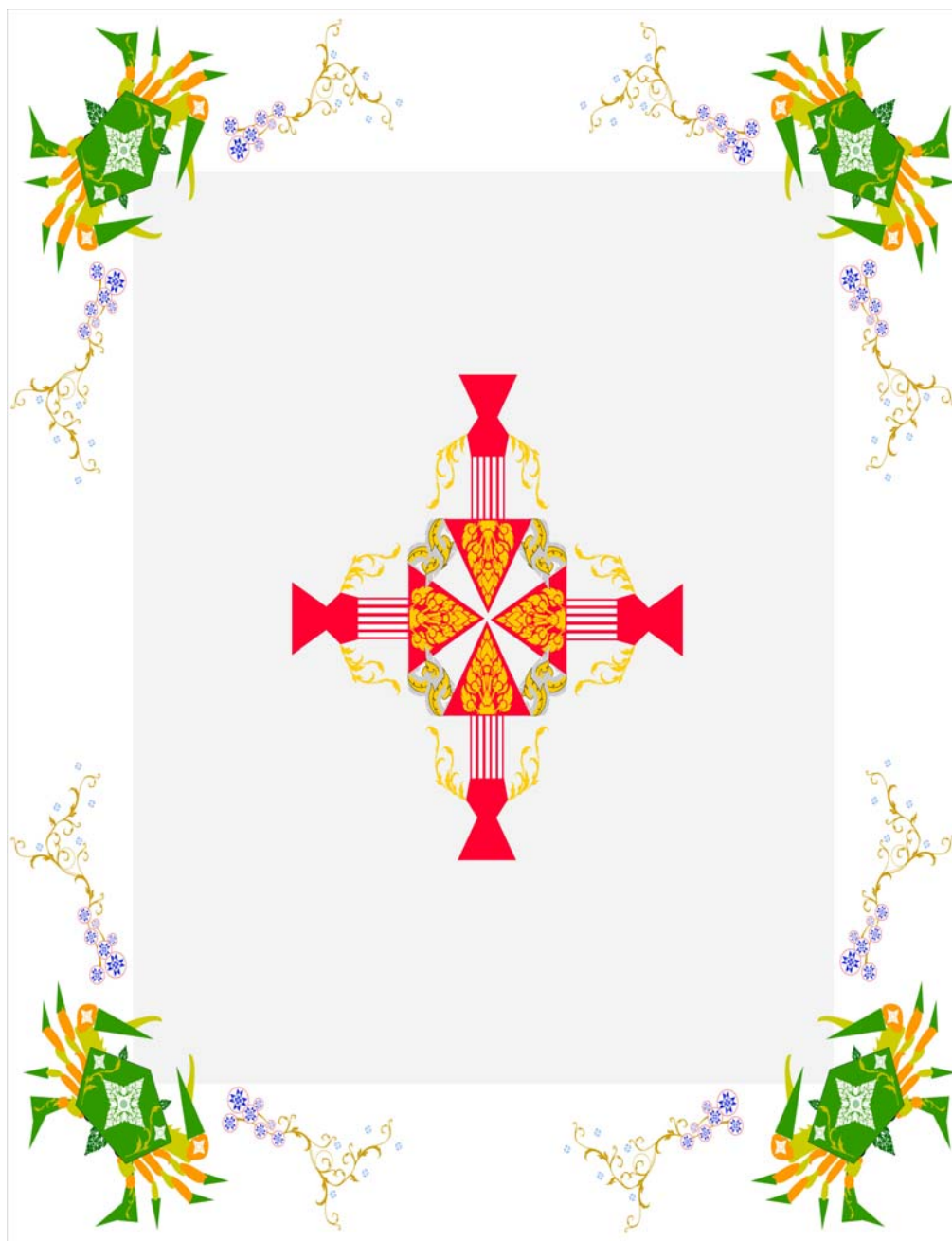
รูปแบบ B
ลายสัตว์(ลายปู)

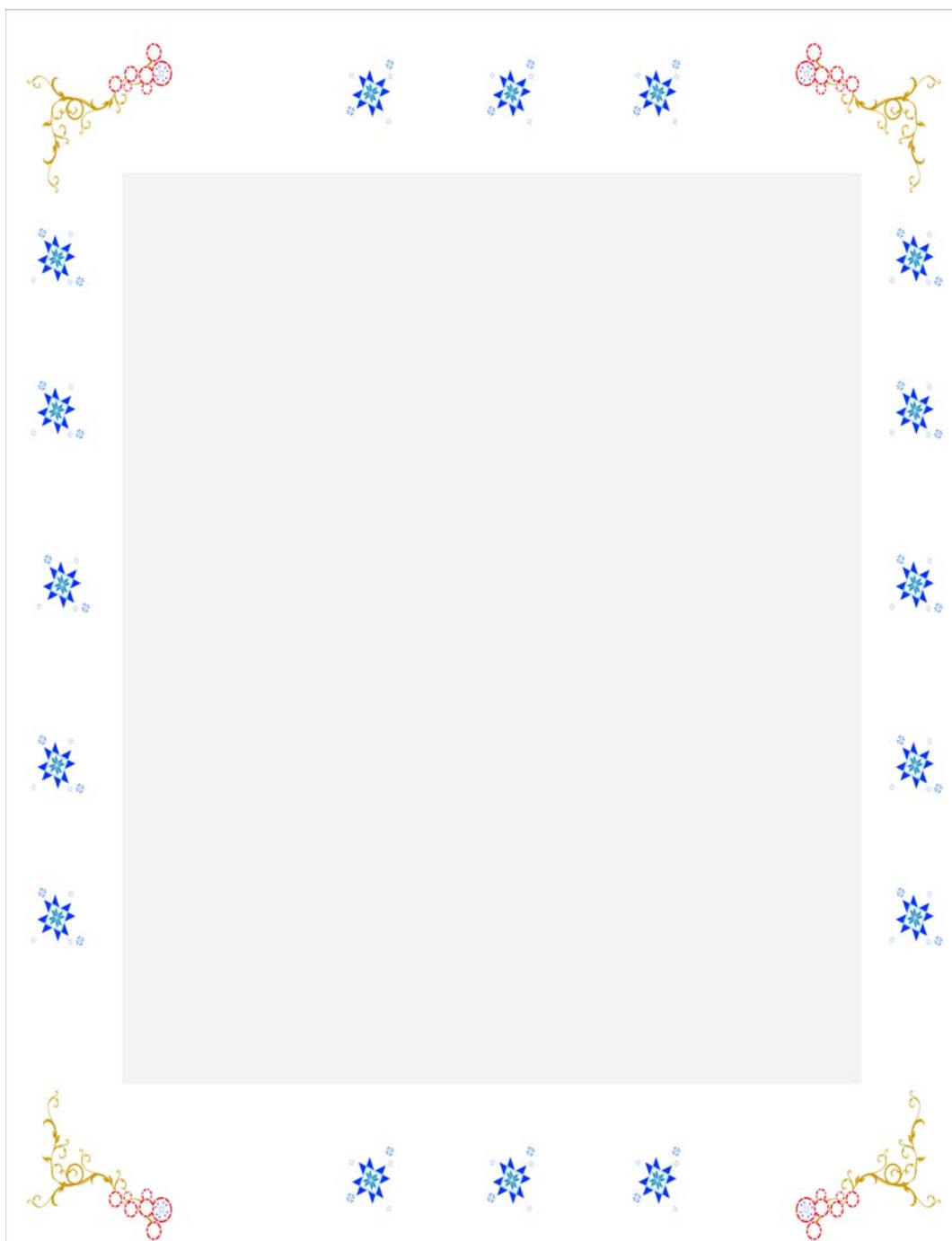
รูปแบบ C
ลายเครื่องมือเครื่องใช้(ลายโบสถ์)

รูปแบบ D
ลายรวมทั้ง 3 ลาย

รูปแบบ A
ลายพันธ์พฤษา(ลายดอกพิกุล)
ผ้าปูโต๊ะ

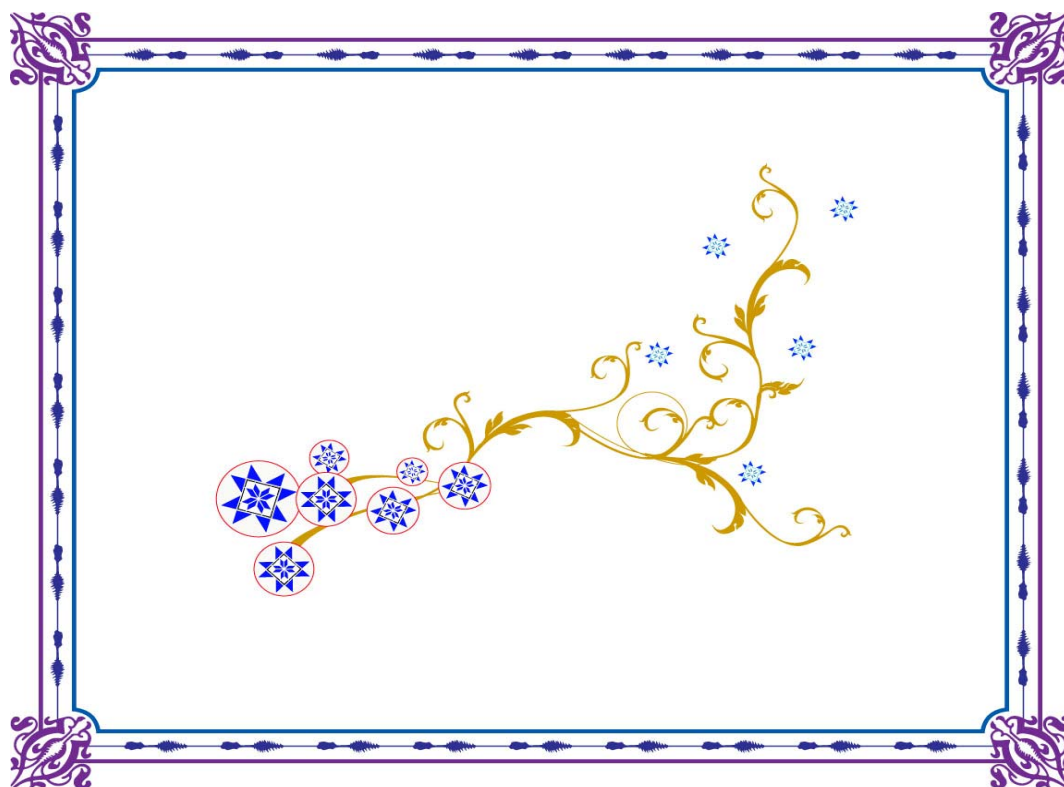
รูปแบบ A
ลายพันธุ์พฤษา(ลายดอกพิกุล)
ผ้ารองจาน

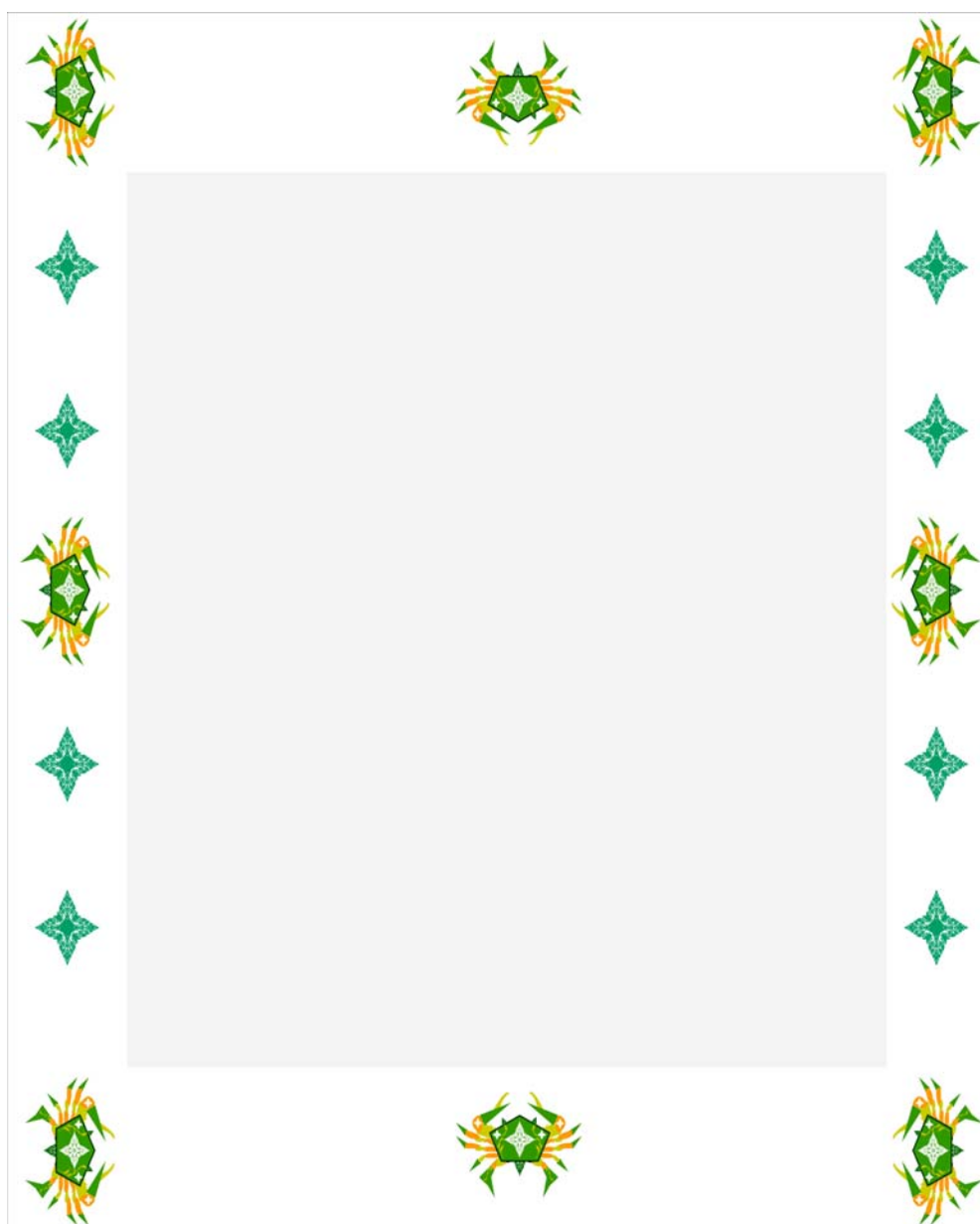
รูปแบบ A
ลายพันธุ์พฤษา(ลายดอกพิกุล)
ผ้าเช็ดปาก

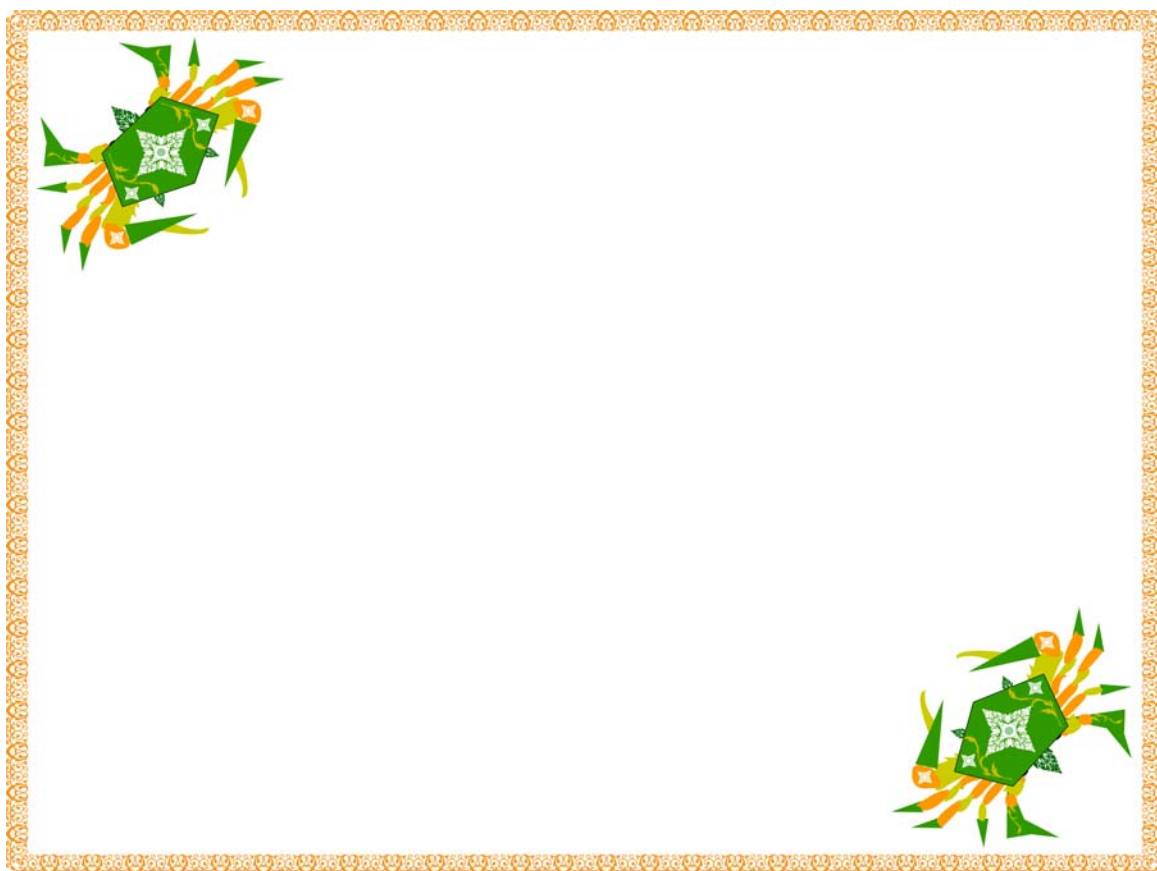
รูปแบบ A
ลายพันธุ์พฤษา(ลายดอกพิกุล)
ผ้ารองแก้ว

รูปแบบ B
ลายสัตว์(ลายปู)
ผ้าปูโต๊ะ

รูปแบบ B
ลายสัตว์(ลายปู)
ผ้ารองจาน

รูปแบบ B
ลายสัตว์(ลายปู)
ผ้าเช็ดปาก

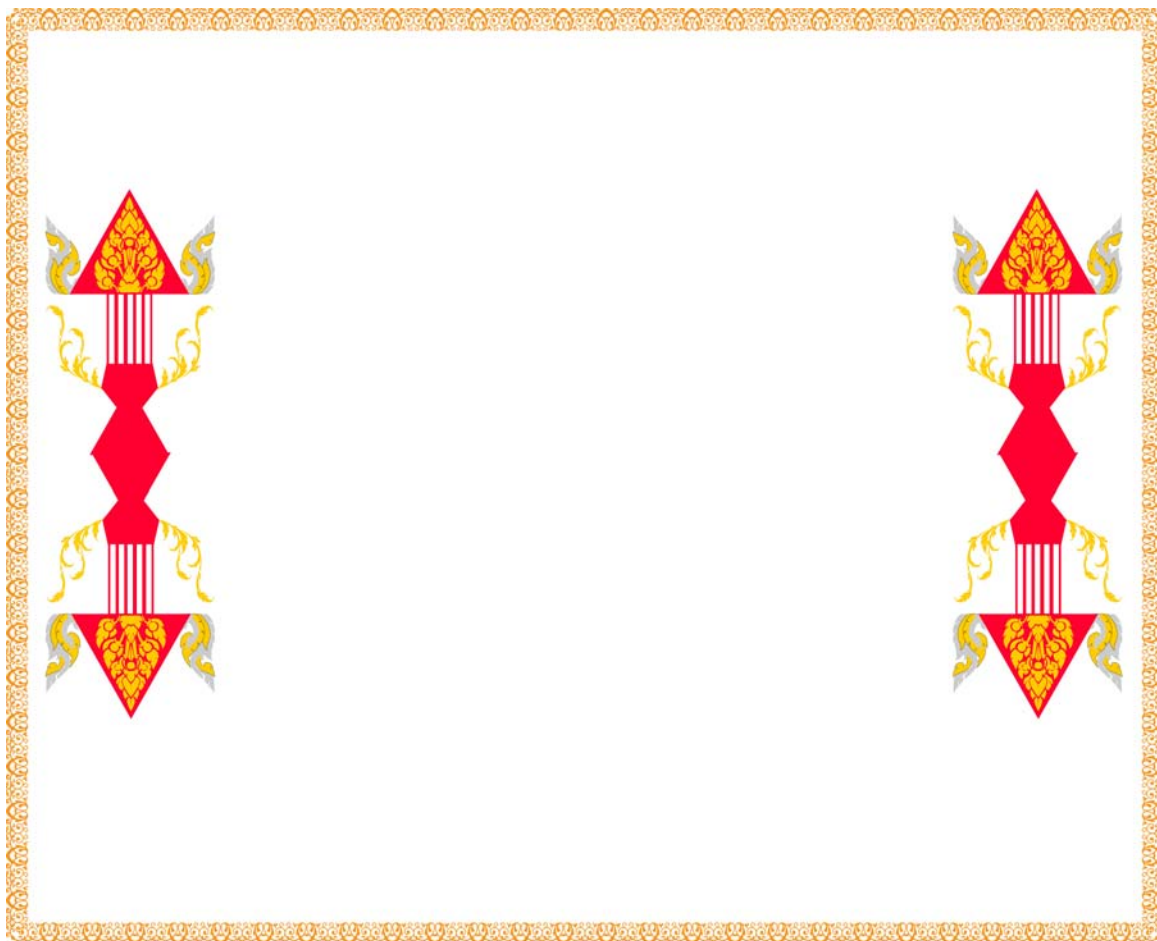
รูปแบบ B
ลายสัตว์(ลายปู)
ผ้ารองแก้ว

รูปแบบ C
ลายเครื่องมือเครื่องใช้(ลายโบสถ์)
ผ้าปูโต๊ะ

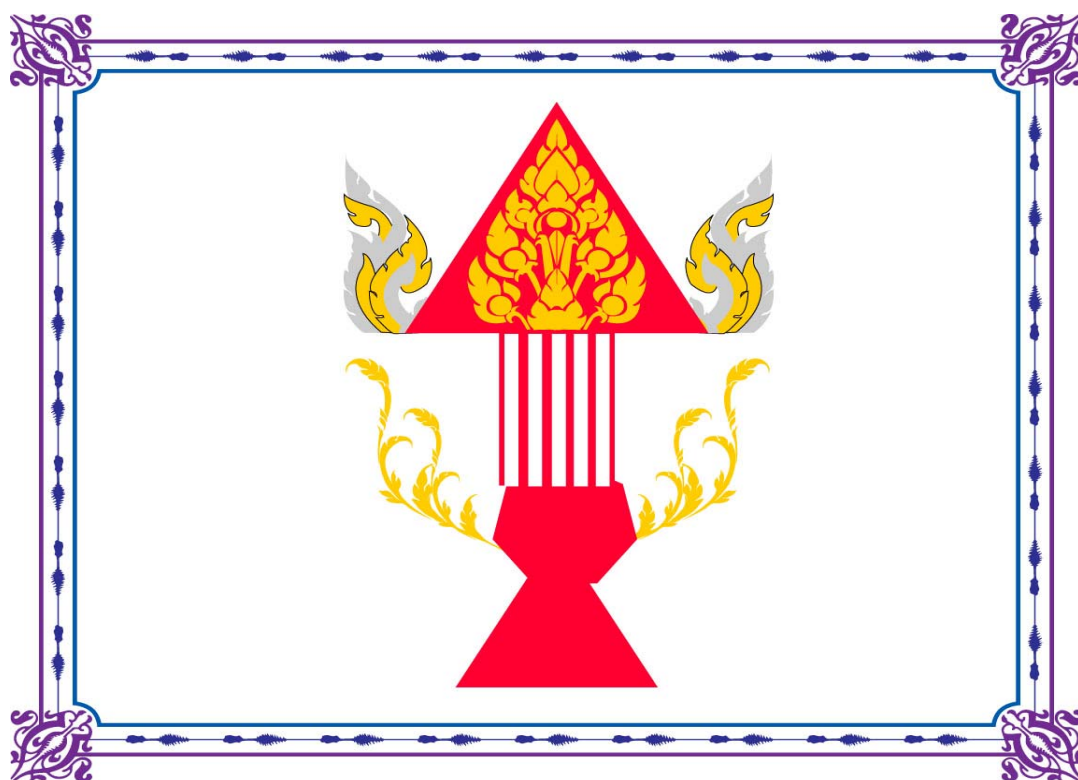
รูปแบบ C
ลายเครื่องมือเครื่องใช้(ลายโบสถ์)
ผ้ารองจาน

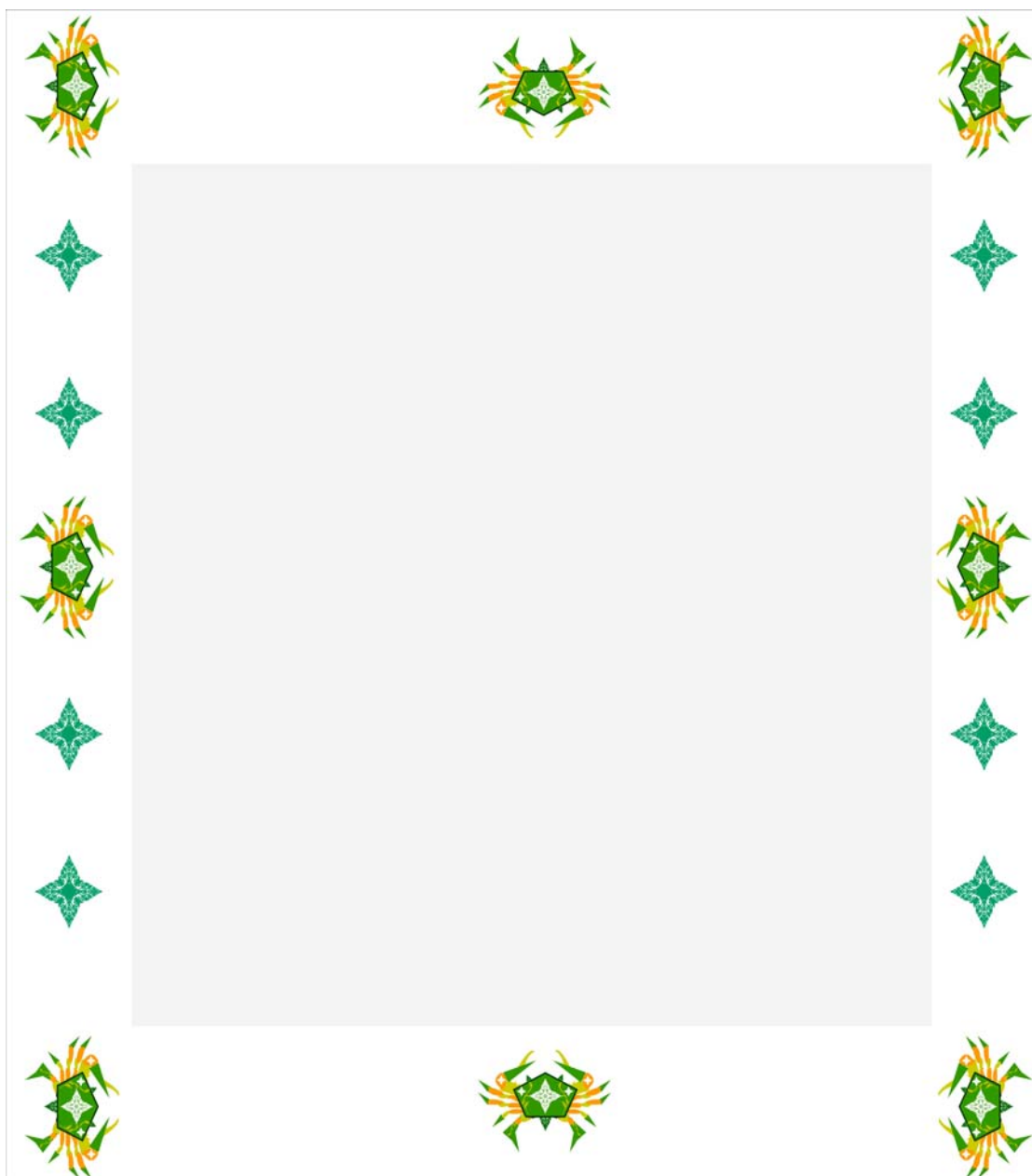
รูปแบบ C
ลายเครื่องมือเครื่องใช้(ลายโบสถ์)
ผ้าเช็ดปาก

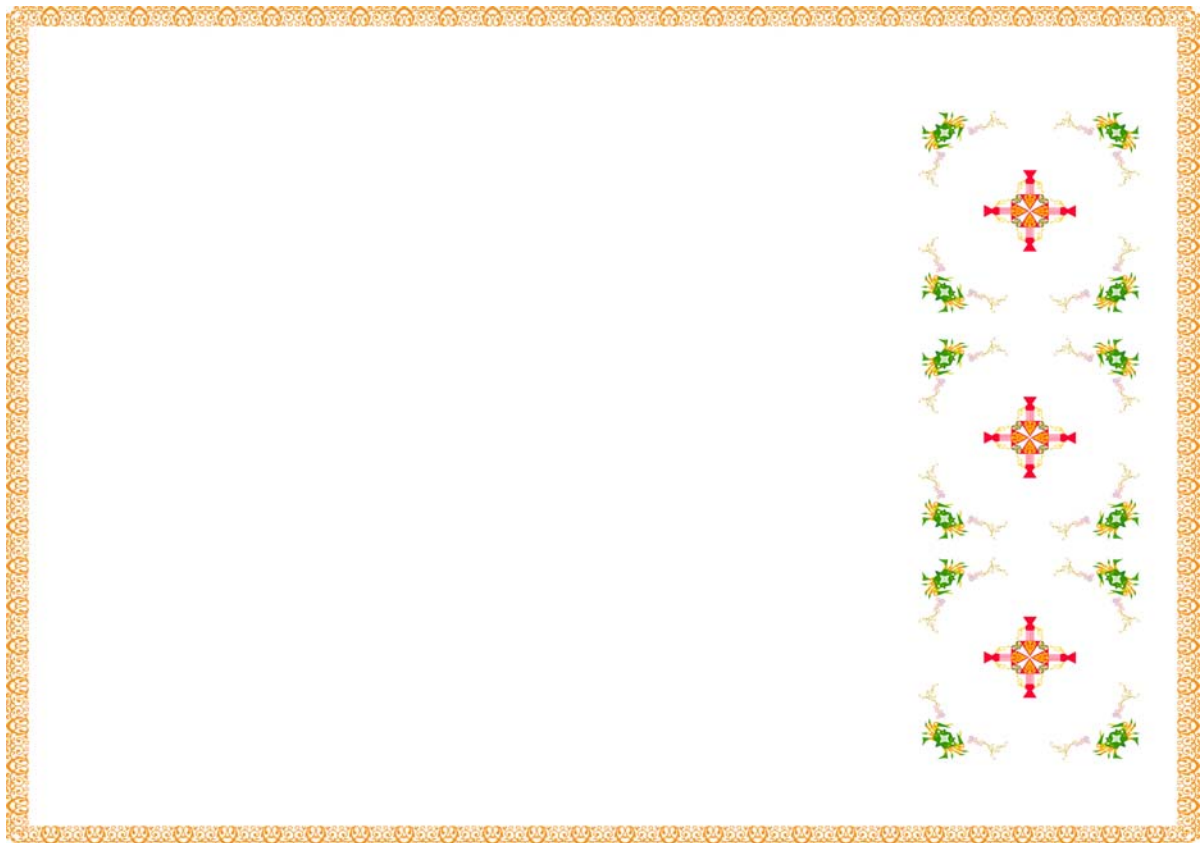
รูปแบบ C
ลายเครื่องมือเครื่องใช้(ลายโบสถ์)
ผ้ารองแก้ว

รูปแบบ B
ลายสัตว์(ลายปู)
ผ้าปูโต๊ะ

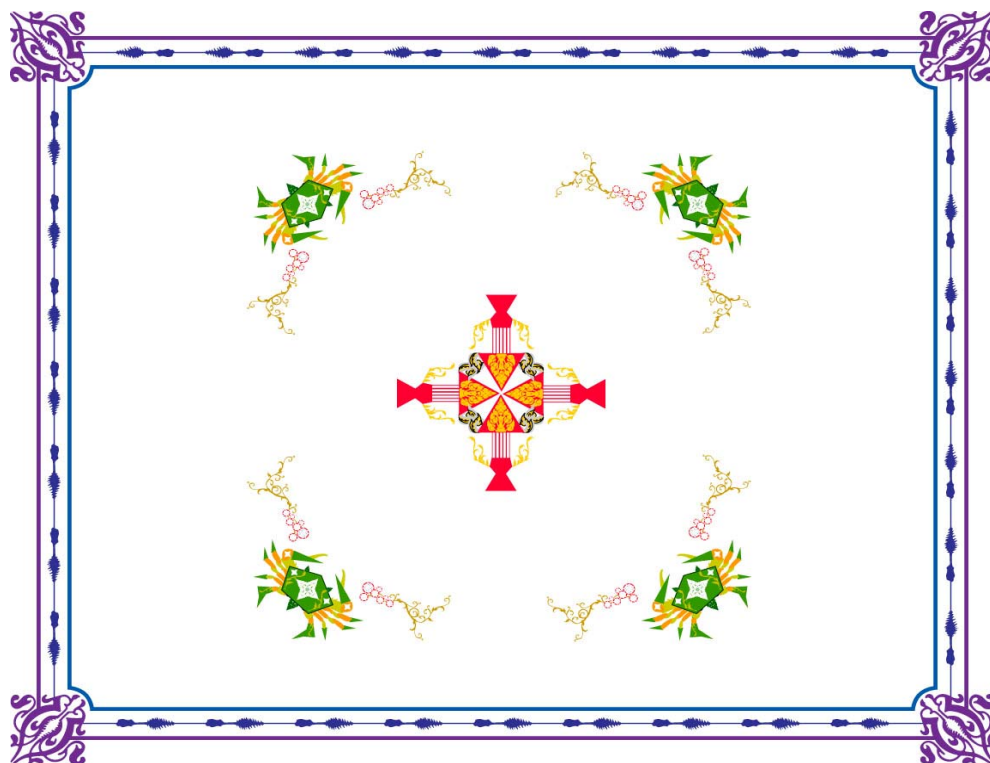
รูปแบบ B
ลายสัตว์(ลายปู)
ผ้ารองจาน

รูปแบบ B
ลายสัตว์(ลายปู)
ผ้าเช็ดปาก

รูปแบบ B
ลายสัตว์(ลายปู)
ผ้ารองแก้ว

ประวัติย่อผู้ทำปริญญานิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำปริญญานิพนธ์

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวประทีพ ทองเหลือ
วันเดือนปีเกิด	28 พฤศจิกายน 2524
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	149 ถนนเจริญกรุง แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์สาขาวิชาแฟชั่นและเทคโนโลยีเสื้อผ้า
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2545	ปวส. แผนกผ้าและเครื่องแต่งกาย จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
พ.ศ. 2547	ปริญญาตรี แผนกวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครใต้
พ.ศ. 2552	การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ